

राजावल्या द्वितीयं पुस्तकं ।

१ प्रथमोऽध्यायः ।

१ निजपोडाथाः समयेऽहसियस्य देवसमीपं दूतानां प्रेषणं ५ दूतानां समीपम् शस्ति-
यस्य प्रेषितत्वं ९ एलियं धर्तुः सैनिकदद्यस्य प्रेषितत्वं तेषां विनाशः १३ दृतीय-
सैनिकस्य प्रेषितत्वं तस्य रक्षा १७ आहसियस्य निधनश्च ।

आहावस्य निधनात् परं मोयावीयमनुजा इच्छायेलोऽधीनत्वं तवज्जुः । १
अपरम् अहसियः श्रोमिरोणस्थितस्य स्त्रीयोच्चगोहस्य वातायनेनाधः २
पतित्वा रुग्मा बभूव । ततः स दूतान् वाचमिमां गदित्वा प्रेषयामास
अहमेतस्माद् व्याधे रक्षां प्राप्यामि नवेति यूयं गत्वेकोणीयदेवं वाल-
सिवूवं एच्छत । किन्तु परमेश्वरस्य दूतस्तिश्चीयम् शस्त्रियं व्याजहार, ३
त्वमुत्याय श्रोमिरोणस्य भूपते दूतान् साक्षात् कुरु तान् इदं वचो ब्रूहि
च, इच्छायेलो मध्य ईश्वरो नास्येतत्कारणाद् यूयं किम् इकोणीयदेवं
वाल्सिवूवं परिप्रयुः ब्रजथ? इतिहेतोः परमेश्वर एतां भारतीं गदति ४
त्वं यां शृण्याम् आरुण्डोऽसि तस्याः पुन नैवरोक्ष्यसि त्वया मर्त्यमेव ।
तत एलियः प्रतस्थे ।

अनन्तरं वृपतेः समीपं परावत्ता दूतास्तेन एष्टाः, यूयं कुतः परा- ५
वत्त्वागताः? ते प्रव्यवदन् एको जन व्यागत्वास्मान् साक्षात् क्वला गदित-
वान् येन राज्ञा यूयं प्रहितास्तस्य समीपं व्याधुय गत्वा गदत परमे-
श्वर इमां भारतीं भाषते, इच्छायेलो मध्य ईश्वरो नास्येतत्कारणात् त्वं ६
किम् इकोणीयदेवं वाल्सिवूवं परिप्रयुः लोकान् प्रहिणोयिः? त्वं यां
शृण्याम् आरुण्डोऽसि तस्याः पुन नैवरोक्ष्यसि त्वया मर्त्यमेव । नरपति- ७
स्तान् प्रपञ्च युधान् साक्षात् कर्तुं समीय येन मनुजेन वच इदमभाषि
तस्याकारः कीदृशः? ते प्रव्यवदन् स लोमशस्तस्य कटौ च चर्मश्टङ्गं ८
बद्धमासीत् । ततो नरपतिरुदितवान् स तिश्चीय एलियः ।

अनन्तरं वृपतिः पञ्चाश्लोकैः सहितं पञ्चाश्लतिमेकं जनं तस्य ९
समीपं प्रेषयामास । तदानीम् एलिय एकस्य शिलोच्चयस्य शिखरे समु-
पाविशत् । ततः स तस्य समीपम् ऊर्ढं गत्वा तं व्याजहार, हे ईश्वरीय-

१० लोक, नृपतिरादिश्चति त्वमवदोह । तत एलियस्तं पञ्चाशत्यतिं प्रव्यव-
दत्, यद्यहम् ईश्वरीयलोको भवेयं तर्हि गगनाद् वक्तिः पतित्वा त्वा
त्वं तव पञ्चाशस्त्रोकांच्च दहतु । तत आकाशाद् वक्तिः पतित्वा तं तस्य

११ पञ्चाशस्त्रोकांच्च ददाह । अनन्तरं नृपतिः पुनर्बारं पञ्चाशस्त्रोकैः सहि-
तम् अपरम् एकं पञ्चाशत्यतिं प्रेषयामास । ततः स वम् उक्तवान् हे
१२ ईश्वरीयलोक नरपतिरादिश्चति त्वं तूर्णम् अवरह्यागच्छ । एलियस्तान्
प्रव्यवादीत्, यद्यहम् ईश्वरीयलोको भवेयं तर्हि गगनाद् वक्तिः पतित्वा
त्वां तव पञ्चाशस्त्रोकांच्च दहतु । तत आकाशाद् ईश्वरीयवक्तिः पतित्वा
तं तस्य पञ्चाशस्त्रोकांच्च ददाह ।

१३ अनन्तरं राजा पुनर्बारं पञ्चाशस्त्रोकैः सहितं द्वतीयम् एकं पञ्चाशत्-
पतिं प्रेषयामास । स द्वतीयः पञ्चाशत्यति र्याचां विधाय समुपस्थाय
चैलियस्य समक्षं जानुनी पातधित्वा चिनयेन बभाषे हे ईश्वरीयलोक
मम प्राणा भवत एतेषां पञ्चाशदासानां प्राणाच्च भवतो दृष्टौ बज्जमूल्या

१४ भवन्तु । पश्यतु मूर्खम् आकाशाद् वक्तिः पतित्वा द्वौ पञ्चाशत्यती तदोः
पञ्चाशतं पञ्चाशतं सेनाच्च दग्धवान्, अधुना मम प्राणा भवतो दृष्टौ

१५ बज्जमूल्या भवन्तु । ततः परमेश्वरस्य दूत एलियं जगाद्, सममेतेना-
वरह्य याहि, एतस्मात् मा भैषीः । ततः स उत्थाय तेन साकं राज्ञः

१६ समीयं जगाम । अपरं स राजानं व्याजहार, परमेश्वरो वच इदं
ब्रवीति त्वं यं परिप्रष्टुं शक्तोषि तादृश ईश्वरः किम् इस्तायेलो मध्ये
नास्येतत्कारणात् त्वं किम् इक्षोणीयदेवं वाल्सिवूवं परिप्रष्टुं द्रूतान्
प्राहिषोः? इतिहतोस्मं यां श्याम् आरुण्डोऽसि तस्याः पुन नीवरो-
च्यसि त्वया मर्त्यमेव ।

१७ अनन्तरम् एलियेन गदितात् परमेश्वरीयवाक्यात् स ममाद तस्य
तनयाभावाच यिद्वदादेशीयनरपते र्यहोशापटस्य पुत्रस्य योरामस्य

१८ द्वितीये राजत्वत्सरे यिहोरामस्त्रस्य यदे राजा बभूव । एतस्याहसि-
यस्यावशिष्टं चरित्रं तेन च यद्यत् क्षतं तत् सर्वम् इस्तायेलीयनरपतोनां
एुरावत्तपुस्तके लिखितं किं न विद्यते?

२ द्वितीयोऽध्यायः ।

2

१ एलियेलीश्वरयो र्थावाकरणं नद्याः पारगमनं नावयवदनम् एलियस्य खर्जारो-

हेण १२ इलीशाधस्य पुनरागमनं नदीतरणं भविष्यद्वचनेन समानप्राप्तिः १३
तस्य प्रथमाचर्यविद्या २३ द्वितीयम् चाचर्यकर्म च ।

अनन्तरम् एलियं घूर्णवायुना स्वर्गं नेतुं परमेश्वर उद्यतवत्येलिये- १
खीशायौ गिल्गलात् प्रतस्थाते । अपरम् एलिय इलीशायं बभाषे २
त्वयाचैव स्त्रीयतां यतः परमेश्वरो मां वैधेलं यावत् प्रहितवान् । तत् ३
इलीशायः प्रतिजगाद् यदि परमेश्वरो उमरो भवेत् भवतः प्राणाच्च
सजीवा भवेयुस्त्वर्हि मया भवान् न परिवच्यते । अतस्तौ वैधेलं ४
जग्मिवांसौ । तदानीं वैधेलस्या भविष्यद्वादिनां शिष्या इलीशायस्य ५
सविधं समीय तम् अवदन् अद्य परमेश्वरेण तव समक्षात् तव प्रभु ६
र्नेष्यते त्वया किमेतत् ज्ञायते ? स उदितवान् मयापि तत् ज्ञायते यूद्यं
निःशब्दा भवत । ततः परम् एलियेन स न्यगच्यत, हे इलीशाय त्वयाच् ७
स्थानेऽवस्थीयतां यतः परमेश्वरो मां यिरीजं यावत् प्राह्विष्टोत् । ततः ८
स उदितवान् यदि परमेश्वरोउमरो भवेत् भवतः प्राणाच्च सजीवा ९
भवेयुस्त्वर्हि मया भवान् न परिवच्यते । तस्मात् तौ यिरीजं जग्मि-
वांसौ । तदानीं यिरीजस्या भविष्यद्वादिनां शिष्या इलीशायस्य सविधं १०
समेव तं व्याजक्तः, अद्य परमेश्वरेण तव समक्षात् तव प्रभु र्नेष्यते त्वया
किम् एतत् ज्ञायते ? ततः स प्रतिबभाषे मयापि तत् ज्ञायते यूद्यं
निःशब्दा भवत । अनन्तरम् एलियस्तम् चाचर्य त्वयाच स्थानेऽवस्थीयतां ११
यतः परमेश्वरो मां यर्द्दनं यावत् प्राह्विष्टोत् । ततः स प्रत्यब्रवीत्, १२
यदि परमेश्वरोउमरो भवेत् भवतः प्राणाच्च सजीवा भवेयुस्त्वर्हि
भवान् मया न परिवच्यते । अनन्तरं तौ द्वौ जनौ जग्मतुः । अपरं १३
भविष्यद्वादिनां शिष्याणां पश्चाप्ज्ञना ब्रजित्वा किञ्चिद् दूरे तयोः
समक्षम् अतिष्ठन् । अपरं यर्द्दनस्य तटे तौ द्वौ जनावप्यवतस्थाते । १४
ततः परम् एलियः स्त्रीयं गाच्चीयं वसनं दृत्वा सङ्कोचयित्वा च तोथ-
माजघान तेन तोयेषु विभिन्नेषु तौ द्वौ जनौ शुक्रमार्गेण पारं जग्मि-
वांसौ । पारं प्रायैलिय इलीशायम् अब्रवीत् तव समीपात् मम १५
नयनस्य पूर्वं तव क्षते मया यत् कर्त्तव्यं तत् त्वया याच्यतां । तत् इली-
शायो जगाद् त्वदीयात्मनो द्वावस्थौ माम् अधितिष्ठेतां मदीया प्रार्थ-
नैषा । तेन भाषिवं त्वया यदप्रार्थि तद् दुर्बलं तथापि यदि तव १६
सविधात् नयनसमये त्वयाहं वैक्षेय तर्हि तां प्रति तद् वर्त्तिष्यते
किन्तु मयि न दृष्टे न वर्त्तिष्यते । तौ गच्छन्तौ समाप्तेऽत्यनन्तरे पश्य १७

वक्षिमय एको इथो वक्षिमयौ हयौ च समीय तौ एथग्र अकुर्वन् अप-
रम् एलियो घूर्णवायुना स्वर्गमारुदोह ।

११ तदानीम् इलीशायस्तद् वीक्षमाणो वत मम तात वत मम तात वत
इच्छायेलो स्वन्दनरथिगणेयेत्युच्चै विंलताप ततः परं पुनस्तं न वीक्षाच्चके ।

१२ अनन्तरं स निजवसनानि इत्वा क्षित्वा द्विखण्डानि चकार । अपरं स
एलियस्य गाचात् पतितं वसनम् आदाय परावृत्य यद्देनस्य तटे तस्यि-

१४ वान् । अनन्तरं स एलियात् पतितं गाचीयं वसनं इत्वा तेन तोयान्या-
हत्य व्याजहार, एलियस्य प्रभुः परमेश्वरः कुत्र ? सोऽवश्यं स एवास्ते ।

१५ ततस्तेन ताडितेषु वारिषु विभिन्नेष्विलीशायः पारं जगाम । तदानीं
यिस्तीज्जनिवासिनो भविष्यदादिनां शिष्याः समुखस्थानात् तद् वि-
लोक्य बभाषिरे, एलियस्यात्मा इलीशायेऽध्यतिष्ठत् । अनन्तरं ते तं

१६ साक्षात् कर्तुं समीय भूमौ दण्डवद् बभूवः । अपरं तैः स ऊचे, पश्य
तव दासानां मध्ये पचाशद्वलवन्तो मनुजा अत्र स्थाने विद्यन्ते तै
र्गत्वा तव प्रभुरन्विष्यतां को जानाति परमेश्वरस्यात्मा तम् उत्थाय
कस्मिंच्चित् शिलोच्चये कस्याच्चिद् उपत्यकायां वा निक्षिप्तवान् । स उक्त-
१० वान् मा प्रेषयत । तथापि तैः पुनः पुनर्दीचित्वा लज्जितः सन् स

आचचक्षे तान् प्रेषयत । तस्मात् पञ्चाशस्तोकास्तैः प्रेषिताः सन्तो दिन-
१८ त्रयं यावत् तं गवेषयामासुः किन्तु तं न प्राप्य परावृत्य तस्य समीपम्
आजग्मुः । तदानीं स यिस्तीहावासीत् । ततः स उदितवान् युग्माभि
र्न गम्यतामिति भया किं नाभाषि ?

१९ अनन्तरं तन्नगरस्य मनुजा इलीशायं व्याचचक्षिरे, पश्यतु भवान्,
एतस्य नगरस्य स्थानं रम्यमिवस्तव्यभु वीक्षते, किन्तु तोयानि कुत्सि-

२० तानि भूमिष्वापत्यनाशिका । ततः स व्याजहार, मम समीयं नवीनं
२१ भाजनमेकमानीय तत्र लवणं निधद्धं । अनन्तरं तत् तैरानीतं । ततः

स पानीयस्य प्रस्तवणं समीय तत्र लवणं निक्षिप्य बभाषे परमेश्वरः
प्राह, मया पानीयमेतद् भन्नम् अकारि, अद्यारभ्य नैतत् निधनजनकम्
२२ अपव्यनाशकं वा भविष्यति । अनन्तरम् इलीशायेन यद् गदितं तदनु-
साराद् अद्य यावत् तन्नीरं भद्रं बभूव ।

२३ अनन्तरं स तस्मात् स्थानाद् वैथेलं जग्मिवान् ततस्तस्मिन् वर्त्मना
गच्छति कतिपयाः कुत्रबालका नगराद् वह्विरागत्य तं निन्दन्तो बभा-
षिरे, हे खल्लीट त्वम् ऊर्ज्जम् आगच्छ, हे खल्लीट त्वम् ऊर्ज्जम् आगच्छ ।

तदानोँ स मुखं परावर्च्य तान् दृष्टा परमेश्वरस्य नामा ग्रशाप । ततः १४
काननाद् द्वे भक्षुकौ समागत्य तेषां द्विचत्वारिंशत् बालकान् विदार-
यामासतुः । अनन्तरं स तस्मात् स्थानात् कर्मिलं शिलोचयं गतवान् १५
अपरं तस्मात् स्थानात् शोभिरेणं प्रवाययौ

3

३ द्वितीयोऽध्यायः ।

१ यिहोरामस्य राजलक्ष्यं ४ मोयावीयराजेनेष्वायेलोऽधीनत्वत्यजनं ६ यिहोरामो
यिहोरामफट इदैभीयनरपतिष्ठैतेषु तोयाभावात् क्लिष्टेष्विलौश्चायात् तोयस्य जयस्य
च प्रतिज्ञा लभनं ११ मोयावीयानां पराजितलं २६ मोयावीयराजेन निजतन-
यस्य वलिदानम् इस्वायेलोकानां निजजनपदं प्रति पुनरागमनम् ।

यिहृदाया भूपते र्यिहोश्चापाटस्य राजत्वस्यादशे वत्सर चाहा- १
वस्य तनयो यिहोराम इस्वायेल उपरि राजत्वं कर्तुं प्रारम्भ द्वादश-
वत्सरान् यावद् राजत्वं चक्रिवान् । स परमेश्वरस्य साक्षात् कुत्सि- २
ताचारं चकार । स यद्यपि निजपितु र्मातुञ्च सदृशो न भवन् तातेन
निर्मितं वालः प्रतिमानं दवयामास, तथापि निवाटस्य तनयो यो ३
यारवियाम इस्वायेलीयवंशं पापम् अकारयत् तस्य पापान्याचचार
तानि न विजहौ ।

मोयावदेशस्य राजा मेशा मेवाधिकार्यासीत् तेनेष्वायेलीयनरपतये ४
लक्ष्मेनं मेषवत्सा लक्ष्मेनं सलोममेघाच्च करत्वेनादीयत्त । किन्त्वा- ५
श्चावस्य निधनात् परं मोयावीयो भूपतिरिस्वायेलीयभूपतेरधीनत्वं
पर्यत्वजगत् ।

तस्मिन् समये यिहोरामो नरपतिः शोभिरेणात् प्रस्थाय सकलान् ६
इस्वायेलीयमनुजान् अगणयत् । अपरं यिहृदादेशीयनरपते र्यिहोश्चा- ७
फटस्य सविधं दूतं प्रहित्व बभाषे, मोयावीयो द्वपति र्मातुञ्चीनत्वं
पर्यत्वाद्दीत्, अतस्वं मोयावीयैः समं समरं कर्तुं किं मया साकं गमि-
षसि? स प्रवादोदीत्, अहं यास्यामि त्वम् अहच्च समानौ तद लोका
मम लोकाच्च समानास्तव तुरगा मम तुरगाच्च समानाः । स एषवान् ८
वयं केन वर्त्मना गमिष्यामः? ततः स आचय, इदोमदेशीयप्रान्तरस्य
मार्गेण । अनन्तरम् इस्वायेलीयो नरपति र्यिहृदादेशीयनरपतिरि- ९
दोभीयो नरपतिष्ठ याचां विधाय वक्रमार्गेण सप्तदिनानि जग्मि-
वांसः । तदानोँ सैन्यानां तदनुगामिनां पशूनाच्च कृते तोयं नासीत् ।

- १० तत् इच्छायेलीयो नरपति व्याजहार हा हा मोयावीयलोकानां करेषु समर्पयितुं परमेश्वर इतान् चोन् भूपतीन् एतत् स्थानं समानयत्।
- ११ किन्तु यिहोशाफटो व्याजहार, वयं येन परमेश्वरं परिप्रश्नं पारथामस्ताट्टः परमेश्वरस्य भविष्यद्वादी किम् अत्र स्थाने कोऽपि नास्ति? तत् इच्छायेलीयनरपतेरेको मत्वे वभाषे यो जन एलियस्य करे पानीयमसिद्धत्, शाफटस्य तनयः स इलीशाय एतस्मिन् स्थाने विद्यते।
- १२ यिहोशाफटो व्याचष्ट, परमेश्वरस्य वचनं तस्यान्तरे विद्यते। तत् इच्छायेलीयभूपति विहोशाफट इदोमीयभूपतिस्तेलीशायस्य सविधं जग्गिम-१३ वांसः। तदानीम् इलीशाय इच्छायेलीयं महीपतिं व्याहरत् त्वया साकं मम कः सम्बन्धः? त्वं निजतातस्य भविष्यद्वादिनां खजनन्याच्च भविष्यद्वादिनां सद्विधिं याहि। तत् इच्छायेलीयो महीपतिरुवाच, मैतृद्वय न तीन् समानयत्। इलीशाय उचिवान् च्वहं यं सैन्याधिपतिं परमेश्वरं परिचरामि तस्यामरत्वस्य श्रपथं कुर्वे यद्यहं यिहदादेशीयनरपतिं विहोशाफटं नादरिष्ये तर्हि त्वां प्रति दृष्टिं नाकरिष्ये त्वां नादत्वयच्च।
- १४ इदानीं मम सद्विधिम् एकं यन्त्रवादिनम् आनयत्। अनन्तरं तेन यन्त्रवादिना वीणायां वादितायां परमेश्वर इलीशायम् अथतिष्ठत्।
- १५ ततः सोऽब्रवीत् परमेश्वर एतत् कथयति, इमाम् उपत्यकां खातमयों १६ कुरुत्। यतः परमेश्वर इमां भारतीं भाषते, युश्माभिं वातो न दर्शिष्यते दृष्टिस्ते न दर्शिष्यते किन्तु युश्माकं युश्मदीयानां पश्चानां वाहनां १७ नाच्च पानार्थम् एषोपत्यका पानीयैः परिपूरयिष्यते। एतदपि परमेश्वरस्य दृष्टौ च्छोदिष्ठं कर्म स मोयावीयान् युश्माकं करेषु समर्पयिष्यति।
- १८ युश्माभिः प्राचीरवेष्टितानि नगराण्युत्तमानि नगराणि च जायिष्यन्ते सर्वं उत्तमा महीरहाच्च कर्त्तिष्यन्ते सर्वे प्रह्ययो मद्द्विः पूरयिष्यन्ते १९ सर्वाण्युत्तमानि च्छेत्राणि खण्डप्रस्तरै विनाशयिष्यन्ते च। अनन्तरं प्रातःकाले बलिदानसमय इदोमजनपदस्य वर्त्मना पानीयं समीय नीदृतं परिपूरयामास।
- २० इव्यवसरे ते राजानेऽस्माभिः साकं समरं कर्तुं समीयुरिति वार्तां निश्चय मोयावीयलोकानाम् अख्यातारणानिपुणाः सर्वे मनुजा मिलित्वा २१ जनपदस्य सोमायाम् अवातिष्ठत्। अपरं प्रत्यूषे दिवाकरे पानीयोपरि देदीप्यमाने मोयावीयैः समुत्थाय खसमुखे श्रीगितवद् रक्तवर्णानि

तोयान्वदश्यन्त् । ततस्तैरुदितं, एतत् शोणितमेव तै भूपतिभिः परस्यरं १३
विवदमानैः स्वबन्धुनां लोका हता अवो हे मोयावीया यूथं लोकार्थं
गच्छत् । अनन्तरं तेविष्वायेलीयानां शिविरमुपस्थितेविष्वायेलीय- १४
लोका उत्थाय मोयावीयलोकान् ताटप्रभूम् आप्नून् यत् ते तेषां सम्म-
खात् प्रत्यायन्त् । अनन्तरं देशस्य मध्येति प्रिया वीयान् आहन्तुं तेषां
पञ्चाद् अगच्छन् । सकालनगराण्यि तै भर्मानि सर्वाण्युत्तमानि क्षेत्राणि १५
चैकैकैन जनेन निक्षिप्तैः पाषाणैः परिपूरितानि सर्वे सजलप्रद्युष्यच्च
मृद्ग्रस्तैः पूरिता उत्तमा महोरुद्धास्य सर्वे तैश्चिन्नाः केवलं कीर्तिरस्य
प्राचीरम् अवाशिष्यत तेनास्त्वेषपक्यन्तधारिणास्य चतुर्दिशं गत्वा
तद् आचक्षमुः ।

अपरं समरो मयानिवार्यो भवतीति विलोक्य मोयावीयो भूपति- १६
रिदोमीयभूपतेः समीपं सैन्यानि विभिद्य गन्तुं सप्तशतानि खड्गधारकान्
सेन समं जग्याह किन्तु ते न पारथामासुः । अनन्तरं तस्य मरणात् १७
परं येन राज्ञा भवितव्यं स्वस्य तं ज्येष्ठं पुत्रं एहोला स भित्तेष्वपरि
वलिभिव झतवान् तत इष्वायेलीयानां विरुद्धं महान् क्रोधं उदपद्यत ।
अनन्तरं ते तस्य समीपात् प्रस्थाय निजजनपदं परावृद्य जग्मुः ।

4

४ चतुर्थोऽध्यायः ।

१ इलीशायेन विधवायात्मैलवद्दिनं च शूनेमीयायै ख्याये पुत्रवरदानं १८ पुत्रे हते
सति तस्य पन जीवियनं हृषि गिल्गले प्राणनाशकव्यञ्जनस्य भद्रकरणं १९ अत्यल्प-
भव्येषु बद्धलोकानां भोजनम् ।

ततः परं भविष्यदादिनां शिष्याणाम् एका योषिद् इलीशायं प्रोच्चै १
र्याहरत्, तव दासो मम खामी मृतः स परमेश्वरस्य भक्त आसीत् तत्
तं जानासि, इदानीम् उत्तमर्णो मम हौ पुक्ष्मै निजदासौ कर्त्तुम् आग-
च्छति । इलीशायः प्रपञ्च मया तव द्वते किं कर्त्तव्यं ? तव गेहे किं २
विद्यते? तन्मां वद । सा जगाद् भारङ्गम् एकं तैलं विना तव दास्या गेहे
नापरं किमपि विद्यते । तदानीं स कथयामास त्वया गत्वा वह्निः- ३
स्थानाद् अर्थतः स्त्रीयसमीपवासिभ्यः सर्वेभ्यः शून्यभाजनानि याचित्वा-
नोयन्ताम् तात्प्रवासिन न भवन्तु । ततः परं पुत्राभ्यां सार्वे निजगेहा-
भ्यन्तरं गत्वा तस्य द्वारं रुद्धा तानि सर्वाणि प्राचाणि तैलेन पूर्यन्तां ४

५ यद्यद् भाजनं पूर्णं तत् एथक् निधीयताच्च । अनन्तरं तस्य सविधाद्
गत्वा तया सपुत्राभ्यां सार्वं गेहं प्रविष्टं रुद्धच्च ताभ्याच्चानीतेषु भाजनेषु
६ तैलम् अवतास्तिं । अनन्तरं सर्वेषु भाजनेषु पूर्णेषु सा तयोरेकं पुत्रं
बभाषे, लम् अपरमेकं भाजनं देहि ततः स जगाद् भाजनसपरं नास्ति
० तस्मात् तैलस्वावो विराम । अनन्तरं सा गतेश्वरीयत्वोक्तं वार्तां
व्याच्चच्छे । ततः स उदितवान् त्वं गत्वा तैलं विक्रीय चट्ठणं परिशोधय
अपरं तदवशिष्टेन त्वं त्वदीयतनयौ च जीवत ।

८ अपरम् एकदा इलीशाये शूनेम् समीते तत्रत्वा काचिद् धनवतो
नारी सविनयं तं भोजनाय निमित्यामास । अनन्तरं स यति वारान्
तेन वर्त्मना गतवान् तति वारान् भोजनाय तत् स्थानं गतवान् ।
९ अनन्तरं सा नारी निर्जं पतिं व्याचष्ट पश्य योऽयं नरोऽस्माकं सविधेन
१० निवं गतागतं करोति भया बुध्यते स ईश्वरस्य पवित्रो लोकः । अत-
स्तस्य निमित्तम् आवाभ्यां भित्तेष्टपरि क्षुद्रं कोषुमेकं निर्मीयतां तन्मध्ये
पर्यङ्को भोजनासनं पीठासनं दीपदक्षाच्च निधीयतां सोऽस्मन्निवेशनम्
११ आगत्य तस्मिन् स्थाने वसतु । एकस्मिन् दिन इलीशायेन तत् स्थानं
१२ गत्वा तत् कोष्टं प्रविश्य शून्ये छते स निजदासं गेहसिं व्याचष्ट त्वं
तां शूनेमीयाम् आङ्गय । ततस्तेनाह्वतायां तस्यां नार्थां तस्य सम्मुखे
१३ तिष्ठन्त्याम् इलीशायो गेहसिं व्याजहार, त्वया सा भाव्यतां, पश्य त्वया-
वयो निमित्तम् एतानि चिन्तितानि, अधुना तव निमित्तम् आवाभ्यां
किं कर्त्तव्यं? तव छते नरपतेः सेनापते वा सविधे किञ्चित् प्रार्थनीयं
किं विद्यते? सा भावितवती, भया निजलोकानां मध्ये सुखम् उद्यते ।
१४ अनन्तरम् इलीशायो बभाषे तस्याः छते किं कर्त्तव्यं? ततो गेहसिना
१५ प्रतिगदितं सा निष्पुत्रा तस्याः प्रतिच्छ वृद्धोऽस्ति । इलीशायः कथया-
१६ मास त्वं ताम् आङ्गय । ततस्तेनाह्वतायां तस्यां चारे तिष्ठन्त्याम् इली-
शाय ऊचिवान् एकवत्सरात् परम् एतस्मिन् चक्षतौ त्वया तनयः योडे
कास्तिव्यते । किन्तु सा बभाषे है मम प्रभो है ईश्वरीयत्वोक्तं तत्रहि
१० तत्रहि, निजदासीं प्रति मृषाभारतीं न भवान् भावतां । अनन्तरं
सा नारी गर्भिणी भूत्वेलीशायस्य वाक्यानुसारात् संवत्सरात् परं तस्मिन्
कर्तौ पुत्रं प्रसुपुवे ।

१८ अनन्तरं स बालकः क्रमशो ददिं प्राप्यैकस्मिन् दिने निजतातस्य
१९ समीपे शस्यच्छेदकानां मध्यं जगाम । ततः परं तातम् उद्दिश्य हा मम

मस्तकं हा सम मस्तकम् इति तेन विलपिते स तरुणं दासमेकं व्याहरत्, एतस्य मातुः समीपम् एनं वह । अनन्तरं स तेनोदुद्ध्य मातुः १० समीपं नीतो मथाङ्ककालं यावत् मातुरुहौ उपविश्य ममार । तदानीं २१ सा तं गृहीत्वा गतेऽश्रीयलोकस्य खड्यायां प्राययित्वा द्वारं खद्धा च वहिराजगाम । अपरं दूतेन निजं पतिं बभाषे त्वया तरुणानाम् एको ११ जन एका गर्दभी च सम सत्रिधिं प्रेष्येताम् अहम् ईश्वरीयलोकस्य समीपं खरितं गत्वा पुनरागमिष्यामि । ततः स प्रोवाच, तस्य सविधम् १२ अद्य त्वया कुतो यास्यते ? अद्यामावास्या नहि विश्वामदिनमपि नहि । सा आच्चच्चे मङ्गलं भविष्यति । अनन्तरं सा गर्दभीं सज्जयित्वा निज- २४ दासं जगाद तं गर्दभीं चालयन् ब्रज मत्तो निदेशमप्राप्य समगमनं शिथिलं मा कुरु । अपरं तस्यां गत्वा कर्मिष्ठपर्वतं ईश्वरीयलोकस्य १५ समीपम् उपस्थितायाम् ईश्वरीयलोकः किञ्चिद् दूरात् तां विलोक्य निजदासं गेहसिं जगाद पश्यासौ सा शूनेमीथा । तं तां साक्षात् कर्तुः १६ धाव, तव मङ्गलं विद्यते ? तव खामिनश्च मङ्गलं विद्यते ? तव बालकस्य मङ्गलं विद्यत इत्याएच्छस । तेन तस्मिन् द्वाते सा प्रत्यवादीत् मङ्गलं विद्यते । किन्तु शिलोच्चय ईश्वरीयलोकस्य सविधम् उपस्थाय सा तस्य १७ पादौ दधार । ततस्तां दवयितुं गेहसि निंकटं जगाम, किन्त्वोश्वरीय- लोक उक्तवान् एनां तद् अनुजानीहि यत एतस्या अन्तःकरणं प्रोका- कुलमास्ते परमेश्वरश्च मत्तस्तत् प्रच्छाद्य मां न ज्ञापितवान् । तदानीं १८ सा नारी आच्चच्चे मया निजप्रभुतः किं पुत्रो याचितः ? किञ्च मां न वच्चयेति मया किं नोदितं ? तदानीम् इलीश्वर्येन गेहसि व्याहतः, १९ तं बद्धकटि भूत्वा हस्तेन ममैतत् लगुडं गृहीत्वा ब्रज केनचित् सा- क्षात् द्वतस्तं न नमस्तुरु केनापि नमस्तुरु किमपि न प्रतिवद तस्य बालकस्य वदनोपरि ममैतत् लगुडं निर्धेहि च । बालकस्य प्रसूः कथ- २० यामास परमेश्वरो यद्यमरो भवेत्, भवतः प्राणाच्च यदि सजीवा भवेयुस्तर्हि भवान् मया न परित्यच्यते । ततः स उत्थाय तस्याः पञ्चात् जग्मिवान् । इत्यनन्तरे गेहसिना तयोरयेऽये गत्वा बालकस्य वदने २१ लगुडे निहिते शब्दच्छेतना वा तस्य न बभूव, तस्माद् गेहसिना तं साक्षात् कर्तुं समीय स ऊचे, बालको न प्रबुद्ध इति । अनन्तरम् २२ इलीश्वर्येन गेहं प्रविश्य स बालको गृतः खस्य शयनीये शयानचेति हृष्टं । अतः स एकाकी तस्य समीपं प्रविश्य द्वारं संरथ्य परमेश्वरस्य २३

- १४ सन्निधौ प्रार्थनां चकार । अपरं श्वाम् आरुह्य बालकस्योपरि शैयित्वा
तस्य वदनोपरि निजं वदनं तस्य लोचनयोरुपरि निजे लोचने तस्य
करयोर्ष्वेऽपरि निजौ करौ समर्पयन् खयं बालकस्योपरि लम्बमानो
- १५ बभूव ततो बालकस्य गात्रे तापो भवितुम् आरेभे । अनन्तरं सोऽ-
वरुह्य कोषस्य तत इतो बभाम्, पुनरारुह्य च तस्योपरि लम्बमानो
बभूव । ततो बालकः सप्तवारान् द्वुतं छत्रा लोचने उदमीलत् ।
- १६ तदानीं स गेहस्तिं समाह्रय याचचक्षे त्वं तां शूनेमीयाम् आङ्गय
ततः सा तेनाह्रता तस्य सविधम् आजगाम, ततः स उदितवान् त्वं
- १७ निजं तनयं गृह्णाण । तदानीं साभ्यक्तरं समीय तस्य चरणयोः प्रतिक्षा
प्रणाम ततो निजं पुत्रं वहन्ती वह्नि र्जगाम ।
- १८ अनन्तरम् इलीशायः पुनर्बाटं गिर्गतं जगाम । तस्मिन् समये
जनपदे दुर्भिक्षम् आसीत्, अपरं भविष्यदादिनां शिष्येषु तस्य समुख
उपविष्टेषु स निजदासं समादिशत् दृह्यत् पाकभाजनम् आरोप्यैतेषां
- १९ भविष्यदादिनां शिष्याणां कृते भव्यं पच । तदानीं तेषाम् एको जनः
शकानि संयहीतुं द्वेचं गत्वा वन्याम् इवारुतां प्राप्य तस्याः पक्षे
वर्ष्णं परिपूर्यानीय तानि खण्डयित्वा पाकस्थाल्यां निदधे किन्तु तानि
- २० किं तत् ते नाज्ञायत । अनन्तरं लोकानां भोजनार्थं परिवेषणे कृते ते
शकम् आखाद्योचैःस्वरेण याचचक्षिरे हे ईश्वरीयलोक पाकस्थाल्यां
- २१ मद्युरास्ते ततस्ते तद् भोक्तुं नापारयन् । तदानीं स उदितवान् किञ्चिद्
गोधूमचूर्णम् आनयत ततः स पाकस्थाल्यां तन्निक्षिप्य जगाद् लोकानां
कृते परिवेषणं कुरु ते तत् भुञ्जतां । ततः पाकस्थाल्यां किञ्चिदपि नाश-
भम् अविष्टु ।
- २२ अनन्तरम् एको लोको वालशालिशायाः प्रथमशस्यस्य पूपान् अर्थतो
यवस्य विश्विपूपान् वस्त्रपुटके च शस्यमञ्चरीरीश्वरीयलोकाय दातुम्
आनिनाय तत इलीशाय आचचक्षे शतानि लोकेभ्यो विश्राणय ते
- २३ भुञ्जतां । ततस्य परिचारक उदितवान् मया किं शतलोकेभ्य एतत्
परिवेषयिष्यते? स पुनर्बाटं आजहार तानि भनुष्येभ्यो वितर तै
भुञ्जनां यतः परमेश्वरेण निगद्यते तेषु भक्तवत्स्वपि तस्य किञ्चिदव-
२४ शिष्टं स्थास्यति । तस्मात् तेन तेषां समक्षं तेषु निहितेषु परमेश्वरस्य
वचनानुसारात् सर्वेषु भक्तवत्स्वपि किञ्चिद् अवशिष्टं तस्यै ।

पूर्वपञ्चमोऽध्यायः ।

१ कुष्ठरोगात् मुक्तिं लब्ध्य नामानस्य श्रोमिरोणगमनं द इलीशायस्य निदेशाद् यद्दन-
सरिति सप्तवारान् भज्जनं १५ मुक्तिहेतो र्बामानेन दत्तस्योपहारस्येक्षीशादेनापहणं
२० उपचौकनप्रहणाद् गेहस्ये: कुष्ठभवनं ।

अरामीयनरपते नामाननामक एकः सेनापतिरासीत् तेन च परमे १
श्वरोऽरामीयान् जययुक्तान् अकरोत् तत्त्वारणात् स निजप्रभोः साक्षात्
महान् सम्मानितस्वासीत् स च वीर आसीत् किन्तु कुष्ठरोगवान्
आसीत् । एकस्मिन् समये उरामीयलोकानां सैनिकैः समीयेस्वायेलोय-
देशात् चुद्रायां कस्याच्चिद् वन्दिवालिकायाम् आनीतायां सा नामानस्य
जायायाः परिचारिका बभूव । सा निजखामिनों व्याचष्ट रा रा यदि २
मम प्रभुः श्रोमिरोणस्य भविष्यदादिनं साक्षात् कर्तुं शक्नुयात् तर्हि
स तेन कुष्ठरोगात् मोचयिथते । अनन्तरं स गत्वा निजप्रभुं गदित-
वान् इस्वायेलीयजनपदाद् आनीता वालिका वच इदं त्रवीति । ततो ४
उरामीयनरपतिस्तं व्याहरत् त्वं तत् स्यानं याहि । इस्वायेलीयनर-
पतये मया पञ्चं प्रेवयिथते । तदानीं स निजहस्तेन दशकिक्षरपरि-
मितानि रजतानि घट्सहस्राणि खण्डभुजा दश्युग्मानि वसनानि च
गृहीत्वा प्रतस्थे । इस्वायेलीयस्य भूपतेः समीपं तेन यत् पञ्चम् व्यावायि ६
तन्मध्य रत्तादशं लिखितमासीत् मम भव्यो नामानस्त्वं समीपं मया
प्रेषित इत्येतत् पञ्चं प्राप्य त्वया बुध्यताम् अतस्य कुष्ठरोगस्त्वयाप-
हर्त्य इति । अनन्तरम् इस्वायेलीयो नरपतिस्तं पञ्चं पठित्वा ०
निजवस्त्रं क्षित्या च व्याजहार मारणे जीवनदाने च समर्थं ईश्वरः
किमहमस्मि यदयं मनुष्य एकजनस्य कुष्ठरोगहरणाय मम समीपं तं
प्रहिष्योति ? मया विनीयते दूयं विविच्य पश्यत स मम क्षिद्गमेवा-
नुसन्दधाति ।

अनन्तरम् इस्वायेलीयो नरपतिः खवसनम् अच्छिनत् वच इदं ८
निश्चम्बेश्वरीयलोक इलीशायो राजानं प्रति दूतं प्रहित्वा भारतीमिमां
बभाषे त्वया कुतो निजं वसनम् अच्छेदि स मम समीपम् आगच्छतु
तत इस्वायेलो मध्य एको भविष्यदादी विद्यत इति ज्ञास्यति । अतो ९
नामाने हयरथैः साकम् आगत्येलीशायस्य भवनदारेऽवातिष्ठत । तत १०
इलीशाय एकं दासं प्रहित्वा तं व्याचचक्षे त्वं गत्वा यद्दनसरिति सत-
वारान् खाहि तेन तव मांसं नविनीभविष्यति त्वचं शुचि र्भविष्यति ।

- ११ ततो नामानः कुञ्जः सन् प्रस्थाय आजहार स वहिरागत्य मम समोपे
तिष्ठन् स्त्रीयग्रभोः परमेश्वरस्य नामा प्रार्थनां वात्वा कुष्ठस्यानेपरि करं
१२ चालयन् कुष्ठं मत्तोऽपहित्यतीति भया बुञ्जं । दम्भेषकस्ये अवाना
पर्परा च सरितौ किम् इस्त्रायेलेश्वस्य सकलसरिङ्गु उत्तमे नहि ?
किमहं तयोः स्त्रात्वा शुचि र्भवितुं नाशत्यं ? इत्यं कोपं वात्वा स परा-
१३ वृत्य जग्मिवान् । अनन्तरं तस्य दासाः सविधमागत्य तं आचचक्षिरे,
हे तात स भविष्यद्वादी यदि भवन्तं किञ्चन महाकर्माज्ञापयिष्यत्
तहि भवान् किं तन्नाकरिष्यते अतः स्त्रात्वा शुचि र्भवेति तेन यद्
१४ आरिष्टं तद् भवतावश्यं कर्तव्यं । तदानीं स गत्वेश्वरीयलोकस्य निदे-
श्वानुसारेण यद्देनसरिति सप्तवारान् ममज्ज तेन द्युद्वालकस्येव तस्य
नवीनं मांसं बभूव स च शुचि र्भभूव ।
- १५ अनन्तरं नामानो निजानुगामिलोकैः साकं परावृत्येश्वरीयलोकस्य
समीपमागत्य तस्य समुखे तिष्ठन् उवाच पश्येस्त्रायेलेश्वस्य विना एथिवाः
कुवापि सत्य ईश्वरो न विद्यत एतद् इदानीं भयाज्ञायि, अतोऽहं
१६ प्रार्थये निजदासात् क्वन्नं दानं भवता गृह्णतां । किन्तु स उदितवान्
अहं यं परमेश्वरं परिचरामि स यद्यमरो भवेत् तर्हि भया किञ्चिदपि
न ग्राहिष्यते ततः स तद् यद्यीतुं तं बज्जपार्थितवान् तथापि स न
१० स्त्रीकृतवान् । अनन्तरं नामान आचचक्षे प्रार्थयेऽहं द्योरश्वतरयेर
र्भारं मृत्तिका किं तब दासाय न दायिष्यते ? यतोऽद्यारभ्य तब दासः
परमेश्वरं विना कञ्चनेतरं देवम् उद्दिश्य होमं बलिदानं वा न करि-
१८ व्यति । केवलम् एतस्मिन् परमेश्वरस्त्रव दासं क्षमतां मम प्रभुः पूजनार्थं
रिमोणस्य मन्दिरप्रवेशनसमये यदि मम करम् आलम्बते तर्हि भया
रिमोणस्य मन्दिरे प्रणामः कारिष्यते ततो रिमोणस्य मन्दिरे प्रणाममधि
१९ परमेश्वरः स्त्रीयदासं क्षमतां । तत इलीश्वायस्तं व्याहरत् त्वं कुशलेन
याहि । ततः स प्रस्थाय कतिपयपञ्चानं जग्मिवान् ।
- २० अपरम् ईश्वरीयलोकस्येलीश्वायस्य परिचारको गेहसि र्मनसि कथि-
तवान् एषोऽरामीयो नामानो यद् आनीतवान् मम प्रभुस्तस्य इत्तात्
तन्न गृह्णीतवान् एतेन तं प्रति मृदुताचारं कृतवान् किन्तु परमेश्वरो
यद्यमरो भवेत् तर्हि भया तस्य पश्चाद् धावित्वा तस्मात् किञ्चिद्
११ ग्राहिष्यते । अनन्तरं गेहसौ नामानस्य पश्चाद् गते नामानो निज-
पश्चाद् धावन्तं तं विलोक्य साक्षात् कर्तुं रथादबरह्यं पप्रच्छ किं

सर्वं मङ्गलं ? ततः स व्याच्चच्छे सर्वं मङ्गलं किन्तु मम प्रभु मां प्रहित्य ११
वच इदं निवेदयति, एतस्मिन्नेव क्षणं इफ्रियमशिलोचयाद् भविष्यदा-
दिनां द्वै युवशिष्यावागतौ, भवान् ताभ्यां किक्करमेकं रजतं द्वे युम्मे
वसनानि च ददातु । ततो नामानो जगाद्, त्वं किक्करद्वयं रजतं यही- १२
तुम् अर्हसि । अनन्तरं स तं पुनः पुनः प्रार्थ द्वाभ्यां वसनयुम्माभ्यां
साकं वस्त्रपुटके किक्करद्वयं रजतं बद्धा द्वयो दीसयोः समर्पितवान्
ततस्तौ गेहसेरयेऽये तद् ऊषवन्तौ । अनन्तरम् उपपर्वतं प्राप्य स १४
तयोः करेभ्यस्तत् सर्वं गृहीत्वा गेहे निदधे, तेन विख्यौ तौ लोकौ च
परावृत्य जग्मतुः । अनन्तरं गेहसिरभ्यन्तरम् इत्वा निजप्रभोः सम- १५
द्वम् अतिष्ठत् तत इलीशायत्तं बभाषे हे गेहसे त्वया कुत आगतं ?
स उक्तवान् तव दासेन किमपि स्थानं न गतं । किन्तु स उदितवान् १६
स मानवस्वां साक्षात् कर्तुं यदा स्थनाद् अवरुद्धागमत् तदा मम
मनः किं त्वया साकं नागमत् ? रजतग्रहणस्य वसनजितरुद्राक्षाद्वेच-
गेमेष्वब्रजदासदासीनां ग्रहणस्य च किमयं समयः ? तस्मात् नामा- १७
नस्य स कुष्ठरोगस्तथा तव वंशे च चिरं तिष्ठतु । ततो गेहसि र्हिमा-
नोवत् कुष्ठयस्ते भूला तस्य सविधाद् वह्नि जगाम ।

6

६ षष्ठोऽध्यायः ।

१ इलोशायेन परग्नुकालस्य जलाद् उन्नज्जनं ८ इसाधेस्तीयराजेनारामीयनरपते
र्मन्त्रणाया निष्कलीभवनं १३ अरामीयसैन्यानाम् अऽत्रोकरणं १४ शेमिरोणे तेपाम्
आनयनं पुनस्तो विसर्जनं १४ दुर्भिर्च १६ द्वयो नीर्योः स्वीयवालकभच्छणं २०
इलोशायस्य दननाय राज्ञेष्टा ।

अनन्तरं भविष्यदादिनां शिष्या इलोशायं व्याच्चक्षिरे, इदानों वयं १
भवतः समुखे यत्र स्थाने वसाम एतत् स्थानं सङ्कीर्णं । अतोऽसाभि २
र्यद्वनस्य तीरं गम्यताम् एकैकेन जनेन तस्मात् स्थानाद् एकैकं गेहकाण्ड-
मानीयताच्च तेन वयं स्थेषां दृते तत्र स्थाने वासगृहं निर्मामः ; ततः ३
स उदितवान् यात । अनन्तरम् एको जनः कथयामास भवान् क्वपां ४
विधाय निजदासैः समं ब्रजतु । ततस्तेन कथितं मया यास्यते । तस्मिन् ५
तैः समं समीते ते यद्वनस्य समीपं गत्वा काषाणि चिच्छिदुः । एको ६
जनो गेहकाण्डं छिनक्ति तदन्तरे कुठारस्य फालस्तोये निपपात ततः स
उच्चैरवदत् हा हा हे प्रभो स परतो मया धारितः । तदानीम् ईश्वरो- ७

यमनुजः पप्रच्छ तत् कुच पतिं ? अनन्तरं तेन तत् स्थानं दर्शित
इलीशायः काष्ठमेकं कृत्वा तत्र निविक्षेप, तेन लौहम् उदमज्जत् ।

७ तदानीम् इलीशायस्त्वं याचचक्षे, खसमीपे तं हर ततः स करं प्रसार्य
तं जग्राह ।

८ तस्मिन् समये रामोयो भूपतिरिस्तायेलीयलोकैः साकम् अयुध्यत्
अतस्तेन निजदासै मन्त्रयित्वामुकस्थाने मया शिविरं स्थापयिष्यत इति
९ गदित ईश्वरीयलोक इस्तायेलीयराजाय दूतेन निवेदयामास, साव-
धानो भव, अमुकस्थानस्योपेक्षां मा कार्षीः, तत् स्थानम् अरामीया
१० आगच्छन्ति । तत ईश्वरीयलोको यत् स्थानमधि वार्तां प्रहित्वं तं साव-
धानम् अकरोत् तत् स्थानम् इस्तायेलीयो वृपतिः सैन्यं प्रहित्वात्मान-
११ मरक्षत्, एतादृशं बद्धवारान् अकरोत् । अतस्तत्कारणाद् अरामीय-
महीपते र्मनस्युद्दिष्टे सति स निजभृत्यान् आह्वय याचचक्षे, असदीयानां
मध्य इस्तायेलीयमहीपतेः पक्षीयो लोकः क आस्ते तत् किं यूथं महां न
१२ कथयिष्यत्य ? तदानीं तस्य भव्य एक उक्तवान् हे मम प्रभो राजन्
कोऽपि नास्ति किन्त्वस्तायेलीयानां मध्यवर्त्तिनेलीश्वरायनाम्ना भविष्यद्वा-
दिना तव शयनागारस्थमन्त्वणापीस्तायेलीयनरपतये निवेद्यते ।

१३ स आचचक्षे यूथं समीय तस्य वासस्थानम् अन्विष्यत तेन मया
सैन्यं प्रहित्वं स आनायिष्यते । ततः परं पश्य स दोषने विद्यते वच
१४ ईदं केनापि तस्मै कथितं । ततः स वाजिनो रथान् महासैन्यानि च
१५ तत् स्थानं प्रेषयामास ते च निशायामागत्य तद्गत्वं विवेश्युरे । अन-
न्तरं प्रत्यूथ ईश्वरीयलोकस्य दास उत्थाय वहि र्तिर्गत्य वाजिरथमहा-
सैन्यानां संघो नगरं वेष्टत इति ददर्श ततः स दासस्तं बभाषे हा हा

१६ प्रभो असाभिः किं कर्त्तव्यं ? स उदितवान् भयं मा कार्षीः, तेषां सङ्गि-
१७ लोकेभ्योऽस्माकं सङ्गिनो लोकाः अधिकाः । तदानीम् इलीशायः प्रार्थनां
कुर्वन् व्याजहार हे परमेश्वर, एष यद् ब्रह्म प्राप्नोति तदर्थं तस्य

लाचने उन्मीलय । ततः परमेश्वरेण तस्य तरणस्य लोचनदय उन्मी-
लिते स असोच्येलीशायस्य चतुर्दिन्कु वक्त्रिमयै हृयरथैः परिपूर्णै
१८ प्रिलोचयं विलोकयामास । अनन्तरं सैन्यसमूहे तस्य सविधं समागत
इलीशायः परमेश्वरम् उद्दिश्य प्रार्थनां कुर्वन् उक्तवान् एष सङ्घस्वया-
न्मीक्रियतां । तत इलीशायस्य वचनानुसारात् स तान् अन्योक्तवान् ।

१९ अनन्तरम् इलीशायस्तान् उदितवान् एष पश्या नष्टि नगरमेतत्त्व-

नहि मम पञ्चाद् आगच्छत यं मनुजं यूयं गवेषयथ तस्य सविधं सया
नेष्यधे । अनन्तरं स तान् शोभिरोणं निनाय । तेषु शोभिरोणं प्रवि- १०
येष्विलीशाय आचचक्षे हे परमेश्वर, एते लोका यद् वीक्षितुं प्राप्नुवन्ति
तदर्थम् एतेषां लोचनान्युन्मीलय । ततः परमेश्वरेण तेषां लोचनेषु-
न्मीलितेषु शोभिरोणस्य मध्ये वयमास्त्वा इति तै दर्दृशे । अपरम् ११
इस्वायेलीयो राजा तान् वीक्षेलीशायं जगाद, हे मम तात किमहं
मारयिष्यामि? किमहं मारयिष्यामि? इलीशायः कथयामास ते १२
त्वया न मारयितव्याः । ये लोकाः खड्गधनुर्भां त्वया बन्दीक्रियन्ते ते किं
त्वया मारयितव्याः? एतेषां समीपं पूर्यान् तोयानि च निधत्वं ते भुक्ता
पीत्वा च निजप्रभोः समीपं गच्छन्तु । ततस्तेषां निमित्तं तेन भवाभेद्ये १३
कृत ते बुभुजिरे पपुस्त ततः परं तेन विस्फृताः खेषां प्रभोः सविधं समीयुः ।
ततः परम् अरामीयसैन्यसङ्गा इस्वायेलीयं जनपदं पुन नागताः ।

अनन्तरम् अरामीयो विनृद्धदो नरपतिः स्त्रीयानि सर्वसैन्यानि १४
संगृह्य याचां कृता शोभिरोणं नगरम् अवरुद्दीप्त । तेन शोभिरोणे १५
महादुर्भित्वां बभूव तेषां नगरावरोधनाद् एकस्य गर्वभमस्तकस्य
मूल्यम् अपशीतिमुद्रा बभूव, कपोतमलस्य कावाख्यपरिमाणस्य चतुर्थां-
श्यस्य च मूल्यं पञ्चमुद्रा बभूव ।

एकदा नृपतिः प्राचीरस्योपरि भमति तदनन्तर एका नारी पोचै १६
निवेदयामास हे मम प्रभो राजन् उपकुरु । राजा जगाद, यदि १०
परमेश्वरेण त्वं नोपक्रियसे तर्हि मया शस्यमर्हनस्यानात् द्राक्षारसकु-
ण्डाद्वा केन त्वम् उपकारिष्यसे? राजा पुनरुवाच तव किं दुःखं? ततः १८
सा प्रतिजगाद, आवयो भर्त्यार्थम् अद्य तव पुक्तं त्वं देहि श्री मम
पुक्त आवाभ्यां भक्षियत इत्यनया नार्थाद्वम् उक्ता । तत आवां मम पुक्तं १९
पक्षाभक्षिष्य, परदिन आवयो भर्त्यार्थं तव पुक्तं त्वं देहोति मयोक्तं
किन्तु सा निजपुक्तम् अजूगुह्यत् ।

तदानीं राजा तस्या नार्था वचनं निश्चय स्त्रीयं वसनं चिच्छेद, ततः २०
प्राचीरभमणसमये तस्य गाचे शाखावसनं बद्धमिति लोकै दर्दृशे । अन- २१
न्तरं स कथितवान्, अद्य यदि प्रापटपुत्रस्येलीशायस्य शिरस्तस्य
स्वन्ये तिष्ठति तर्हीश्वरो मह्यम् अमुकं ततोधिकच्च फलं ददातु । तदा- २२
नीम् इलीशायो निजगेहे समुपविष्ट आसीत् प्राचीनलोकाच्च तेन
सगम् उपविष्टा आसन् ततो नृपतिना स्त्रीयाद् दूते प्रहिते तस्या-

गमनात् पूर्वम् इलीशायः प्राचीनान् आचचक्षे, पश्यत मम शिर-
श्वेदनार्थं तेन हत्याकारिणः सुतेन लोकः प्रहितः । अतः पश्यत तस्मिन्
दूत आगच्छति यूयं द्वारं रुद्धा तं वह्निष्कुरुत तस्य प्रभोः पदयोः शब्दः
१६ किं तस्य पश्यात् नहि ? स तैः समं समाधत इत्यनन्तरे स दूतस्तस्य
समीपम् आगत्य राजा कथितम् एतद् वच उदितवान् इदम् अमङ्गलं
परमेश्वराद् आगमत्, मया परमेश्वरः कुतः मुनरपेक्षिष्यते ?

३ सप्तमोऽध्यायः ।

7

१ बङ्गलभद्यमधीलोशायस्य भविष्यद्वचनं ३ चतुर्षीं कुपिलोकानाम् अराजीयाणां
शिविरगमनं वाचीनयनम् १२ तेषां वाचीं सत्यां विदिला लोकैरराजीयाणां शि-
विरखोदनं १७ भविष्यद्वचनेऽविश्वासिन एकस्थाधिपते र्हत्यु ।

१ तदानीम् इलीशाय आचचक्षे यूयं परमेश्वरस्य वचो निश्चामयत
परमेश्वर एतां भारतीं वदति श्व एतस्यां वेलायां शोभिरोणस्य गोपुरे
दशशेषकपरिमितानां द्वच्यगोधूमचूर्णानाम् एकशेषेकलं मूल्यं भविष्यति
२ विंशतिशेषेटकपरिमितानां यवानाञ्चैकशेषेकलं मूल्यं भविष्यति । तदानीं
राजा यस्याध्यक्षस्य करम् आलम्बत तेजेश्वरीयजोक्त आचचक्षे पश्य
यद्यपि परमेश्वरेण वियति द्वाराणि क्रियन्ते तथापि तेन क्रिम् एतत् कर्तुं
शक्त्यते ? सोऽभिहितवान् पश्य त्वया निजदृग्भ्यां तत् दर्शिष्यते किन्तु
किञ्चिन्न भक्षिष्यते ।

३ तदानीं गोपुरप्रवेशस्याने चत्वारः कुष्ठिनोऽविष्यन्त । ते परस्परं बभा-
४ षिरे, असाभि निर्धनं यादत् कुत एतस्मिन् स्याने उपविश्यते ? असाभि
र्नगरं प्रविश्यताभिद्युक्ते तत्रापि दुर्भिक्षम् आस्ते तत्रासाभि मर्मिष्यते ।
अपरम् आत्मापि तिष्ठद्विरस्माभि मर्मिष्यते । अत आगच्छत वयम्
अराजीयाणां शिविरं गच्छामः, तैर्जीविता वयं जीविष्यामो मारिताः
५ केवलं मर्मिष्यामः । अतस्तैरराजीयाणां शिविरं गन्तुं प्रत्यूष उत्याया-
राजीयाणां शिविरस्य प्रान्तभागम् उपस्थितैलत्र कस्यन नास्ताति ददृशे ।
६ यतः प्रभुरराजीयान् बद्धनां रथिस्यन्दनहत्यानां शब्दम् अर्यतो महा-
चमूनिवहस्य शब्दं आवयाम स तेन ते परस्परं बभाषिरे पश्यतास्माकम्
आक्रमणार्थम् इच्छायेलीयो महीपति हिंक्षीयानां भूपतिवन्दाय मिष्ठी-
७ याणां भूपतिवन्दाय च मुद्राः प्राददात् । ततो हेतोस्तैः प्रत्यूष उत्याय
प्रचायाञ्चक्रे ते स्वेदां पटोटजानि वाजिनो गर्दभान् सर्वशिविरच्च

पूर्वावस्थया विहाय निजान् निजान् प्राणान् अवितुं पलायाच्च-
क्रिरे । अनन्तरं ते कुष्ठिनो लोकाः शिविरस्य प्रान्तभागे पटोटज-
मेकं प्रविश्य बुभुजिरे पपुच्छ । अपरं तस्मात् स्थानात् सुवर्णदुर्बर्ण-
वसनानि गृहीत्वा गोपयित्वा निदधिरे ततः परं पुनर्व्वारं समेत्य पटो-
टजमन्यत् प्रविश्य तस्मादपि ब्रथाणि समादाय ब्रजित्वा सङ्गोप्य निद-
धिरे । अनन्तरं ते परस्परम् ऊचिरे, अस्माकम् एतत् कर्म न भद्रम् अद्य
शुभवार्तीया दिनं किञ्च वयं नीरवाल्लिष्टामः । यदि प्रभातं यावद्
विलम्बामहे तर्ह्यवश्यं दण्डनीया भविष्यामः । अत इदानोम् एत वयं
समीय राजमन्दिरे वार्तामेतां वदामः । अनन्तरं ते गत्वा नगरस्य दौ- १०
वारिकम् आङ्ग्लय व्याच्चक्षिरे, वयम् अरामीयाणां शिविरम् अगमाम,
पश्य तत्र कोऽपि न विद्यते मानुषस्य शब्दोऽपि नास्ति केवलं बद्धा
वाजिनो बद्धा गर्दभाच्च सन्ति वासः कुच्छ यूर्वावस्थया विद्यन्ते । ततस्तेन ११
दारिण आङ्ग्लतास्ते च राजमन्दिरस्याभ्यन्तरे तां वार्तां व्याच्चक्षिरे ।

अनन्तरं वृपतिः क्षणदायाम् उत्थाय निजभृत्यान् व्याजहास, अस्मा- १२
मीयैरस्मान् प्रति यत् कर्म क्रियते तदहं युथान् ब्रवीमि वयं बुभुच्छिता
आस्तु हे तैरेतद् ज्ञायते, अतस्ते: क्षेत्रे प्रच्छन्नाः स्यातुं शिविराद् वहि-
र्गत्येषा मन्त्रणाकारि लोकेषु नगराद् वहिर्भूतेषु वयं तान् जीवयाहं
ग्रहीष्यामो मध्येनगरं प्रवेश्यामस्येति । ततस्तस्य भृत्यानाम् एको जनः १३
प्रव्यब्रवीत् नगरे ये वाजिनोऽवशिष्टाः सन्ति वयं तेषाम् अवशिष्टानां
वाजिनां पश्य गृहीत्वा प्रहित्य दक्ष्यामः पश्य ते नगरेऽवशिष्टानाम्
इस्तायेषीयानां निवहस्य समानाः, पश्य ते नष्टानाम् इस्तायेषीयानां
निवहस्यापि समाना भवन्ति । अनन्तरं तैर्दियुम्भे इवानां गृहीते १४
यूयं गत्वा पश्यते ति कथयित्वा वृपतिरसामीयाणां एतनानां पञ्चात्
तान् प्रेषयामास । ततस्तेषु यद्दनं यावत् तेषां पञ्चात् गतेष्वरामीयाणां १५
तूर्णवाकारणात् परिवक्तौ वंसनै भाजनैस्त्र वर्त्म परिपर्णम् इति ददृशुः ।
तदानीं तैर्दृतैः पराद्यत्यागत्य राज्ञे वार्ता निगदिता । ततः परं लोके १६
वहिर्भूयारामीयाणां शिविरे लोठिते परमेश्वरस्य वाक्यानुसाराद् दश-
शेष्टकपरिमितानि सूक्ष्मगोधूमचूर्णानि शेषकलैकमूल्येन व्यक्तीयन्त विंश-
तिशेष्टकपरिमिता यवांशैकशेषकलमूल्येन व्यक्तीयन्त ।

अनन्तरं वृपति र्यस्याधिपते: करम् आलम्बितवान् तस्मिन् गोपुरम् १७
अवितुं नियुक्ते लोका गोपुरे चरणैस्त्र विमम्बदुस्तत ईश्वरीयलोकस्य

सविधे भूपस्य गतिसमये तेन यदभाषि तदनुसारात् स निधनमितः ।
 १८ फलतः श्र एतस्यां वेलायां श्रेमिरोणस्य गोपुरे दशशेषकपरिमितानि
 सूच्यगोधूमचूर्णानि श्रेकलैकमूल्येन विक्रोष्ट्यन्ते विंशतिशेषकपरिमिता
 यवाच्च श्रेकलैकमूल्येन विक्रोष्ट्यन्ते वचस्येतस्मिन् ईश्वरीयलोकेन राज्ञे
 १९ कथिते सोऽधिप ईश्वरीयं लोकं प्रव्यवदत्, बीच्छ यद्यपि परमेश्वरेण
 विहायसि दाराणि क्रियन्ते तथापि तत् किं भवितुं पारयति ? तत्
 ईश्वरोयलोकस्तम् अवादीत् पश्य त्वया तत् निजनेत्राभ्यां विलोक्यते
 २० किन्तु किमपि न भविष्यते । अतस्यां तादृशी दश बभूव गोपुरे
 लोकानां चरणैर्महितः स ममार ।

8

८ अष्टमोऽध्यायः ।

१ दुर्भिच्छसमये शूनेमीथाया विद्यतिः २ इसायेलस्य विद्यतिः १६ योराजस्य कुराजबं
 १० इदोमदेशेन लिवनानगरेण च तस्याधिपतिलत्यजनं २५ चहसियस्य कुराजबं
 १८ चतयुक्तं यिहोरामं साचात् कर्तुं तस्य यित्रियेषु गमनच्च ।

१ पूर्वम् इलीशायो यस्या नार्था भृतं पुत्रम् अजोवयत् ताम् अभाषत,
 परमेश्वर एतं देशं दुर्भिच्छव्यासं करिष्यति तत् सप्तवत्सरान् यावद् एत-
 स्मिन् जनपदे स्यास्यति, तस्मात् त्वम् उत्थाय परिजनैः समयस्मिन् स्थाने
 २ प्रवस्तुं शक्नोषि तत् स्थानं प्रवस्तुं ब्रज । ततः सा योषिद् ईश्वरीयलोकस्य
 वचनानुसारात् परिजनैः समं प्रस्थाय पिलेष्ट्रीयानां जनपदे सप्तवत्स-
 २ रान् यावत् प्रावस्त् । अनन्तरं सप्तसु वत्वरेषु व्यतीतेषु सा नारी
 पिलेष्ट्रीयानां जनपदात् परावृत्यागत्य निजनिवेशनस्य भूमेष्व छते
 ४ भूपतेः सविधे निवेदयितुं वत्राज । तस्मिन्देव समये भूपतिरीश्वरीयलो-
 कस्य परिचारकं गेहस्त्रिनं सम्भाषमाणोऽवदत्, इलीशायेन क्वानि
 ५ सकलमहान्ति कर्मणि भम समीपे समाख्याहि । तत् इलीशाये-
 भृतं शरीरं पुनरजीवयद् एतदात्याने भूपतये तेन कथमाने यस्या
 योषितो भृतः पुत्रो जीवनं प्राप्तः सा नारी निजनिवेशनस्य भूमेष्व
 छते भूपतेस्थासे निवेदयितुम् उपतस्थौ तदानीं गेहस्त्रिचच्चते
 है मम प्रभो राजन् एवैव सा नारी तस्याच्च यं तनयम् इलीशाये-
 ६ उजीवयत् स एषः । तदानीं नरपतिना पृष्ठा सा योषित् सर्वं आच-
 चक्षे तेन भूपतिस्तस्याः पञ्चेष्ट्र्यक्षमेकं नियोज्य व्याहरत् एतस्या

यत्किञ्चनाविद्यत् तत् सर्वम् एषा च यस्मिन् दिने देशमिमं पर्थ्यत्यजत्
तद्विनमारभाद्य यावद् एतस्याः क्षेत्रे यत्किञ्चन समुदपद्यत तत् सर्व-
मप्येतस्यै परावर्त्य वितर ।

अनन्तरम् इलीशायो दमेषकम् आजगाम तदानीम् अरामीयो ०
नरपति विन्हृददो रुध्र आसीत् तत् ईश्वरीयलोक एतत् स्थानम् आग-
मत् एतां वार्तां कच्चित् भूपतये कथयामास । तदा नरपति हृसायेलं १
जगाद त्वं स्वहस्तेनोपायनम् आदायेश्वरीयलोकं साक्षात् कर्तुं त्रज,
अपरम् एतसाद् व्याधेरहं किं मौचयिष्ये ? वचनम् इदं तेन परमेश्वरं
प्रच्छय । अनन्तरं हृसायेलस्तु साक्षात् कर्तुं जगाम । स चत्वारिंश-
म्बहाङ्गेवाऽच्यानि दमेषकस्योत्तमवस्थान्युपायनार्थं गृहीत्वा समागत्य
तस्य समुखे तिष्ठन् आचच्चे किमहम् एतसाद् व्याधे मौचयिष्ये ?
वाचनिमां परिप्रयुं तव तनयोऽरामीयभूपति विन्हृददत्तव समीपं
मां प्राणिणोत् । इलीशायस्तमुवाच त्वं स्वस्यो भविष्यसीति त्वं स- १०
सीय तं ब्रूहि तथापि तेन मर्त्यवेति परमेश्वरो माम् अज्ञापयत् ।
तदानीम् ईश्वरीयलोकस्य चपासम्बवपर्थन्तं तस्य बदनं प्रति स्थिर- ११
दृष्टिं कुर्वन् रुदोद । ततो हृसायेलः परिष्टवान् सम प्रभुः कुतो १२
रोदिति ? स प्रतिजगाद, इसायेलीयवंशानां या हिंसा त्वया कारि-
यते तामहं वेद्वित्तं तेषां दुर्गाणि वक्षिना दाहयिष्यसि तेषां तरुणान्
खड्डेन इनिष्यसि तेषां शिश्रून् भूमौ विकरिष्यसि गर्भवतीनाम् उद-
राणि विदारयिष्यसि च । हृसायेलोऽवोचत् सारमेयतुल्यत्वैष दासः १३
को य एतादृग् गुरु कर्म तेन कारिष्यते ? इलीशाय उदितवान्
त्वम् अरामस्य राजा भविष्यसीति परमेश्वरो मां ज्ञापितवान् । अन- १४
न्तरं स इलीशायस्य सविधात् समीय निजप्रभोः समीपं जगाम । तदा
नरपतिसं परियप्रच्छ इलीशायस्वां किमवोचत् ? स प्रत्यवादीत् त्वं
स्वस्यो भविष्यसि भारतीयिमां समामवादीत् । परेऽहनि स कम्बलमेकम् १५
घादाय बोये मञ्जिलिवा राज्ञ आनन्देष्यपरि विस्तारयामास, ततः
स भमार । अनन्तरं हृसायेलस्तदीयपदे राजा वभूव ।

आहावतनयस्येषायेलीयभूपते र्यहोरामस्य पञ्चमे राजत्वत्सरे १६
यिहृदादेशीयनरपते र्यहोशापटस्य राजत्वमसये तस्य यिहोशापटस्य
पुत्रो योदामो राजत्वं कर्तुं प्रारंभे । स द्वाचिंशदत्सरवयस्तः सन् १७
राजत्वं कर्तुं प्रारभ्य यिरुग्राजमेऽष्टवत्सरान् यावद् राजत्वं चकार ।

१८ स आहावीयवंशवद् इखायेलीयभूपतीनां वर्त्मनि चचार यतः स आहावस्य दुहितरं युवाह तेन परमेश्वरस्य साक्षात् कुत्सिताचारं १९ चकार । तथापि परमेश्वरो निजदासं दायूदं प्रति तस्य वंशाय चिरकालं प्रदीपदानस्य यां प्रतिज्ञाम् अकरोत् तन्निमित्तं यिङ्गदां विनाशयितुं नैक्षत् ।

२० तस्य राजत्वसमय इदोमीयलोका यिङ्गदाया आधिपत्यं विहाय

२१ खेषामुपरि राजानमेकम् अभ्यसिषिचुः । अतो योरामस्य रथिनस्य सर्वे सायीरं समीय निशायां तचोत्याय खान् वेष्टकान् इदोमीयान् तेषां रथिनस्य जप्तुत्तो लोकाः खीयं खीयं वासस्थानं पलायाच्च- २२ क्रिरे । तथापीदोमीयलोका अद्यापि यिङ्गदाया अनधीना विद्यन्ते ।

२३ तस्मिन्नेव समये लिवनाया लोका अपि तस्याधीनत्वं तत्यजुः । एतस्य

योरामस्यावशिष्टं चरित्रं तेन क्षतानि सर्वाणि कर्माणि च किं यिङ्ग-

२४ दादेशस्य महीपतीनां पुरावृत्तपुस्तके लिखितानि न विद्यन्ते? अनन्तरं

योरामो निजपिठलोका इव महानिद्रां गत्वा दायूदूनगरे पिठलोकानां सन्निधौ प्रसाराने निहितस्तत्त्वस्य तनयोऽहसियत्तस्य पदे राजा चभूव ।

२५ इखायेलीयवपतेराहावतनयस्य यिहोरामस्य द्वादशे राजत्ववत्सरे

२६ यिङ्गदादेशीययोरामस्य तनयोऽहसियो राजत्वं कर्तुम् आरेभे । राज्य-

प्राप्तिसमये सेऽहसियो हाविंशतिवत्सरवयस्त्र आसीत् स यिष्ठशा-

लमे वत्सरमेकं राजत्वं चकार । अथलियानामिकेखायेलीयराजखाम

२० दुर्विता तस्य प्रस्तुरासीत् । स आहाववंशस्य वर्त्मनि चरन् आहावीय-

वंश इव परमेश्वरस्य साक्षात् कुत्सिताचारं चक्रवान् यतः स आहा-

वीयवंशस्य जामातासीत् ।

२८ अनन्तरं स आहावस्तस्य यिहोरामस्य सङ्गो भूत्वारामीयनद-

प्रतिना इखायेलेन समं समरं कर्तुं रामोतगिलियदं जग्मिवान् ततो

२९ उरामीयलोका यिहोरामं क्षतवन्तः । अनन्तरम् अरामीयमहीपतिना

हसायेलेन समं योधनसमये रामोतगिलियदे यिहोरामो वपति यानि

क्षतानि लब्धवान् तेभ्यः खस्यो भवितुं स परावृत्य यिप्रियेलं जगाम ।

तदानीं यिङ्गदादेशीयो महीपति योरामस्य सुतोऽहसिय आहावः

तनयस्य यिहोरामस्य पीडाकारणात् तं वीक्षितुं यिप्रियेलं जग्मिवान् ।

९ नवमोऽध्यायः ।

9

१ यहोराज्याभियेकार्थं भविष्यद्वादिनां कल्पचित् तरुणस्येलीश्वायेन प्रेपणं ४ तत्कर्म-
साधनात् परं तस्य भविष्यद्वादिनः पलायनं ११ नाचोतस्य चेते येऽराजेन
यिहोराज्यस्य इननं २० अहसियस्यापि इननं २० अहङ्कारिणा रूपेवलो गवाच्चतो
निविश्वलं सारभेषै भैचिनत्वच्च ।

अनन्तरं भविष्यद्वादीलीश्वाया भविष्यद्वादिनां शिष्यमेकम् आङ्ग्य १
गदितवान् त्वं बडकटि भूत्वा तैलभाण्डम् इदं करेणादाय रामोतगि-
लियदं गच्छ । तत् स्यानं प्राप्य निम्ने: पौर्वं यिहोश्वरफटस्य तनयं २
येज्ञं गवेषय, अपरं गेहं प्रविश्य तदीयभातूणां मध्यात् तम् उत्याप्य
गर्भागारमेकं नय । अपरं तैलभाण्डं एहीत्वा तदीयशिरसि तैलं निषिद्ध ३
तं ब्रह्म परमेश्वरेण वच इदं निगद्यते अहं त्वाम् इत्यायेलो राज्ये
उभयिच्च । ततः परं त्वं द्वारं विमोच्य पलायस्य मा विलम्बस्तु ।

अनन्तरं स भविष्यद्वादी तरुणो रामोतगिलियदं जगाम । तच्चे-
पस्याय सेनापतीन् विलोक्य तेनोक्तं है सेनापते त्वया सह मया ५
सम्भाषितव्यं । ततो येज्ञः परिप्रच्छ, अस्माकं नध्ये केन सह ते स ६
जगाद् है सेनापते त्वयैव सार्जेत् । तदानीं येहावुत्याय भवनस्य मध्यं
गते स तस्य शिरसि तैलं निषिद्ध तम् ऊचिवान्, इत्यायेलः प्रभुः पर-
मेश्वर एतां भारतीं भाषते परमेश्वरस्य प्रजाय इत्यायेलवंशास्त्रेषाम्
उपरि त्वामहं राजत्वे उभयिच्च । त्वं स्त्रीयप्रभोराहावस्य वंशम् उच्चे-
त्यसि, ईषेवलो हृसेन छतस्य मदीयसेवकानां भविष्यद्वादिनां रुधिर-
पातनस्य परमेश्वरीयाणां सकलसेवकानां रुधिरपातनस्य च पालं तस्यै
दाख्यसि च । आङ्ग्यावस्य सर्वे वंशा विनंश्यन्ति, तदंशीयः सर्वपुमांस ८
इत्यायेलो मध्ये मुक्ता बद्धा वा सर्वजना मयोच्चेत्यन्ते । आङ्ग्यावीयवंशं
निवाटसुतस्य यारवियामस्य वंशमिवाहियतनयस्य वाप्ता वंशमिव च
करिष्याम्यहं । ततो यित्रियेलस्ये चेते सारभेषा ईषेवलम् अत्यन्ति कञ्चन १०
तां प्रश्नानं न नेष्यति । वचांस्येतान्युक्ता स द्वारं विमोच्य पलायाच्चक्ते ।

अनन्तरं येहौ स्त्रीयप्रभो दंसानां समीयं वहिरागते कस्ति तं ११
एषवान् सर्वं मङ्गलं? स वातुलस्तव समीयं कुत आगमत्? ततः स
ऊचिवान् यूथं तं मानवं तदीयभाषणच्च विद । त आचचक्तिरे अलम् १२
अनेन प्रलापेन त्वम् अस्मान् सर्वमेव व्याहर । स उदितवान् स माम्
एतादशैं भारतीम् अभाषिष्ठ परमेश्वर इमां वाणीम् आङ्ग्य मया

१३ त्वम् इस्वायेलो राजत्वेऽभिविक्षः । तदानीं तेषाम् एकैकेन जनेन तूर्णं सं
सं वसनं विमोच्य सोपानोपस्थि तस्य पदयोरधो निदधे, तूरीच्च वाद-
१४ यित्वा कथितं येह राजाभवत् । इत्यं निमिशः पौत्रो यिहोशाफटस्य
पुत्रो येज्ज यिहोरामस्य विरुद्धं द्वाहं चकार । तदानीं यिहोरामः सकल
इस्वायेलीयलोकास्तारामीयनरपते हृसायेलाद् रामोतगिलियदम्
१५ अरक्षन् । किञ्चारामीयराजेन हसायेलेन समं यिहोरामस्य समरस-
मयेऽरामीयलोकालस्य यानि द्वतानि द्वतवन्तस्तेभ्यः सख्यो भवितुं स
यित्रियेलम् अगच्छत् । तदानीं येज्जः कथयामास यदि युद्धाकम् इच्छा
जायेत तर्हि यित्रियेलं वार्तां नेतुम् एतस्मात् नगरात् कोऽपि जनो
१६ वहिर्भूय न पलायतां । अनन्तरं येज्जः स्वन्दनम् आरुह्य यित्रियेलं जगाम
यतस्तत्रैव यिहोरामः प्रथ्यागत चासीत् । तदानीं यिहोरामा नर-
१७ परिष्टहसियोऽपि यिहोरामं वीक्षितुं तत् स्थानम् चागमत् । अपरं
यित्रियेलस्यदुर्गोपस्थि यो रक्षतिष्ठत् स येहोः सङ्गिनं सेनानिवहम्
आगच्छन्तं विलोक्य कथयामास मया लोकनिवह एको दृश्यते । ततो
यिहोरामो गदितवान् त्वं हयारोहिण्यम् एकं गृहीत्वा तेषां साक्षात्
१८ प्रेषय ते कुशलेनागच्छन्ति न वेति तेन पृच्छतां । अनन्तरम् एको
जनो हयारोही तं साक्षात् कर्तुं समीय जगाद नरपतिः कथयति
किं सर्वं मङ्गलं? ततो येज्जना स उक्तः, मङ्गलेन सह तव कः
सम्बन्धः? त्वं मम पश्चाद् याहि । अनन्तरं रक्षी वार्तामिमाम् उक्ता-
१९ वान् स दूतस्तेषां समीपं समीय न प्रथागच्छति । अनन्तरं राजा
द्वितीये हयारोहिणि प्रेषिते स तेषां समीपं समीय कथितवान् वृपति
र्गदति किं सर्वं मङ्गलं? किन्तु येज्जना स उक्तः, मङ्गलेन सह तव
२० कः सम्बन्धः? त्वं मम पश्चाद् याहि । अनन्तरं रक्षी वार्ताम् अब्रवीत्
स दूतस्तेषां समीपं समीय न प्रथागच्छति किन्त्वेतस्य चालनं निमिश-
२१ स्तनयस्य येहोस्वालनवत् प्रकाशते यतः चेऽतिरथेण चालयति । तदानीं
यिहोरामो जगाद स्वन्दने हयान् आयुञ्ज ततस्तेन हयेव्यायुक्तेष्वि-
स्वायेलीयो यिहोरामो राजा यिहोरामो राजा यिहोरामो राजा च सं सं
स्वन्दनम् आरुह्य येज्जं साक्षात् कर्तुं गत्वा यित्रियेलोयनावेतस्य द्वेत्रे
२२ तं प्रापतुः । तदानीं यिहोरामो येज्जं विलोक्य प्रपच्छ, हे येहो त्वं किं
मङ्गलायागच्छसि? स प्रथवदत् यावत् तव जनन्या ईषेवलो अभि-
२३ चारो भाया च तिष्ठति तावत् मङ्गलं किं? ततो यिहोरामो निजहस्तौ

परावर्च्यं पलायाच्चक्रेऽहसियं आजहार च हे अहसिय राजत्रोहो
भवति । अनन्तरं येऽः क्षत्स्वबोन चापम् चाक्षय यिहोरामस्य वाङ्- १४
मूलद्वयमध्ये श्रम् आजघान ततो वाणस्य हृदयेन निर्जगाम ततः
स इथे नतो भूला निपपात । तदानीं येऽः स्त्रीयं रथिनं विद्वकरम् १५
चाच्छापयत् त्वम् एवं तोलयित्वा यित्रियेलीयनावेतस्य क्षेचे निक्षिप
यतो यदा त्वम् अहस्य हृयारूढौ सन्तौ तस्य पितुराहावस्य पञ्चाद्
गतवन्तौ तदा परमेश्वरस्तं यदश्यपत् तत् सर । परमेश्वर आह मया १६
द्विनावेतस्य रुधिरं तदीयपुचाणाच्च रुधिरम् अदृश्यत । परमेश्वरः
कथयति, अहम् अस्मिन्नेव क्षेचे तुभ्यं समुचितं फलं दास्यामि । अत
इदानीं त्वं परमेश्वरस्य वचनानुसारात् तं नीत्वा द्विचेऽस्मिन् निक्षिप ।

तदानीं यिहृदादेशीयोऽहसियो नरपतिस्तद् विलोक्याद्यानस्यगेहस्य १७
पथा पञ्चायाच्चक्रे ततो येऽः क्षत्स्य पञ्चाद् धावन् कथयामास, एन-
मपि स्थन्दनस्य मध्ये हृत । अनन्तरं ते यित्रियमस्य समीपस्ये गूराख्य
ऊर्जगमिमार्गं तम् आजम्बूः । ततः स मणिदुं पलाय्य तस्मिन् स्थाने
ममार । ततस्य दासात्मं स्थन्दनेन यिरुप्तालमं नीत्वा दायूदूनगरे १८
तदीयपिठॄलोकानां सन्निधौ तस्य निजस्मशाने तं निदधिरे । सोऽह- १९
सिय आहावतनयस्य यिहोरामस्यैकादशे राजत्ववत्सरे यिहृदाया
उपरि राकत्यं कर्तुम् आरेभे ।

अपरं येऽः यित्रियेलम् उपतस्थिवान् तत् ईषेवल् तन्निश्चम्य निज- २०
लोचनयोरञ्जनम् आयुव्यं केशवेशं विधाय वातायनेन समवलुलोके ।
अनन्तरं येहौ गोपुरं प्रविष्टे सा कथयाच्चकार निजप्रभुम् अवधीत् २१
यः सिमिस्तस्य किं मङ्गलं समभवत् ? ततो येऽः वीतायनं प्रति वद- २२
नम् उत्थाय जगाद् मम पक्षीयः कोऽस्ति ? अनन्तरं दित्रा नयुंस-
कार्त्तं प्रत्यवलुलोकिरे । तदा येऽराज्ञापयामास ताम् अधो निक्षिपत । २३
ततः सा तैरधो निक्षिपा तस्या रुधिरेण च भित्ति वीजिनस्वावकीर्णाः
स च इथेन तां ममर्द । अनन्तरं येऽरभ्यन्तरम् आगत्य भुक्ता पीत्वा २४
च समीय जगाद् यूयं गत्वा तां श्रापयस्तां नारीम् आलोक्य इमशाने
निदद्वं यतः सा राजदुहिता । ततो लोकेषु तां इमशाने निधातुं गत- २५
वस्तु तस्याः शिरोस्थि पादौ पाणी च विनान्यत् किञ्चन तैर्न लेभे ।
अतस्मै परावृत्यागत्य तं वार्तां बभाषिरे ततः स ऊचिवान् अनेन पर- २६
मेश्वरस्य वाक्यं सिद्धम् अभवत् स निजदासस्य तिश्वीयैलियस्य वदनेन

वच इदं व्याहरत् सारमेघा यित्रियेलस्य च्छेच ईषेवलः पञ्चलं खादि-
१० ष्टन्ति । ईषेवलः कुण्ठपं यित्रियेलस्य च्छेच आलवालवत् स्थास्यति, तत
ईषेवल् एषेति वदितुं केनापि न शक्यते ।

10

१० दशमोऽध्यायः ।

१ येऽनाहावस्य सप्ततिसुतानां शिरश्वेदनं द एतियस्य वचनेन येहोः स्वदोष-
प्रचालनं १५ अहसियस्य हननं १५ योनादवस्य सात्कृतिः १८ व्लेन वालः
पृजकानां हननं २५ यारवियासस्य पश्य येहोयरणं २२ हमायेलस्योपद्रुति येहो
र्निधनच्च ।

१ शेषमिरोण आहावस्य सप्ततिः सुता आसन् तत्कारणात् येऽः शेषमि-
रोणं यित्रियेलस्य शासकान् प्राचीनबोकान् आहावीयसन्तानपाल-
१ कांच्च प्रदेतादप्तं पञ्चं लिखिता प्रेषयामास, युधाकं प्रभोः पुत्रा-
युधाकं सन्निधौ सन्ति स्वन्दनानि वाजिनः प्राचीरवेष्टितानि नग-
४ राणि युद्धास्त्राणि चैतान्यपि युधाकं हस्तगतानि विद्यन्ते । अतः
पञ्चम् एतत् प्राप्य युधाभिः सुतानां मध्ये य उत्तमो याह्वाच्च
मन्यते स निष्वीयतां तस्य पितुः सिंहासन उपवेशताच्च सप्रभो वैशस्य-
४ निमित्तं युद्धं क्रियताच्च । एतेन ते उत्तीव भीत्वा बभाषिरे पश्यत तस्य
५ समुखे द्वाभ्यां राजाभ्यां स्थातुं नाशक्यत तर्ह्यस्माभिः कथं प्रक्ष्यते? अतो
गेहाध्यक्षो नगराध्यक्षः प्राचीनलोकाः शिशुपालकाच्च येहोः सविधम्
इमां भारतीं दूतेन प्राह्विण्वन् वयं भवतो दासाः, भवता यद् आज्ञा-
पयिष्यामहे तदेव करिष्यामः कमपि राजते न नियोज्यामः, भवता
६ यद् भद्रमवगम्यते तदेव क्रियतां । अनन्तरं स तान् प्रति द्वितीयम्
एकं पञ्चं प्रेषयामास, तस्मिन् लिखितम् इदं, यदि यूयं मदीया भवि-
ष्यत भद्रीयाज्ञा ग्रहीष्यत च तर्हि सेषां प्रभोः सुतानां शिरांस्यादाय
अथ एतस्यां वेकायां यित्रियेले मम सन्निधिम् आगच्छत । ते राजकुमाराः
० सप्तति र्जना आसन् नगरस्य प्रधानैः जनैच्च ते प्रयत्नात्यन्त । तस्मिन्
पञ्चे तेषां सविधमुपस्थिते ते सप्ततिं जनान् राजकुमारान् धृत्वा व्यापाद्य
च तेषां शिरांसि डल्केषु निधाय यित्रियेले तस्य सन्निधिं प्रेषयामासुः ।
८ अनन्तरं दूत एत्य तं वार्ताम् आचच्छे, राजकुमाराणामुत्तमाङ्गानि
समानीयन्तेति । ततः स आजहार प्रभातं यावत् गोपुरस्य प्रवेश-
९ स्याने द्वौ राशी छत्वा तानि निधद्वं । अनन्तरं प्रभाते जाते स वह्वः

समीय तिष्ठन् सकललोकान् वभाषे यूयं धार्मिका लोकाः पश्यत मया
खप्रभो ईंहं विद्याय सोऽधानि किञ्चेते सर्वे केन हृताः ? अत चा- १०
हावस्य वंशमधि परमेश्वरेण यद्यद् उक्तं तस्य किञ्चन वचो निष्फलं
न भविष्यतेतद् युशाभि ईंयतां यतः परमेश्वरः स्त्रीयदासस्यैलियस्य
वदनेन यद्यद् अभाषिष्ठ तत् सिद्धम् अकरोत् । अनन्तरं येऽर्थं- ११
येऽवशिष्टान् आहाववंशस्य सर्वान् लोकान् तस्य प्रधानलोकान्
ज्ञातीन् याजकांश्च जघान, स तस्यैकं जनमपि नावशेषयामास ।

अपरं स उत्थाय गेहं जग्मिवान् अनन्तरं श्रोमिरोणं गच्छन् स १२
वर्त्मनि लोमच्छैदनगेहस्य समोपे यिङ्गदाया महीपतेरहसियस्य भात्- १३
णां साक्षाद् बभूव । तदा स तान् प्रपञ्चं यूयं को ? ते जगदुः, वयम्
चहसियस्य भावरो राज्ञो महिष्यांश्च सन्तानान् नमखार्तुं व्रजामः ।
तदानीं स व्याजहार तान् जीवग्राहं गृह्णोत ततो दासास्तान् जीवग्राहं १४
गृहीतवन्तः । अपरं लोमकर्त्तनगेहस्यावटसन्निधौ तान् जप्तुः, द्विच-
त्वारिंश्चोकानाम् एको जनेऽपि नावाशिष्यत ।

अनन्तरं स तस्मात् स्यानात् प्रस्थाय निजसमुखाभिगमिनो रेखव- १५
तनयस्य धिहोनादवस्य साक्षाद् बभूव तं नमखूत्य प्रोचिवांश्च तां प्रति
मदीयं मनो यादृक् सरलं तादृक् मां प्रति तव मनः किं सरलम् अस्ति ?
यिहोनादव आचचक्षे सरलमेव । तेनोक्तं तथा सति मह्यं करं
देहि । अनन्तरं तेन तस्मै करे दत्ते येऽस्तु खन्दनम् आरोह्य निजनिकटं
निनीवान् । अपरं स व्याजहार मया समम् आगत्य परमेश्वरस्य १६
निमित्तं ममोद्योगाचारं वीक्षत । अनन्तरं स तस्य स्यन्दनेन लोकैच्चा-
लितः । अनन्तरं श्रोमिरोणम् उपस्थाय येऽरेलियं प्रति परमेश्वरस्य १०
वाक्यानुसारेणाहाववंशस्य सर्वानाशं धावत् श्रोमिरोणे ऽवशिष्टान्
तदीयान् सर्वान् जनान् जघान ।

अनन्तरं येऽः सकललोकान् संगृह्य कथयामास, आहावो वालं १८
खल्यं सेवितवान् किन्तु येऽस्तु भृशं सेविष्यते । अतो युशाभि वृलो १९
भविष्यद्वादिनः सेवका याजकांश्च सर्वे मम सन्निधिम् आहृयन्तां कोप्य-
नागतो न तिष्ठतु वतो मया वालमुद्दिश्य महायज्ञ एकः कारिष्यते
तत्र यः कस्त्रिद् अनुपस्थितो भविष्यति तस्य प्राणा विनच्छन्ति । किन्तु
वालः सकलसेवकानां विनाशय येऽनना क्लोऽयम् अकारि । अनन्तरं २०
येऽराज्ञापयामास वालमुद्दिश्य महोत्सवमेकं निरुपयत ततस्ते तं

११ घोषयाच्चकुः । अपरम् इच्छायेलः सर्वत्र येज्ञना लोकेषु प्रेषिवेषु वालः सकलासेवका आजग्मुस्तेषाम् अनागतः कोऽपि नावाशिष्यत । अनन्तरं तेषु वालो मन्दिरं प्रविष्टेषु सीमामेकामारथ्य सीमामन्यां यावद् वालो १२ मन्दिरं परिपूर्णं बभूव । तदानीं स वस्त्रागारस्याधिपतिं जगाद् त्वं वालः सर्वसेवकानां छते वसनानि वहिष्कृत्यानय । ततः स तेषां छते १३ वसनान्यानिनाय । अनन्तरं येह रेखवस्य सुतो यिहोनादवस्थ वालो मन्दिरं प्रविश्य वालः सेवकान् बभाषाते वालः सेवकान् विना परमे- अरस्य सेवकः कोऽपि यथा स्यानेऽस्मिन् युश्माकं मध्ये न तिष्ठति तथा १४ युश्माभिरुत्सन्धाय निष्ठीयतां । अनन्तरं तेषु बलीन् दातुं हेतुञ्चा- भ्यन्तरं गतेषु येज्ञरशीतिं जनान् वहिः स्यापयित्वा निदिदेश, एते यावन्तो लोका युश्माकं करेषु मया समर्प्यन्ते तेषाम् एको यदि पलाधते १५ तर्हि तस्य प्राणानां विनिमयेन युश्माकम् एकेन प्राणास्त्वक्त्वाः । अन- न्तरं तस्य हवने समाप्तिं गते येज्ञः पदातीन् रथिनस्य समादिदेश यूयम् अभ्यन्तरं समीय तान् हत, कर्मणि वहिरागन्तु मानुमन्याद्यं । तदानीं ते खड्गधारैस्तान् अवधिषुः । अपरं पदातयो रथिनस्य तान् १६ वहि निर्क्षिप्य वालसन्दिरसमीपस्यं शाखानगरं यद्युः । अपरं ते वालो १७ मन्दिरात् सकला मूर्च्छी वहिष्कृत्य दाहयाच्चकुः । विशेषतो वालो मूर्च्छी बभूत्तरपरं वालो मन्दिरमपि भंक्ता तत्र स्याने मलगोहमेकं निर्मापया- १८ चक्रुत्तद् अद्यापि विद्यते । अनेन प्रकारेण येज्ञरिच्छायेलो मध्याद् वासम् उचिच्छेद ।

१९ निवाटस्य तनयो यो यारवियाम इच्छायेलीयवंशं पापं कारयामास तस्य पापमार्गाद् अर्थतो वैथेले दाने च स्थितयोः सुवर्णमयवत्सयोर- २० नुगमनाद् येज्ञ न निवदते । ततः परं परमेश्वरो येज्ञम् आचचक्षे ममाभिमतं कर्म साधयित्वा त्वया सदाचारः छत आहावस्य वंशं प्रति मम सर्वो मनोरथः सिद्धस्य तत्कारणात् चतुर्थं पुरुषं यावत् तत्र वंश २१ इच्छायेलः सिंहासन उपवेश्यति । तथापि येज्ञः सर्वान्तःकरणैः समस् इच्छायेलः प्रभोः परमेश्वरस्य अवस्थानुसाराद् आचरितुं न येते किञ्च यो यारवियाम इच्छायेलीयवंशं पापं कारयामास तस्य पापमार्गात् न निवदते ।

२२ तस्मिन् समये परमेश्वर इच्छायेलवंशं नूनीकर्तुम् आरेभे । ततो २३ यद्देनस्य पूर्वदिशि स्थित इच्छायेलीयः कृत्स्नो जनपदोऽर्थतो गादीय-

रुवेणीयमिनशीयानां या गिलियदाख्यो देश चासीद् अर्णोनसरित-
स्तटे स्थितम् अरोयेनगरम् चारभ्य स कृत्स्नो गिलियदेशो वाप्तन-
देशस्त्र हसायेलेन पराजिये । एतस्य येहोरवशिष्टं चरितं तेन यद्यत् २४
क्वातं तस्य विक्रमस्त्रैतानि सर्वाणि किम् इच्छायेलीयभूपतीनां पुरावत्त-
पुस्तके लिखितानि न विद्यन्ते ? अनन्तरं येऽः स्त्रीयपितृलोका इव २५
महानिद्रां गतो लोकैः शोमिरोणे प्रसश्नने निहितस्त्र ततः परं तस्य
तनयो यिहोयाहसस्तस्य पदे राजा बभूव । एष येऽः शोमिरोणेऽया- २६
विंशतिवत्सरान् इच्छायेलीयानां राजत्वं चकार ।

11

११ एकादशोऽध्यायः ।

१ योयामस्य रक्षा ४ यिहोयादायेन तस्य राज्याभिषेकः ११ अथलियाया हननं १०
यिहोयादायेन देवमन्दिरस्य भञ्जनं परमेश्वरस्य सेवनाय भनुजैः समं नियम-
करणत्वं ।

इत्यनन्तरे इहसियस्य जनन्यथलिया निजं पुत्रं मृतं विलोक्योत्थाय १
निखिलं राजवंशं विनाशयामास । किन्तु योरामस्य वृपते दुहिता- २
इहसियस्य भगिनी या यिहोश्वेवा सा हन्यमानानां राजपुत्राणां मध्याद्
अहसियस्य तनयं योयाप्तं चोरयित्वा तं तस्य धात्रीस्त्र श्रेयागारे गोप-
यामास तस्माद् अथलियातो गूहितः सन् स न जप्ते । अपरं स घड्व- ३
त्सरान् धावत् तस्याः सन्निधौ परमेश्वरस्य मन्दिरे प्रच्छन्नस्तस्थियान्
अथलिया च देशस्य राजत्वं चकार ।

अनन्तरं सप्तमे वत्सरे यिहोयादायो लोकान् प्रहित्य रक्षिणां ब्रतगा- ४
मिनाच्च सैन्यानां शतपतीन् चाङ्गय परमेश्वरस्य मन्दिरे खसमीपम्
चानिनाय तैः समं नियमं छत्वा परमेश्वरस्य गेहे तान् श्रपथयित्वा च ५
राजपुत्रं दर्शयाच्चकार च । अनन्तरं स तान् इदम् आदिदेश युश्माभिः
कर्मतत् कर्त्तव्यं युश्माकम् एकेन छतीयांशेन विश्रामदिने प्रविश्य राज-
निवेशनं दक्षितव्यं । अपरेणा छतीयांशेन सुरद्वारे स्थातव्यं शेषेण छती- ६
यांशेन च ब्रतगामिनां पच्चात् स्थिते द्वारे स्थातव्यम् इत्यं पर्यायानुसाराद्
युश्माभिः गौहं रक्षितव्यं । अपरं युश्माकं यौ द्वावंशौ विश्रामवारे वहि ७
र्गमिष्यतस्त्राभ्यां वृपतेष्वतुर्दिक्षु परमेश्वरस्य मन्दिरम् अवितव्यं ।
तदानीं यूदं सर्वे खड्डहस्ताः सन्तो राजानं वेष्टव्यं यः कच्चित् श्रेण्या ८
चम्भन्तरम् चायास्यति स युश्माभिः इन्द्रियान् अपरं वृपति यदा वहि ९

- ८ यो स्थायभ्यन्तरम् आगमिष्यति वा तदानीं यूथं तेन समं तिष्ठते ति । इत्यं
यिहोयादायेन याजकेन यद्यद् आदिष्टं तदेव तैः शतपतिभिरकारि ।
तेषाम् एकैको जनो विश्रामवारे प्रवेशिनो विश्रामवारे निर्गामिनश्च
खान् खान् लोकान् आदाय यिहोयादायस्य याजकस्य समीपम् आज-
१० गाम । अपरं याजकः परमेश्वरस्य मन्दिरे स्थितान् दायूदो नरपते ।
११ श्रूतफलकान् तेभ्यः शतपतिभ्यो ददिवान् । अपरं द्रुतगामिन्यः एतनाः
करैरस्ताणादाय मन्दिरस्य दक्षिणं पार्श्वम् आरभ मन्दिरस्य वासं पार्श्वं
यावद् यज्ञवेद्या मन्दिरस्य च समीपे व्यतेच्छतुर्दिशु तस्थिवन्तः ।
१२ अनन्तरं स राजपुत्रं वहिरानीय तस्य शिरसि किसीठं निधाय तस्य
हस्ते साक्ष्ययुस्तकं समर्पितवान् ततस्ते तम् अभिषिष्य राजानं चक्रुः
करतात्या च बभाषिरे राजा चिरजीवी भूयादिति ।
१३ ततः परम् अथलिया द्रवगामिसेनानां लोकानाच्च कोलाह्लं निशम्य
१४ परमेश्वरस्य मन्दिरे लोकानां समीपम् आजगाम । अपरं राजा
विध्यनुसारेण स्तम्भस्य समीपे तिष्ठति, अथक्षासूरीवादकाच्च राज्ञः
समीपे विद्यन्ते जनपदस्य सर्वे लोकासानन्दं कुर्वन्ति तूरी वाद-
यन्ति चेति विजेक्याथलिया निजं वसनं क्षित्वा राजदोहो राज-
१५ द्रोह इत्युच्चैस्तरेण बभाषे । ततो यिहोयादायो याजको बलेषु नियु-
क्तान् शतपतीन् समादिशन् बभाषे, एषा सुश्वामिः श्रेणीमध्याद् वहि-
क्षियतां, यः कस्त्रिद् एनाम् अनुवर्जिष्यति स खड्डेन हन्ताच्चेति यतो
१६ याजकोऽवीत् परमेश्वरस्य गेहमध्ये सा न हन्तया । अनन्तरं सा लोकै
ईत्वा राजधान्या हयद्वारं नीता तत्रैव जग्ने ।
१७ ततः परं लोकाः परमेश्वरस्य प्रजा भविष्यन्ति यिहोयादायः परमे-
श्वरेण सह व्यपतिं लोकांस्तैताहपरं नियमं कारयामास व्यपतिना सह
१८ लोकानपि नियमं कारयामास । अनन्तरं जनपदस्य सर्वे मनुजा वालो
गेहं गत्वा तद् बभञ्जुस्तस्य वेदीरपि बभञ्जुस्तस्य प्रतिमाच्च सर्वथा
चूर्णयाच्चकुर्वेदीनां समुखे वालो याजकं मत्तनम् अवधिषुच्च ततः परं
१९ याजकः परमेश्वरस्य गेहे कर्मकारिणो नियोजयामास । अपरं शतप-
तिषु रक्षिषु द्रुतगामिषु सैन्येषु जनपदस्य लोकेषु च तेन समानीतेषु
ते राजानं परमेश्वरस्य गेहाद् द्रुतगामिसैन्यानां द्वारस्य मर्गेण राज-
२० निवेशनम् आनिन्युस्ततः स राजसिंहासन उपविवेश । ततो जनपदस्य
सकललोका आननन्दु नंगरमणि सुस्थिरं तस्यौ केवलम् अथलिया तै

राजनिवेशने खड़क अद्वे । स धोयाशः सप्तवत्सरवद्यस्तः सन् राजत्वं २१
कर्त्तम् आरेभे ।

१२ द्वादशोऽध्यायः ।

12

१ यिच्छादायस्य घावज्जीवनं योग्याशस्य सुराजत्वं ४ ईश्वरोदयमवनस्य जोर्णेद्वारार्थं नदीयनिदेशनं १७ मुद्राः प्राप्य हसायेलस्य विष्फूलमतः प्रत्यावर्त्तनं १८ योग्याशस्य चतुर्वं तस्य पदे तस्य तनयथामतिश्यस्याभिपेचनम् ।

येहो राजत्वस्य सप्तमे वत्सरे योग्याश्च राजत्वं कर्तुम् आरभ्य यिख-
शालमे चत्वारिंश्च० वत्सरान् यावद् राजत्वं चक्रवान् वैश्वेवानिवा-
सिनी सिविया तस्य प्रस्तुरासीत् । यिहोयादायो वाजको यावन्ति १
दिनानि तम् आदिश्चत् तावन्ति दिनानि योग्याशः परमेश्वरस्य साक्षात् २
सदाचारम् अकरोत् । किन्तु भगुस्थानानि नोदक्षिण्यन्त तदानीमपि ३
मानवा उच्चस्थानेषु बलिदानं धूपदाहच्छाकुर्वन् ।

अनन्तरं योधाष्ठो याजकान् आचष या या मेथा मुद्राः परमेश्वरस्य ४
मन्दिरम् आनीयन्तेर्यतो गणितलोकानाम् एकैकस्य मूल्याय निरूपिता
मुद्राः परमेश्वरस्य मन्दिरम् आनीता मुद्रा लोकैः स्वेच्छया दत्ता मुद्रास्तीताः ५
सर्वा याजकानाम् एकैकेन जनेन निजपरिचितलोकानां करती गृहीता
मन्दिरस्य भग्नस्यानानां जीर्णोद्धारः क्रियतां । किन्तु योयाशस्य वृपते-
ख्योविंशं राजत्वत्सरं यावद् याजका मन्दिरस्य जीर्णोद्धारं नाकुर्वन् । ६
ततो योयाष्ठो नरपति र्यहोयादायं याजकम् अपरान् याजकांश्चाहय
जगाद् यूथं मन्दिरस्य जीर्णोद्धारं कुतो न कुरुथ? अतोऽयास्य यूथं
परिचितलोकानां समीपात् पुन मुद्रा न गृहीत यतो मन्दिरस्य जीर्णो-
द्धारार्थं ता युधाभिर्दीतव्याः । ततो याजका लोकानां करेभ्यो मुद्रा न
गृहीतुं मन्दिरस्य जीर्णोद्धारं न कर्तुश्चाङ्गीचकिरे । अनन्तरं याजको
विहोयादायो मञ्जूषामेकां गृहीता तस्या आच्छादकफलके छिद्रमेकं
विधाय हौमवेद्याः समीपे परमेश्वरीयमन्दिरस्य प्रवेशस्थानस्य दक्षिण-
पार्श्वे निदधे ततो हारसक्षिणो याजकाः परमेश्वरस्य मन्दिरम् आ-
नीताः सकलमुद्रास्तस्या मध्ये न्यदधत । अनन्तरं मञ्जूषायां प्रभूतमुद्राः १०
सच्चिता इति तैर्द्युर्द्युराजलेखको महायाजकस्य समागत्य परमेश्वरस्य
मन्दिरे लब्धाः सकलास्ता मुद्रा पुटकेषु बङ्गा परिमिताते । अनन्तरं ११
परिमितास्ता मुद्रास्ताभ्यां मन्दिरे नियुक्तानां कर्म्मकारिणां करेषु सम-

पितास्ते च परमेश्वरीयमन्दिरस्येभ्यः कारुभ्योऽर्थतः सूचधरनिचायक-
१२ स्यपतिभास्तुरादिभ्यः परमेश्वरीयमन्दिरस्य जीर्णोऽदारार्थं काशानां
खनितपाषाणानाच्च क्रयाय परमेश्वरीयमन्दिरस्य दृष्टिकरणे प्रयोज-
१३ नीयाय सर्वव्ययाय च ता विश्वाण्यामासुः । किन्तु परमेश्वरस्य मन्दिरं
या मुद्रा आनीयन्त ताभिः परमेश्वरस्य मन्दिरार्थं रजतभाष्ट्रा वर्त्तिका-
च्छेदन्यो घटास्तुर्योऽन्यानि सुवर्णमयानि रूप्यमयाणि भाजनानि वा न
१४ निरमीयन्त । ते परमेश्वरस्य मन्दिरजीर्णोऽदारार्थं कर्मकारिभ्य एव
१५ सकलाः मुद्रा ददुः । ते कारुभ्यो वितरणार्थं येषां मानवानां करेषु मुद्रा
१६ ददुत्सैः सह गणानां न चक्रुः, यतस्ते विश्वास्यत्वेन कर्माण्यकुर्वन् । अपरं
दोषार्थकाः पापार्थकाच्च या मुद्रास्ताः परमेश्वरस्य मन्दिरं नानीयन्त
ता याजकानां बभूवः ।

१० तस्मिन् समयेऽरामीयो राजा हसायेलो गातस्य विरुद्धं गत्वा समरं
विधाय तत्रगतं वशीचक्रे ततः परं हसायेलो यिरुप्तालमं गन्तुम् उन्मुखो
१८ बभूव । ततो यिह्वदादेशीयो योग्याणो महीयतिः स्वपूर्वपुरुषैरर्थतो
यिह्वेशापटो योरामोऽहसियच्चेतिनामकै यिह्वदादेशीयभूपतिभिः खेन
च निवेदितानि पविच्चवस्तुनि परमेश्वरीयमन्दिरस्य भाष्टागारे राज-
निवेशनस्य भाष्टागारे च स्थितानि सर्वाणि सुवर्णानि चादायारामीय-
भूपते हृसायेलस्य समीपं प्रेषयामास ततः स यिरुप्तालमात् परावद्य
जग्मिवान् ।

१८ एतस्य योग्याप्तस्यावग्निष्ठं चरित्रं तेन च यद्यत् ऋतं तत्पूर्वं किं यिह्व-
२० दादेशीयभूपतीनां पुरावच्चपुस्तके लिखितं न विद्यते? अनन्तरं तस्य
द्वौ दासावत्याय त्रोऽहं विधाय सिङ्गाया मार्गे स्थिते मिळ्णानामके भवने
२१ तं जप्ततुः । शिमियतस्य पुत्रो योग्याखदो शिमीतस्य पुत्रो यिह्वेशावद-
च्चैताभ्याम् आवद्य स मारितः । ततः परं लोका दायूदूनगरे तस्य पितृ-
लोकानां समिधौ तं झम्शाने निदधिरे । अपरं तस्य पुत्रोऽमत्सियस्तस्य
यदे राज्यं लेभे ।

१३ चयोदशोऽध्यायः ।

१ रस्यायेलो वृपते यिह्वेशाहस्य कुराज्ज्वलं २ लोकानां विषज्ञः कथर्न यिह्वेशाह-
सस्य निधनं १० तदोयतनयस्य योग्याप्तस्य कुराज्ज्वलं १४ रम्पस्येलोग्यायस्य भविष्य-

इचनं २० इतस्येत्तीर्णायस्यास्थिस्पर्शाद् एकस्य कुणपस्य जोवनप्राप्तिः १९ इत्तीर्ण-
स्य भविष्यदाक्षिण्यिद्धिः ।

यिङ्गदादेशीयन्वपतेरहस्यियतनयस्य योयाग्रस्य चयोविंश्टे राजतव- १
त्सरे येहोः सुतो यिहोयाहस्य इत्तायेलीयवंशे राजत्वं कर्तुम् आरभ्य
सप्तदशवत्सरान् यावत् श्रोमिरोणे राजत्वं चकार । स परमेश्वरस्य २
साक्षात् कुत्सिताचारं चक्षुवान् अर्थतो निवाटस्य सुतो यो यार-
वियाम इत्तायेलीयवंशं पापम् अकारयत् तस्य पापमये चचार तस्मात्
न परावर्द्धते ।

तत् इत्तायेलो विरुद्धं परमेश्वरः क्रोधेन ज्वलित्वारामीयन्वपते हृसा- ३
येलस्य हस्यायेलसुतस्य विन्हृददस्य च यावज्जीवनं तयो इत्तेषु तान्
समर्पयामास । अनन्तरं यिहोयाहसेन परमेश्वरम् उद्दिश्य प्रार्थनायां ४
छतायां परमेश्वरस्य प्रार्थनायां मनो निदघे यतोऽरामीयन्वपतिरिस्ति-
खायेलीयवंशं येनोपद्रवेणाङ्गिश्चात् तं स दृष्टवान् । पुरा स यिहोया- ५
हस्य बलानां छते केवलं पञ्चाश्टतं हयारोहिणो दशस्थान् दशसह-
खाणि पदातिकांश्चावाप्नेष्वयत् यतोऽरामीयन्वपतिस्तान् विनाशयामास ६
तान् मृदित्वा धूलिवत् चकार च । किन्तु परमेश्वरेणेत्तायेलीयवंशेभ्य
एकस्मिन् उद्घारयितरि दत्ते तेऽरामीयाणां हस्तेभ्यो मोर्चनं लेभिरे ७
तस्माद् इत्तायेलीयवंशाः पूर्ववत् निजे निजे वासस्थानं ऊषुः । तथापो-
खायेलीयवंशं पापम् अकारयद् यो यारवियामस्तदीयपापमार्गं ते न ८
विहाय तस्मिन्नेव चेषुः श्रोमिरोणे च चैत्यवद्वस्तस्यौ । एतस्य यिहोया-
हस्यावशिष्टं चरित्रं तस्य सर्वकर्म विक्रमचैतानि किम् इत्तायेलीय- ९
न्वपतीनां पुरावत्तपुस्तके लिखितानि न विद्यन्ते? अनन्तरं यिहोयाहसो
निजपिण्डलोकाइव महानिद्रां जग्मिवान् ततो लोकास्तं श्रोमिरोणे
प्रश्नाने निदधिरे तस्य तनयो योयाग्रस्य तस्य यदे राजा बभूव ।

यिङ्गदादेशीययोयाग्रस्य न्वपते: पञ्चविंश्टे राजत्वत्सरे यिहोया- १०
हस्य सुतो योयाग्र इत्तायेले राजत्वं कर्तुम् आरभ्य षोडशवत्सरान्
यावत् श्रोमिरोणे राजत्वं चक्षुवान् । स परमेश्वरस्य साक्षात् कुत्सिता- ११
चारं चकार; निवाटस्य तनयो यो यारवियाम इत्तायेलीयवंशं पापम्
अकारयत् तस्य पापमार्गं द्व्यग्नपि न तत्याज तस्मिन्नेव चचार ।
एतस्य योयाग्रस्यावशिष्टं चरित्रं तेन यद्यत् छतं यिङ्गदादेशीयन्वपति- १२
नामत्स्थियन समं योधनसमये यो विक्रमस्तेन प्रकाशितः सर्वाण्णेतानि

किम् इत्थायेलीयनरपतीनां पुरावृत्तपुस्तके लिखितानि न विच्छन्ते? १४ अनन्तरं योग्याशो निजपित्रिलोका इव महानिदां गत इत्थायेलीयनरपतीनां सन्निधौ श्रामिरोणे इमश्शाने स्थापितस्व ततो यारवियामस्तस्य सिंहासन उपविष्ट ।

१५ इलीश्शायेन यस्माद् रोगात् मर्त्यव्यं तेन यदा रुद्ध आसीत् तदानीम् इत्थायेलीययोग्याशो राजा तस्य सविधं समीय तस्य वदने रुदित्वा जगाद् हा मम तात हा मम तात हा इत्थायेलो रथहृष्यरोहिणः ।

१६ इलीश्शायस्तु बभाषे त्वं धनुर्बाणं गृह्णाण ततः स धनुर्बाणं जग्राह ।

१७ अनन्तरं स इत्थायेलीयराजम् आचचक्षे त्वं चापे हस्तम् आशेषय ततः स चापे करम् आरोपयामास । अनन्तरम् इलीश्शायो राज्ञः

१८ करोपरि निजकरौ स्थापयित्वा जगाद्, पूर्वदिक्ख्यं वातायनं मोचय । ततः स मोचयामास । अनन्तरम् इलीश्शायः कथयामास शरं निक्षिप ।

१९ ततस्तेन शरे निक्षिप इलीश्शायः कथयामास, एव शरः परमेश्वरेण जय-छद् आरामस्य पराजयकारी च शरः, एतेन त्वम् अफेकेऽरामीयान्

२० निःशेषं यावद् आहनिष्ठसि । अनन्तरं स उक्तवान् शरान् गृह्णाण, ततस्तेन शरेषु गृहोतेषु स इत्थायेलीयनरपतिं जगाद् त्वं भूमिम् आह-

२१ न्यास्ततः स वारचयं भूमावाघातं वृत्ता निवृत्ते । तदानीम् ईश्वरीय-लोकस्तस्मै क्रुञ्जा कथयामास पञ्चवारान् षडवारान् वा समाहनन् तवोचितमासीत् तथा वृत्ते त्वम् आरामिद्यान् निःशेषं पराजेतुम् आशस्यः किन्त्विदानोम् आरामीयान् केवलं त्रीन् वारान् पराजेष्यसि ।

२२ अनन्तरम् इलीश्शाये निधनं गते लोकास्तु इमश्शाने निरधिरे । अपरं

२३ वत्सरस्यारम्भसमये मोयावीया दस्युसङ्घा जनपदम् आचक्रमिरे । ततो लोकैरेकं मनुजं इमश्शाने निधातुं गत्वैकस्मिन् दस्युसङ्घे विक्षेकिते स कुण्डप इलीश्शायस्य इमश्शानस्याने निचिक्षिपे । ततो दैवाद् इलीश्शायस्य कीकसस्पर्शमाचात् स श्रवः सजीवो भूत्वा निजचरणाभ्याम् उदत्तिष्ठत् ।

२४ यिहोयाहसस्य यावज्जीवनम् आरामीयनरपति ईसायेल इत्थायेली-

२५ यान् प्रत्युपद्रवं चक्षवान् । ततः परं परमेश्वरस्तेषु प्रसन्नो भूत्वानुकम्पां चकार, स इत्प्राहीमा इस्त्वाका याकूबा समं यं नियमम् अकरोत्,

२६ तस्य निमित्तं तान् प्रति सुट्टिं विधाय तान् आपातेन विनाशयितुं नि-

२७ जसाक्षात् निक्षेपुच्च नाभ्यलघत् । अनन्तरम् आरामीयनरपतौ इत्थायेले

२८ निधनं गते तस्य तनयो विन्हृददत्तस्य पदे राजत्वं प्राप्य । स समरं

विधाय योयाशस्य जनकाद् यिहेयाह्वसाद् यानि नगराण्यपहृतवान्
तानि नगराणि योयाशे ह्वसायेजस्य पुत्राद् हृददेषरात् पुन जयाह ।
योयाशस्तं चीन् वारान् जित्वेखायेलीयनगराणि पुनर्बारं जयाह ।

१४ चतुर्दशोऽध्यायः ।

14

१ अमतियस्य सुराजत्वं ५ खीषपितुर्निहन्तोर्दिदोमीयानां इननं ए समरे तस्य
पराजितत्वं १५ योयाशस्य निधनं १७ अमतियस्य इतत्वं २१ असरियस्य राज्याभि-
षेकः २३ चारविद्यामस्य कुराजत्वं २८ सिखरियस्य राज्याभिषेकस्थ ।

इस्वायेलीयनृपते यिहेयाह्वसपुत्रस्य योयाशस्य द्वितीये राजत्वत्सरे १
यिह्वदादेशोर्यनृपते योयाशस्य पुत्रोऽमतियो राजा बभूव । स पञ्च- २
विंशतिवत्सरबयस्तः सन् राज्यं लंघ्वा यिरूप्तालम ऊनचिंश्टद् वत्सरान् ३
राजत्वं चकार । यिरूप्तालमनिवासिनी यिहेयद्वाना तस्य जनन्या- ४
सीत् । स यद्यपि परमेश्वरस्य साक्षात् सदाचारम् अकरोत् तथापि ५
खपूर्वपुरुषस्य दायूदत्तुल्यो नाभवत् । स निजपितु योयाशस्य सकल- ६
कर्मेव कर्म चकार । तत उच्छ्वानानि नोच्छिन्नानि किन्तु लोकास्तदा- ७
नीमपि भगुस्थानेषु बजिदानं धूपदाहच्चाकुर्वन् । ८

अनन्तरं राज्ये तस्य सम्यग् वशीभूते सति तस्य याभ्यां दासाभ्यां तस्य ९
तातो राजा जग्ने स तावदधीत् । किन्तु तयो र्धातकयोः सन्तानास्तेन न १०
जन्मिरे, यतो मूससो अवस्थायस्ये परमेश्वरीयैषाज्ञा लिखितात्मे, यथा,
युत्स्य विनिमयात् पिता पितुर्विनिमयाच्च पुत्रो न हनिष्यते, एकैको ११
जनः खखपापाद् हनिष्यत इति । स जवणप्रान्तर इदोमीयानां सहस- १२
लोकान् अवधीत् समरेण च सेलानगरं खवशं छत्वा तस्य नाम यक्षेल-
मिति चकार तस्य तज्जामाद्यापि विद्यते । १३

अनन्तरम् अमतिय इस्वायेलीयनरपतिं येहोः पौत्रं यिहेयाह्वसस्य १४
युत्तं योयाशेण प्रति दूतान् प्रहित्य कथयामास आगच्छावां परस्परं १५
साक्षात् कुर्वेः । तत इस्वायेलीयो योयाशे नृपति यिह्वदादेशसाम-
तियं नरपतिं प्रति दूतान् प्रहित्य कथयामास लिवानोनस्यपृगाल- १६
करण्कं लिवानोनस्यस्यैरसदक्षस्य समीपं दूतं प्रहित्य कथयामास मम
युत्स्य विवाहार्थं तव दुहितरं देहीति । अनन्तरं लिवानोनस्यो वन्य- १७
पशुः सभीय पृगालकोलिं बभञ्ज । त्वम् इदोम् जितवान् एतत्कारणात् १८
तव मनो गर्बितमभवत् त्वम् आदरेण लम्पे निजनिकेतने तिष्ठ खक्षतये

- कुतोऽनधिकारचर्चां करिष्यसि? तव यिङ्गदादेशस्य च पतनं कुतो
 ११ भविष्यति? किन्त्वमत्सियेन तत्राशावि, अत इस्वायेलीयो योयाशो नह-
 पतिराजगाम, तस्मात् स यिङ्गदाया वृपतिरमत्सियस्व यिङ्गदादेशस्य
 १२ वैतशेमशे परस्परं साक्षाच्चक्रतुः । तत इस्वायेलवंशानां समुखे यिङ्ग-
 दाया लोकाः पराजिताः सन्तः सर्वे स्वं स्वं वासस्थानं पलायाच्चक्रिरे ।
 १३ तत्र वैतशेमश इस्वायेलीयो राजा योयाशोऽहसियस्य पौत्रं योयाशस्य
 पुत्रं यिङ्गदाया अमतियं राजानं दधार यिङ्गशालम् आगत्येषु यि-
 मीयगोपुरम् आरभ्य कोणस्यगोपुरं यावद् यिङ्गशालमीयप्राचीरस्य
 १४ चतुःशतिहस्तमितं खण्डं बभञ्ज च । अपरं परमेश्वरस्य मन्दिरे राजनि-
 वेशनस्य भाण्डागारेषु च सच्चितानि सकलहेमरजतानि सकलपात्राणि
 चादाय बन्धकत्वेन लोकान् सङ्गिनः क्वावा च शोमिरोणं प्रवाजगाम ।
 १५ एतस्य योयाशस्यावशिष्टं चरित्रं तस्य क्रिया यिङ्गदाया वृपतिनाम-
 स्तियेन सह योधनसमये तस्य विक्रमचैतानि सर्वाणि किम् इस्वायेली-
 १६ यभूपतीनां पुरावचपुस्तके लिखितानि न विद्यते? अनन्तरं योयाशो
 निजपिठ्ठोका इव महानिद्रां गतः शोमिरोण इस्वायेलीयराजानां
 निकटे इमश्शाने निहितस्व । अपरं तस्य पुत्रो यारवियामस्तस्य पदे
 राजा बभूव ।
- १७ अनन्तरम् इस्वायेलीयभूपते र्यहीयाहसपुत्रस्य योयाशस्य निधनात्
 परं यिङ्गदाया भूपति योयाशस्य पुत्रोऽमत्सियः पञ्चदश वत्सरान्
 १८ अजीवत् । एतस्यामत्सियस्यावशिष्टं चरित्रं किं यिङ्गदाया भूपतीनां
 १९ पुरावचपुस्तके लिखितं न विद्यते? अनन्तरं जोका यिङ्गशालमे तस्य
 विरुद्धं कुमन्त्वणां चक्रुत्तदा स लाखोश्चं प्रति पलायाच्चक्रे, किन्तु ते वस्य
 २० पञ्चात् लाखोश्चं लोकान् प्रहित्य तत्र स्थाने तं घातयामासुः । अनन्तरं
 ते हयैस्तम् आनीय यिङ्गशालमे दायूदूनगरे तस्य पिठ्ठोकानां सन्निधौ
 तमपि इमश्शाने निदधिरे ।
- २१ अनन्तरं यिङ्गदायाः सर्वे लोकाः घोडशवत्सरवयस्कम् उचियं गृहीत्वा
 २२ तस्य पितुरमत्सियस्य पदे राजत्वेऽभिषिधिचुः । राजनि पिठ्ठोकवत्
 महानिद्रां गतवति स एलतनगरं निर्माय पुनर्बारं यिङ्गदाया अधीनं
 चक्रवान् ।
- २३ यिङ्गदाया भूपते योयाशपुत्रस्यामत्सियस्य पञ्चदशे राजत्ववत्सर
 इस्वायेलो भूपते योयाशस्य पुत्रो यारवियामः शोमिरोणे राजत्वं कर्तुम्

आरभैकचत्वारिंशद् वत्सरान् राजत्वं चक्रवान् । स परमेश्वरस्य १४
साक्षात् कुत्सिताचारं चक्रवान् अपरं निवाटस्य पुन्नो यो यारवियाम
इस्त्रायेलीयवंशं पापम् आकाशयत् तदीयपापानुगमनात् न निवटते ।
अपरम् इस्त्रायेलीयः प्रभुः परमेश्वरो गातहेकर्दीयस्यामित्तयपुन्नस्य १५
भविष्यदादिनो यूनसो बदनेन यां वाणीम् आवादोत् तदनुसारेण स
राजा हमातस्य ग्रन्थेश्वानम् आरभ्य प्रान्तरस्य समुद्रं यावद् इस्त्राये-
लीयां सीमां पुनर्वारं वशे चक्रवान् । यत् इस्त्रायेलीयवंशस्यातीव दुःखं १६
जातं तेषां मुक्ता बज्जात्य सर्वे गताः कोप्युपकारको न विद्यते परमेश्वर
इति ददर्श । अपरम् आहम् इस्त्रायेलो नाम गगनस्यांधो लोभ्याम्ये- १७
तादशें वाचम् अनुक्ता परमेश्वरो योद्याशसुतस्य यारवियामस्य
हस्तेन तान् उद्धार ।

यतस्य यारवियामस्यावशिष्टं चरित्रं सकलाः क्रिया युद्धे विक्रम- १८
खैतेषां विवरणं स येन प्रकारेण दम्भेषकं हमातचेस्त्रायेलीयवंशेन पुन-
र्वारं यिङ्गदाया वशे चक्रवान् एतस्यापि विवरणं किम् इस्त्रायेलीय-
नरपतीनां पुरावृत्तपुस्तके लिखितानि न विद्यन्ते? अनन्तरं यारवि- १९
यामो निजपितृलोका इस्त्रायेलीयनरपतयइव महानिद्रां जगाम तत-
स्तस्य सुतः सिखरियस्तस्य पदे राजा बभूत ।

15

१५ पञ्चदशोऽध्यायः ।

१ उषिथस्य चुराजलकरणं ५ तस्य कुठीभवनात् तस्य पुन्नस्य विचारणं ८ सिखरियस्य
कुराजलकरणं हतलच १३ शतमस्य कुराजलकरणं हतलच १६ मिनचेमस्य विव-
रणं १५ तस्य पुन्नस्य पिकहियस्य राजलेभिपित्तलं १८ पिकहियस्य हतलं १० पेकह-
स्यामिपित्तलं १९ इस्त्रायेलीयानां दुर्दशा १० पेकहस्य हतलं १२ योथमस्य चरित्रं ।

इस्त्रायेलीययारवियामस्य नरपतेः सप्तविंशे राजत्ववत्सरे यिङ्गदाया १
नृपतेरमत्सियस्य पुन्न उषियो राजत्वं कर्तुम् आरभ्ये । स घोडशबत्सर- २
वयस्तः सन् राजत्वं कर्तुम् आरभ्य यिङ्गशालमे द्विपच्चाशद् वत्सरान्
यावद् राजत्वं चक्रवान् यिङ्गशालमनिवासिनी यिखलिया तस्य प्रसू-
रासीत् । स निजपितुरमत्सियस्य कार्यानुसारेण परमेश्वरस्य साक्षात् ३
सदाचारं चकार । किन्तु भगुस्यानानि नेच्चिच्छिदिरे तदानीमपि लोका ४
भगुस्यानेषु बलिदानं धूपदाहच चक्रः ।

अपरं परमेश्वरेणाहृतः स राजा निधनदिनं यावत् कुषरोगी भवन् ५

चिकित्सालये तस्थिवान् ततो योथमो राजकुमारो गेहस्याधिपति भूत्वा
६ देशीयलोकानां शासनं चक्रवान् । एतस्येविषयस्यावशिष्टं चरित्रं तस्य
सर्वाः क्रियात्म किं यिह्वदाया भूपतीनां पुरावृत्तपुस्तके लिखिता न
० विद्यन्ते ? अनन्तरम् उषियो निजपिण्डलोका इव महानिन्द्रां गतो दायूद्-
नगरे पिण्डलोकानां सन्निधौ इमशाने निहितस्य । ततस्य पुक्तो योथम-
स्य तस्य पदे राजा बभूव ।

८ यिह्वदाया नरपतेरुविषयस्याद्विंश्टे राजत्ववत्सरे यारवियामस्य
सुतः सिखरियः श्रोमिरोणे राज्यं प्राप्य षष्ठ्यासान् इखायेलीयानां
९ राजत्वं चकार । स निजपिण्डलोकानां कर्मानुसारेण परमेश्वरस्य
साक्षात् कुत्सिताचारं चकार निवाटस्य सुतो यो यारवियाम इखाये-
१० लीयवंशं पापम् चकारथत् तस्य पापानुगमनात् न निवृत्ते । अनन्तरं
यावेशस्य तनयः शक्तुमो राजद्वाहं विधाय लोकानां सम्मुखे तं ताड-
११ शिखा जघान तस्य पदे खयं राजा बभूव च । एतस्य सिखरियस्या-
वशिष्टं चरित्रं किम् इखायेलीयभूपतीनां पुरावृत्तपुस्तके लिखितं न
१२ विद्यते ? इत्थं येऽपि प्रति परमेश्वरेण यद् उक्तं तत् सिङ्गतां जगाम ।
स जगाद्, चतुर्थं पुरुषं यावत् तव वंश इखायेलीयसिंहासन उपवे-
क्ष्यतोति तदेव च सत्यं बभूव ।

१३ यिह्वदाया भूपतेरुविषयस्योनचत्वारिंश्टे राजत्ववत्सरे यावेशस्य तनयः
१४ शक्तुमो राज्यं प्राप्य मासमेकं श्रोमिरोणे राजत्वं चकार । यतो गादेः
सुतो मिनहेमस्तिर्थातो गत्वा श्रोमिरोणमध्ये यावे-
शस्य सुतं शक्तुमं ताडयित्वा जघान तस्य पदे खयं राजा बभूव च ।
१५ एतस्य शक्तुमस्यावशिष्टं चरित्रं तेन सुतो राजद्वाहस्य किम् इखाये-
लीयभूपतीनां पुरावृत्तपुस्तके लिखितं न विद्यते ?

१६ अनन्तरं मिनहेमस्तिर्थाहं तन्मध्यस्थितं सकलं तिष्ठां यावत् तदीयां
सोमाच्च जिगाय यतस्ते तस्य कृते द्वारं न मोचयामासुः । स तान् जघान
१० तेषां सर्वासां गर्भवतीनाम् उदरं विदारयामास च । यिह्वदाया
नरपतेरुविषयस्योनचत्वारिंश्टे राजत्ववत्सरे गादेः पुक्तो मिनहेम इखा-
१८ येलीयानां राज्यं प्राप्य श्रोमिरोणे दशवत्सरान् राजत्वं चकार । स
परमेश्वरस्य साक्षात् कुत्सिताचारं चक्रवान् निवाटस्य पुक्तो यो यार-
वियाम इखायेलीयवंशं पापम् चकारथत् तस्य पापानुगमनाद् याव-
१९ च्छीवनं न निवृत्ते । अनन्तरम् अश्रूदीयराजे पूले तस्य देशस्य विशद्म्

चागते पूलस्य साहायेन यत् तस्य राजत्वं स्थिरं तिष्ठति तन्निमित्तं । मिनहेमः पूलाय सहस्रकिकारपरिमितानि रजतानि ददिवान् । अप- १० इम् अश्रूरीयराजाय दानार्थं मिनहेमः सर्वेभ्यो धनिषोकेभ्यः पञ्चाशत् पञ्चाशत् श्रेकलपरिमितानि रजतानि गृहोलेखायेलीयानां मध्ये तानि रजतानि सञ्चिचाय तस्माद् अश्रूरीयो नरपतिस्तस्मिन् जनपदे न तिष्ठन् परावत्प्र जग्मिवान् ।

एतस्य मिनहेमस्यावशिष्टं चरित्रं सर्वाः क्रियाच्च किम् इखायेलीय- ११ भूपतीनां पुरावत्तपुस्तके लिखितानि न विद्यन्ते ? अनन्तरं मिनहेमे ११ निजपिण्डगणवत् महानिद्रां गते तस्य तनयः पिकहियस्तस्य पदे राजा बभूव ।

यिङ्गदाया उषियस्य नरपतेः पञ्चाशे राजत्ववत्सरे मिनहेमस्य पुत्रः १२ पिकहिय इखायेली राज्यं प्राप्य शोभिरोणे वत्सरदर्थं राजत्वं चक्रवान् । स परमेश्वरस्य साक्षात् कुत्सिताचारं चकार निवाटस्य पुत्रो यो १४ यारवियाम इखायेलीयवंशं पापम् अकारयत् तदीयपापानुगमनान्व निवृत्ते । अनन्तरं रिमलियस्य तनयः पेकहनामा तस्य सेनापति- १५ रेकस्तस्य विरुद्धं राजद्रोहं विधाय शोभिरोणे राजनिवेशनस्यान्तःपुरे तम् अर्गोवम् अरियं तस्य सङ्ग्निः पञ्चाशत् गिलियदीयजनांच्च हत्वा तस्य पदे राजा बभूव । एतस्य पिकहियस्यावशिष्टं चरित्रं सर्वाः १६ क्रियाच्चेखायेलीयनरपतीनां पुरावत्तपुस्तके लिखितानि विद्यन्ते ।

यिङ्गदाया नरपतेरुषियस्य द्विपञ्चाशत्तमे राजत्ववत्सरे रिमलियस्य १७ सुतः पेकह इखायेलीयानां राज्यं प्राप्य विंशतिवत्सरान् यावत् शोभि- रोणे राजत्वं चक्रवान् । स परमेश्वरस्य साक्षात् कुत्सिताचारं चकार १८ निवाटस्य पुत्रो यो यारवियाम इखायेलं पापम् अकारयत् तस्य पाप- मार्गं न तत्वाज ।

अनन्तरम् इखायेलीयनरपतेः पेकहस्य राजत्वसमयेऽशूरीयो राजा १९ तिग्नतिलिष्वर आगत्य इयोनम् चावेलवैतमाखां यानोहं केदशं हात्- सोरं गिलियददेशं गालीलदेशस्य नपाले: छत्वं जनपदच्च जित्वा तत्र- व्यान् मानवान् अशूरदेशं नीत्वा प्रवासयामास ।

अनन्तरम् उषियपुत्रस्य योधमस्य विंशतितमे राजत्ववत्सर शब्दा- २० इस्य पुत्रो हेशेयो रिमलियपुत्रस्य पेकहस्य विरुद्धं राजद्रोहं विधाय तम् आहत्य मारयामास तस्य पदे राजा बभूव च । एतस्य पेकहस्या- २१

वशिष्ठं चरित्रं तस्य सर्वाः कियाच्चेष्यायेलीयभूपतीनां पुरावृत्तपुस्तके
लिखितानि विद्यन्ते ।

११ इस्यायेलीयवृपते रिमलियपुत्रस्य पेकहस्य हितीये राजत्ववत्सरे
१२ यिङ्गदाया राज्ञ उघियस्य पुन्नो योथमो राजत्वं कर्त्तुम् आरेभे । स

पञ्चविंशतिवत्सरवयस्कः सन् राज्यं प्राप्य यिङ्गशालमे षोडशवत्सरान्

१४ राजत्वं चकार । सादोकस्य दुच्छिता यिङ्गशा तस्य प्रस्तुरासीत् । स

परमेश्वरस्य साक्षात् सदाचारं चकार निजपितुरुषियस्य कार्यानुसा-

१५ रात् कार्यं चकार । केवलं भगुस्थानानि नोच्चिच्छिदिरे लेकास्तदानी-

मपि भगुस्थानेषु बलिदानात् धूपदाहाच्च न निवृत्तिरे । परमे-

१६ श्वरीयमन्दिरस्योच्चं द्वारं तेनैव राज्ञा निर्भमे । एतस्य योथमस्यावशिष्ठं

चरित्रं तस्य सर्वाः कियाच्च किं यिङ्गदाया भूपतीनां पुरावृत्तपुस्तके

१० लिखितानि न विद्यन्ते ? तस्मिन् समये परमेश्वरोऽरामीयं राजानं

रित्सीनं रिमलियस्य तनयं पेकहस्य यिङ्गदाया विरुद्धं प्रेषयितुम् आर-

१८ अवान् । अनन्तरं योथमो निजपिट्लेकवत् महानिङ्गां गते निज-

पूर्वपुरुषस्य दायूदो नगरे खपिट्लेकानां सन्निधौ अमशाने निहितस्य

तत्स्तस्य सुत आहसत्स्तस्य पदे राजा बभूव ।

16

१६ षोडशोऽध्यायः ।

१ आहसत्य कुराजत्वं ५ तस्य रुद्रत्वं ७ तस्य मुकुत्वं १० नूतनवेदिनिर्णाणं १०
मन्दिरलेडनं २५ तस्य निधनं ।

१ रिमलियसुतस्य पेकहस्य सप्तदशे राजत्ववत्सरे यिङ्गदाया वृपते
१ योथमस्य सुत आहसो राजत्वं कर्त्तुम् आरेभे । स विंशतिवत्सरवयस्कः

सन् राज्यं प्राप्य यिङ्गशालमे षोडशवत्सरान् यावत् राजत्वं चकार ।

स निजप्रभोः परमेश्वरस्य साक्षात् निजपूर्वपुरुषो दायूदिव सदा-

१ चारं न चकार, किन्चिष्यायेलीयनरपतीनां मार्गं चचार । अपरं परमे-

श्वर इस्यायेलीयवंशस्य समुखाद् यान् भिन्नजातीयान् दवयितवान्

तेषां दृष्ट्यक्षिया आचरन् स निजात्मजमपि वक्तिं प्रवेश्यामास ।

४ अपरं भगुस्थानेषु पर्वतेषु सर्वेषां हरिदर्शानां तरुणाम् अधस्य बलि-

दानं धूपदाहस्य चकार ।

५ अनन्तरम् आरामीयो राजा रित्सीन इस्यायेलीयवृपती रिमलियस्य
पुनः पेकहस्य युद्धार्थं यिङ्गशालमम् आगत्याहसम् अवरुद्धतुः किन्तु

तं पराजेतुं न प्रेक्तुः । तथाप्यरामीयो राजा रित्सीन् एलतनगरं ६
पुनर्बारम् अरामस्य वशीचकार । तत एलतनगराद् यिङ्गदीयेषु
वहिष्कृतेष्वरामीयास्त् स्थानम् आगत्याद्यापि तत्र वसन्ति ।

अनन्तरम् आहसोऽशूरीयवृपतेर्तिग्लतिलेषरस्य समीपं दूतान् ०
प्रहित्य वाचमिमां जगाद्, अहं तव दासः पुत्रश्च, त्वम् आगत्य
मदिरुद्धं समरकारिणोररामीयेष्वायेलोययो राज्ञोः करेभ्यो माम्
उद्धर । अपरम् आहसः परमेश्वरीयमन्दिरे राजनिवेशनस्य भागडा- ८
गारेषु च विद्यमनानि सकलसुवर्णरजतानि गद्वीलाशूरीयराजस्य
समीपं पारितोषिकं प्रेषयामास । ततोऽशूरीयराजस्य वचसि मनो ९
निदघे । अपरम् अशूरीयराजो दम्भेषकस्य विरुद्धं गत्वा तद्वगरं परा-
जिगाय तदीयप्रजाः कीरं नीला प्रवासयामास रित्सीनं जघान च ।

अपरम् आहसो वृपतिरशूरीयराजं तिग्लतिलेषरं साक्षात् कर्तुं १०
दम्भेषकं जगाम तत्र दम्भेषके यज्ञवेदिमेकां विलोक्य वृपतिराहस-
स्तस्या वेद्या अनुकृतिं छल्खण्डित्यकर्मणो निदर्शनस्त्र याजकस्थोषियस्य
सविधं प्रेषयामास । ततोऽदम्भेषकाद् राज्ञ आहसस्य प्रव्यागमनात् ११
पूर्वं याजक ऊरियस्तद्वशीम् एकां यज्ञवेदों निर्मापयामास राज्ञ-
हसेन दम्भेषकाद् यन्निदर्शनं प्रहितं तदनुसारेणैव याजक ऊरियस्त्रां १२
निर्मापयामास । अनन्तरं राजा दम्भेषकात् समागत्य वेदिं विलोक्य १३
वस्त्रा वेद्याः समीपं गत्वा तदुपरि होमार्थकबलीन् ददौ । स तत्र १४
खीयहव्यानि भक्ष्यनैवेद्यानि च दाहयामास पेयनैवेद्यानि निषिद्धेच
तस्यां वेद्याच्च खीयमङ्गलार्थकबलीनां शोणितं विचकार च । अपरं पर- १५
मेश्वरस्य सम्मुखे या पित्तलमधी वेद्यासीत् स तां मन्दिरस्य सम्मुखाद्
अर्थतः परमेश्वरीयमन्दिरस्य नूतनवेद्याच्च मध्याद् दवयिला नूतन-
वेद्या उत्तरपार्श्वे स्थापयाच्चकार । अनन्तरं वृपतिराहसो याजकम् १५
ऊरियम् इमां वाचस् आज्ञापयामास वृहदेवां प्रात्यूषिकप्रादोषिकौ
होमार्थकबली राज्ञो होमार्थकबलयस्तस्य नैवेद्यानि चापरं देशीय-
लोकानां होमार्थकबलयस्तेषां भक्ष्यपेयनैवेद्यानि च त्वया दीयन्तां
तस्याच्च होमार्थकानाम् अन्येषाच्च बलीनां शोणितानि विकीर्णन्ताम्
अपरं पित्तलमधीं वेदिमधि मध्या विवेचनीयं । अनन्तरं याजक ऊरिय १६
आहसस्य नरपतेराज्ञानुसारेण तत् सर्वं चकार ।

अनन्तरं नरपतिराहसः पीठानां मध्यदेशान् सर्वान् कृत्वा तदु- १७

परितः प्रद्वालनपाचाणि स्थानान्तरीचकार पित्तलमयदृषभगणोप-
१८ रितस्य समुद्रपात्रम् अवरोह्य पाषाणमयां भूम्यां निदधे । अपरं ते
विश्वामदिनस्य क्षते मन्दिरमार्गस्य यदाच्छादनं वह्निस्य वृपस्य प्रवेश-
मार्गस्य यद्वारं क्षतवन्तस्तद् अशूरीयराजस्य साध्वसात् परमेश्वरीय-
मन्दिरस्य भूम्ये निदधिरे ।

१९ एतस्याहस्रायेष्टानां क्रियाणां विवरणं किं यह्नदाया भूपतीनां
२० पुरावृत्तपुस्तके लिखितं न विद्यते? अनन्तरम् आहसो निजपिट्लोका
इव महानिन्द्रां गतो निजपिट्लोकानां सन्निधौ दायूदूनगरे भूमशरने
निहितस्य । अपरं तस्य तनयो हिक्षियस्तस्य पदे राजा बभूव ।

१७ सप्तदशोऽध्यायः ।

17

१ होशेयस्य कुराजत्वं तस्य दण्डः ५ इखायेलीयलोकानां पातकं बन्दिलज्ज २४ तेषां
नगरेव्यन्यलोकानां स्थापनच्च ।

१ यह्नदाया आहस्रस्य राज्ञो इदंशे राजत्वत्सर शत्राहस्य पुत्रो
होशेयः श्रीमिरोणे राजा भूत्वा नववत्सरान् यावद् इखायेलो राजत्वं
१ चक्रवान् । स परमेश्वरस्य साक्षात् कुत्सिताचारं चकार किन्तु पूर्व-
१ वर्त्तनाम् इखायेलीयराजानां तुल्यो न बभूव । अनन्तरम् अशूरीये
राज्ञि शत्रुनेष्वरे तस्य विरुद्धम् आगते होशेयस्तस्य दासो भूत्वा तस्मै
४ कर्त दातुम् आरेभे । अनन्तरम् अशूरीयो राजा होशेये विश्वासघा-
तिर्व प्राप्तवान् यतः स मिसरस्य सो वृपतेः समीपं इतान् प्रेष्याशूरीय-
राजाय वार्षिकं करं पूर्ववद्वाददात् अतो उशूरीयो राजा तं बद्धा
कारायां रुदोध ।

५ अनन्तरम् अशूरीयो राजा क्षत्वं देशम् आचक्राम श्रीमिरोणं गत्वा
६ चीन् वत्सरान् यावत् तद्वगरम् अवरुदोध च । अनन्तरं होशेयस्य
नवमे राजत्ववत्सरेऽशूरीयो राजा श्रीमिरोणं वशीकृत्येष्वायेलीयलो-
कान् अशूरुदेशं निनाय तत्र च हजाहे गोषणादेशीयहावेरतटिनीतटे
० मादीयानां नगरेषु च तान् प्रवासयामास । यतस्ते मिसरदेशात्
मिसरीयफिरौणो नरपतेरधीनत्वाद् इखायेलवंशस्यानेतुः स्वेषां प्रभोः
८ परमेश्वरस्य विरुद्धं कलुषाणि क्षतेतरदेवान् सेवितवन्तः । अपरं भि-
व्रजातीयो ये लोकाः परमेश्वरेणेष्वायेलवंशस्य समुखाद् दवयाच्चकिरे
तेषां विधीन् इखायेलीयनरपतिभि निर्णीतान् विधीच्चाचरितवन्तः ।

यानि कर्माणि ग कर्त्तव्यानि तानीखायेलीयलोकाः खीयप्रभोः परमेश्व- ८
रस्य विशुद्धं रहोऽकुर्बन् अपरं रक्षकगेहान्यास्य प्राचीरवेश्वितनग-
राणि यावत् स्वेषां सकलनगरेषु स्वेषां कृते भगुख्यानानि निरमुः । अपरं १०
सर्वेषाम् उच्चपर्वतानां शङ्केषु सर्वेषां हरिदर्शणक्षाणाम् अधश्च
प्रतिमा अस्थापयन् चैत्यवक्षांस्वारोपयन् । अपरं ये भिन्नजातीयाः पर- ११
मेश्वरेण तेषां समुखाद् दवयाच्चकिरे त इव सर्वेषु भगुख्यानेषु धूपान्
अज्ञालयन् परमेश्वरं क्रोधयितुं कलधारणकुर्बंश्च । अपरं परमेश्वरो १२
यदधि कथितवान् एतादृशं कर्म युश्माभि न कर्त्तव्यमिति तदेवार्थतः
प्रतिमापूजाम् अकुर्बवन् । तथापि परमेश्वरः सर्वै भविष्यद्वादिभि १३
दर्शकेष्वेषायेलीयान् यिङ्गदीयांस्च लोकान् आदेशमेनं ज्ञापितवान् यूद्य
स्वेषां पातकमार्गभ्यः परावर्त्तधम् अहं युश्माकं पिटलोकान् यां व्यवस्थाम्
अदिष्यवान् मम दासानां भविष्यद्वादिनां हस्ते युश्माकं सन्निधिष्व यां
शिक्षां प्रेषितवान् तदनुसारेण मदाज्ञा विधींस्च पालयतेति । किन्तु ते १४
तद् वाक्यं ग्रहीतुं मतिमष्टला खीयप्रभौ परमेश्वरे प्रत्ययवर्जिताः पूर्व-
पुरुषा इव स्वेषां यीवा दृष्टा अकुर्बन् । ते तस्य विधीन् तेषां पिटलो- १५
कान् प्रति खापितं तस्य नियमं तेष्यो दत्तानि प्रमाणवाक्यानि चावज्ञा-
यासारमूर्तीनाम् अनुगामिनोऽभवन् किञ्च इत्युद्गयो भूत्वा येषाम्
अनुवर्त्तनात् ते परमेश्वरेण निवारितास्तेषां चतुर्दिक्स्यानाम् अन्यजा-
तीयानामेवानुगामिनोऽभवन् । ते स्वेषां प्रभोः परमेश्वरस्य सर्वा आज्ञा १६
लज्जिता स्वेषां कृते निघित्तौ हौ वत्सौ निरमुचैत्यवक्षान् अस्थापयन्
गगनीयव्योतिर्गणान् अपूजयन् वालम् असेवन्त च । अपरं स्वेषां १७
पुत्रान् पुत्रीच्च वक्तिं प्रावेशयन् गणकत्वं मायावित्वच्च समाचरन् परमे-
श्वरस्य साक्षात् कुत्सिताचारं कर्तुं तं क्रोधयितुच्च स्वेषां विक्रयम्
अकुर्बत च । एतत्कारणात् परमेश्वर इस्तायेलवंशान् प्रति भृशं कुञ्जा १८
निजसमक्षात् तान् दवयामास केवलं यिङ्गदावंशं विना नान्यः कोऽपि
वंशोऽवशिष्यते । अपरं यिङ्गदावंशीया लोका अपि निजप्रभोः परमे- १९
श्वरस्याज्ञा नापालयन् इस्तायेलीयलोकै निर्णीता विधयस्तैरप्यनुजग्मिते ।
अतः परमेश्वरः छत्रस्मृतिं इस्तायेलीयवंशं विहाय लोकान् क्लेशयामास २०
यावच्च निजसमक्षात् न दवयामास तावत् तान् नाशकानां हस्तेषु
समर्पयामास च । स एव दायूदो वंशाद् इस्तायेलीयलोकान् प्रचिच्छेद, २१
ते च निवाटस्य पुत्रं यारवियामं राजानं चक्रः स यारवियामस्य परमे-

श्वरस्य सेवात् इच्छायेलीयलोकान् निवर्त्य तान् महापापेन कलद्वितान्
 ११ अकरोत् । अतो यारविद्याभि यानि पापानि कृतवान् इच्छायेलीयलोका-
 १२ स्तान्येव चेष्टदनुगमनात् निवर्ततिरे । अतो हेतोः परमेश्वरो निज-
 सेवकानां भविष्यदादिनां बदनैर्यद्यत् कथयामास, तदनुसाराद् अव-
 शेषम् इच्छायेलीयवंशं निजसमुखाद् दवयामास । इत्यम् इच्छायेलीय-
 वंशा निजदेशाद् अशूरदेशं नीता अद्यापि तस्मिन् स्थाने प्रवसन्ति ।

१३ अनन्तरम् अशूरीयराजो बाबिलोनात् कूथातो उवातो इमातात्
 सिफर्वयिमाच्च लोकान् आनीयेखायेलो विनिमयेन शोभिरोगादेशस्य-
 नगरेषु वासयाच्चकार ततस्ते शोभिरोगाम् अधिकात्य तत्रवेषु नगरेषु
 १४ वसतिं चक्रवांसः । तत्र स्थाने तेषां वासारम्भसमये ते परमेश्वरात् न
 विभयाच्चक्रुदेतत्कारणात् परमेश्वरस्तेषां मध्यं सिंहान् प्राह्विष्योत् ते
 १५ च तेषां कतिपयलोकान् विनाशयितुम् आरेभिरे । अतो लोकां अशू-
 रीयराजं बभाषिरे त्वं यान् जातीयान् देशान्तरोक्त्य शोभिरोगादेश-
 स्यानगरेषु निवासितवान् ते तदेशीयदेवस्य धर्ममतं न जानन्तेतत्का-
 रणात् स तेषां मध्यं केशरिणः प्रह्वितवान् अपरं पश्य तदेशीयदेवस्य
 १६ धर्ममतस्यानवगतत्वात् ते केशरिभि विनाशन्ते । अनन्तरम् अशूरीय-
 राज इत्याच्चापयामास यूर्यं तस्मात् स्थानाद् यान् याजकान् आनी-
 तवन्तस्तेषाम् एकं जनं तं देशं प्रेषयत लोकात्तस्य समीपं गत्वा वसन्तु
 १७ स च तान् तदेशीयदेवस्य धर्ममतम् आदिशतु । ततः शोभिरोगात्
 तैः प्रवासितानां याजकानां जन एको गत्वा वैयेषे न्यवसन्, अपरं येन
 १८ प्रकारेण परमेश्वरः सेवितव्यस्तत् तान् आदिशत् । तथाप्यैकैकस्या जाते
 लोकाः सं सं देवं निर्भमिरे ते नानाजातीयाः शोभिरोगीया लोकाः
 येषु नगरेषु न्यवसन् तन्मध्ये भगुस्यानीयमन्दिराणि निर्माय तत्रैकैकस्या
 १९ जाते देवान् स्थापयाच्चक्रिरे । इत्यं बाबिलीया लोकाः सुकोद्विनोतं
 २० कूथीयलोकां नेर्गलं इमातीयलोकां अशीमम् अबीयाच्च निभसं तर्त-
 कच्च निर्भमिरे सिफर्वीयाच्चाद्रम्भेलकानम्भेलकावितिनामानौ सिफ-
 २१ व्वीयदेवावुद्दिष्य निजबालकान् अभिना दाहयाच्चकुः । ते परमेश्वरम्
 असेवनं नीचलोकानां मध्यात् सेषां क्वने भगुस्यानीयमन्दिरेषु यज्ञ-
 २२ कारिणो याजकान् वत्रिरे च । ते यथा परमेश्वरम् असेवनं तथा
 यस्माद् यस्मात् देशाद् आनीयन्त तेषां धर्ममतानुसारेण सं सं देव-
 २३ गणमप्यसेवनं । तेऽद्यापि पूर्वकालोयाचारवद् आचरन्ति परमेश्वरात्

न विभृति तस्य विधिवस्थानुसारेणार्थतः परमेश्वरो यस्य नामेष्वायेलं चकार तस्य याकूनो वंशं याम् आज्ञा व्यवस्थादिष्टवान् तदनुसारेण नाचरन्ति । यतः परमेश्वरस्तद्दंशीयैः समं नियमं विधाय तान् इत्या- १५ ज्ञापितवान् यूयम् इतरदेवेभ्यो न विभीत तान् न प्रणमत तान् न सेव्यं तेभ्यो बलीन् न दद्धं । किन्तु यः परमेश्वरो महापराक्रमेण वि- १६ र्सीर्णवाङ्गना च मिसरदेशाद् युग्मान् आनीतवान् तस्माद् विभीत तं प्रणमत तस्मै बलीन् दद्धच्च । अपरं स युग्माकं द्वते यान् विधीन् राज- १७ नितीश्च यां व्यवस्थाम् आज्ञाच्च लेखयितवान् यूयं मनो निधाय तदनु- सारेण सर्वदाचरत नेतरदेवगणाद् विभीत । मथा युग्माभिः समं यो १८ नियमोऽकारि तं न विस्तरत नेतरदेवगणाद् विभीत । स्वेषां प्रभोः १९ परमेश्वरादेव विभीत तेन स सकलरिपूणां हस्ताद् युग्मान् उज्जारयि- व्यति । किन्तु ते तानि वाक्यान्यग्रहोत्त्वा स्वेषां पूर्व्याचारवद् आचा- २० रम् अकुर्वन् । इत्यं ते भिन्नजातीया लोकाः परमेश्वराद् भेतुं स्वेषां २१ निषिक्ताः प्रतिमा अपि सेवितुचोपचक्रमिरे तेषां पुत्राः पौत्राच्च स्वेषां पूर्व्यपुरुषाणाम् आचारमिवाद्याचारं कुर्वन्ति ।

१८ अष्टादशोऽध्यायः ।

१ इत्किंवस्य सुराजत्वकरणं ४ देवपञ्चनदवयनं ८ शोमिरोणस्य पराजितत्वं १२ सन्देहिरिवस्य यिङ्गदादेशाक्रमणं पारितोषिकप्राप्तिष्ठ १७ रवशके निन्दाकथनस्य ।

एताह्युत्तस्येष्वायेलीयनरपते हौशेयस्य लृतीये राजत्ववत्सरे यिङ्ग- १ दाया आज्ञसस्य वृपते: पुत्रो हित्कीयो राजा बभूव । स पञ्चविंशति- २ वत्सरवयखः सन् राजत्वं कर्त्तुमारभ्योनचिंशद्वत्सरान् यावद् यिङ्ग- ३ शालमे राजत्वं चकार सिखरियस्य दुहितावी तस्य जनन्यासीत् । स ३ निजपूर्वपुरुषो दायूदिव परमेश्वरस्य साक्षात् सदाचारं चकावान् ।

स भृगुस्थानान्युदच्छिनत् प्रतिमा अभनक् चैत्यतरुच्चाच्छिनत् अपरं ४ मूसा यं पित्तलमयं सर्पं निर्भितवान् तमपि बभञ्ज यत इस्त्वायेलं वंशा- ५ स्त्वालपर्यन्तं तमुदिश्य धूपान् अज्ञालयन् अपरं स तस्य नाम निङ्गश्चन् (पित्तलखण्डमिति) चक्षवान् । स इस्त्वायेलः प्रभौ परमेश्वरे ६ अविश्वसत् यिङ्गदाया भूपतीनां मध्ये तत्पूर्वं परतो वा तस्य समानः कोऽपि नासीत् । स परमेश्वर आसक्तो बभूव तस्य पञ्चाद्वमनात् न परा- ७ वद्यते किञ्च परमेश्वरो मूससं यद्यद् आज्ञापयत् तत् पालयाच्चकार ।

- ७ अपरं परमेश्वरत्तस्य साहाय्यं चकार स यस्मिन् कर्मणि प्रवृत्ते
तस्मिन् कातर्थो बभूव । सोऽशूरीयनरपतेरधीनत्वं विहाय तं पुन न
प सिष्टेवे । अपरम् असां तस्य सीमाच्च यावद् आरच्छकदुर्गात् प्राचीर-
वेयितनगरपर्यन्तं पिलेष्टीयान् पश्यजिम्ये ।
- ८ अनन्तरं हित्क्षियस्य नरपतेचतुर्थं राजत्ववत्सर एताहपुत्रस्येचा-
येलीयनरपते हौशेयस्य सप्तमे राजत्ववत्सरेऽशूरीयः शस्त्रनेष्ठो राजा
- ९ शोमिरोणस्य विरुद्धम् आगाय तद् अवरुद्दोध, वत्सरच्छयात् परं तद्
वशीचकार च । राज्ञो हित्क्षियस्य घण्टे राजत्ववत्सरेऽर्थत इस्तायेलो-
- ११ यस्तास्य हौशेयस्य नवमे राजत्ववत्सरे शोमिरोणं पश्यजिम्ये । अपरम्
अशूरीयराज इस्तायेलोयान् प्रवासयन् अशूरदेशं नीत्वा हृलहृ गोष-
णदेशस्यस्य हावरनदस्य तीरे मादीयानां नगरेषु च स्थापयाच्चकार ।
- १२ यतस्ते खप्रभोः परमेश्वरस्य वचनं न गृहीतवन्तस्तस्य नियमं परमेश्वर-
दासस्य मूससः सर्वम् आदेशच्च लक्षितवन्तस्तं यहीतुं पालयितुं वा
नाङ्गीकृतवन्तस्त्वा ।
- १३ अनन्तरं हित्क्षियराजस्य चतुर्दशे राजत्ववत्सरेऽशूरीयः सन्हेदिवो
राजा यिह्वदायाः प्राचीरवेष्टितानां सर्वनगराणां विरुद्धम् आगाय
- १४ तानि वशीचकार । ततो यिह्वदाया हित्क्षियो राजा लाखीशनगरे
ऽशूरीयनरपते: समीपं दूतं प्रहित्वा कथयामास, अहम् अपराधं कृत-
वान् त्वां मम समीपात् परावृत्य गच्छ त्वं मयि यं भारम् अर्पयिष्यसि
- १५ तमहं सहिष्ये । अतोऽशूरीयो राजा यिह्वदाया हित्क्षियनरपते दंडार्थं
शतत्रयकिकरपरिमितं रजतं चिंशत्किकारपरिमितं सुवर्णच्च निरु-
१६ पयामास । अतो हित्क्षियः परमेश्वरस्य मन्दिरे राजगृहस्य भाण्डा-
गारेषु च विद्यमानानि सकलरजतानि तस्मै ददिवान् । यिह्वदाया
राजा हित्क्षियः परमेश्वरीयमन्दिरस्य द्वारस्य ये कपाटे यौ स्तम्भौ च
खर्णेण मणितवान् तेषामपि सुवर्णं तलाले हित्क्षियेन कृत्तान्यशूरीय-
राजाय दत्तानि च ।
- १७ अनन्तरम् अशूरीयो राजा वज्रभिः सैन्यसामन्तैः सार्वं तर्जनं रब्-
सादोवं रवशाकिच्च लाखीशनगराद् यिरुशालमे हित्क्षियस्य वृपस्य
समीपं प्रेषयामास; ते तु प्रस्याय यिरुशालमं जग्मुस्त्रियोपस्थाय चो-
र्जस्थितायाः पुष्करिण्याः प्रणाल्यां रजकक्षेत्रस्य मार्गे उवस्थितवन्तः ।
- १८ ततो राजनि तैराहते हित्क्षियस्य पुत्रं इलियाकीमनामा राजगृहा-

थक्षः शिव्नो लेखक चासापस्य पुत्रो योयाहनामा पुरावृत्तरचक्ष
तान् साक्षात् कर्तुं वहि जग्मुः । ततो रवशक्तिस्तान् जगाद्, यूयं १८
हिक्षियम् इमां कथां भाषध्वम्, अशूरीयो भूपति महाराजः कथ-
यति, त्वं यं विश्वासं करोषि स कीदृशो विश्वासः? संग्रामाय मम १०
मन्त्रणा बलव्यास्त इति त्वं कथयसि, किन्तु तत् शब्दमात्रं । तस्मात् त्वं
कस्मिन् विश्वस्य भद्रीयाधीनतां व्यक्तवान् असि? पश्य त्वं तस्यां भग्न- ११
नलरूपायां यज्ञाम् अर्थात् मिसरि विश्वसिषि; किन्तु यः कस्मित् साम्
अखासम्बते तस्य हस्तस्तया विज्ञः चक्षयुक्तस्व भवति, स्वीयश्वरणागतान्
सर्वान् प्रति मित्रीयः फिरौन् राजा तादृशः । यूयं यदि मां वदथ १२
वयं खपभौ परमेश्वरे विश्वसिमस्त्वर्हि यस्य प्रांशुस्तानानि वेदीस्त्र इव-
यित्वा हिक्षियो विहृदीयान् विरूपालमनिवासिनस्व मनुष्यान् भाषि-
तवान् यूयं केवलम् अत्र विरूपालम् एतस्या वेदाः सम्मुखे भजध्वं स
किम् एष नहि? इदानीं त्वं मम प्रभुनाशूरीयराजेन सह पर्यं कुरु; १३
त्वं यद्यारोहित्वोकान् प्राप्तं शक्तयास्त्वर्हि दे सज्जस्ते हयानहं तुभ्यं दा-
स्यामि । तस्मिन् असाध्ये सति मम प्रभोरतिक्षुद्राणां भट्टानां मध्य १४
एकं सेनापतिमपि कथं जेष्यसि? किन्तु त्वं रथानां हयानास्त्र छते
मिसरि विश्वसिषि । परमेश्वरीयाङ्गां विना स्थानमिदम् उच्छेत्तुम् १५
किमहम् इदानीमागमं? त्वं तं देष्टं गत्वा विनाशयेति परमेश्वरैर्गैवाहम्
चाच्चापितः ।

तत इतियाकीमः शिव्नो योयाहस्त्र रवशक्ये कथयामासुः, प्रार्थ- १६
यामहे वयम्, अरामीयभाषया निजदासान् सम्भाषतां यतो वयं तां
बुध्यामहे; प्राचीरोपरिस्थितानां लोकानां कर्णगोचरे उस्मान् विहृदि-
भाषया न सम्भाषतां । रवशक्तिस्तान् प्रत्युवाच, मम प्रभुः किम् एत- १०
द्वाक्षकथनार्थं केवलं तब राजानं त्वाच्च प्रति मां प्रेषितवान्? अमी ये
लोका युश्माभिः सार्द्धं स्वां खां विष्टां भोक्तुं स्वं स्वं मूत्रं पातुच्च प्राची-
रोपविष्टाः सन्ति तेषां सर्वेषामपि सत्रिधिं किमहं न प्रेरितः? तदन् १८
न्तरं रवशक्तिस्तान् उच्चकै र्यहृदिभाषया वदितुम् आरब्धवान्,
स जगाद्, यूयं महाराजस्यार्थाद् अशूरीयस्य वृपतेः कथां पृहणुत ।
महाराजः कथितवान्, हिक्षियो युश्मान् न प्रवृत्यतु; यतो मम १९
कराद् युश्मान् रक्षितुं स न शक्नोति । तथा परमेश्वरो उस्मान् अवश्यम् २०
उद्धरिष्यति नगरमिदं कदापि नाशूरीयस्य राज्ञो हस्ते समर्पयिष्यत

११ इति कथयित्वा हित्कियो युश्मान् परमेश्वरे न विश्वासयतु । हित्कियस्य कथां मा इहयुत, यतोऽशूरीयो राजा कथितवान्, यूयं मया सन्धाय मदन्तिकमायात यावद् अहम् आगत्य युश्मदेश्वत् शस्य द्राक्षारसो भव्यं द्राक्षाच्चेवं तैलदजितवृक्षं मधु चैतै युक्तं कमपि देशं १२ युश्मान् न नयामि तावद् युश्माकम् एकैको जनः स्वानि स्वानि द्राक्षा-फलान्युदुम्बरफलानि च भक्षतु स्वस्यपुष्टस्त्रिया जलञ्च पिवतु तथा छते यूयं जीविष्यथ न मरिष्यथ । परमेश्वरोऽस्मान् उद्धरिष्यतोति १३ वाक्येन हित्कियो युश्मान् न वस्यतु । अन्यदेशीयानां देवा अशूरीयस्य १४ वृपते ईस्तात् किं सं सं देशम् अस्तन्? ईमातार्पदीया देवाः कुच? सिफर्वयिमदेशीया हेनादेशीया अबादेशीयाच्च देवाः कुच? देवाः किं १५ मदीयहस्तात् श्रेमिदेशम् अरक्षन्? यदेतेषां देशानां देवानां मध्ये कोपि मम हस्तात् खदेशं रक्षितुं नाशकोत् तर्हि यिहेवा मम हस्तात् १६ किं यिरुशालमं मोचयिष्यति? किन्तु लोका निरुक्तराः सन्तोऽतिष्ठन् एकस्या अपि वाचः प्रयुक्तरं नोक्तवन्तः यतस्तमुक्तरं मा ब्रूतेति ते राज्ञा १० प्रागाज्ञापिताः । अनन्तरं हित्कियस्य पुत्र इलियाकीमे राजगृहाधिपतिः शिवनो लेखक आसाकस्य पुत्रो योथाह्व इतिहासरचयिता च खवस्त्राणि किञ्चाह वित्कियस्य समीपम् आगत्य रब्शाके वाक्यानि तं आपयामासुः ।

19

१९ ऊनविंशोऽध्यायः ।

- १ यिशायियस्य समीपं चित्कियस्य दूतप्रेषणं यिशायियस्योन्नरस्य च हित्कियस्य समीपम् अध्यरूपराजेन दूतस्य पुनर्बारं प्रेषणं १४ हित्कियस्य प्रार्थनं २० यिशायियस्य भविष्यद्वायं १५ सन्दहित्वस्य सामन्तस्य विनाशस्य निधनस्य ।
- २ राजा हित्कियस्तानि वाक्यानि श्रुत्वा निजवस्त्राणि किञ्चाह शाण-१ वसनं परिधाय च परमेश्वरस्य मन्दिरं जगाम । अपरं परिहितशाण-वसनान् राजगृहाधिपत्म् इलियाकीमे शिवन् लेखकं प्राचीनयाजकांचार-२ सोषस्य पुत्रस्य भविष्यदक्तु र्यिशायियस्य समीपं प्रेषयामास । ततस्ते तं जगदुः हित्कियोक्तयत्, अद्यतनं दिनं क्लेशभर्त्सनापनानानां दिनं, यतो ४ वालकप्रसवस्य समय उपस्थितः किन्तु प्रसवाय शक्ति नास्ति । रब्शाके: प्रभुरशूरीयो वृपतिरमरस्येश्वरस्य निन्दार्थं यं रब्शाकिं प्रेषित-वान् तस्य वाक्यानि तव प्रभुना परमेश्वरेण शूयन्तां तव प्रभुः परमेश्वस्तानि

अत्वा समुचितं फलं तस्मै ददातु; अतएव त्वम् अवशिष्यतेऽकानां मङ्गलं
प्रार्थयस । इत्यं हिक्षियस्य वृपस्य दासगणे यिशायियस्य समीपसुप- ५
स्थिते सति यिशायियस्तान् अवदत्, युद्धाकं खामिनं वदत, परमेश्वरो ६
उक्थयत्, त्वं यानि वचांस्य औषधी र्येच्चाशूरीयस्य राज्ञा दासा माम्
अनिन्दन् तेभ्यो मा भैष्योः । पश्य मया तन्मध्यम् एक आत्मा प्रवेशयिष्यते, ७
स काच्चित् वाच्चां श्रुत्वा खं देशं परावृत्य यास्यति ततोऽहं तं सदेशे
खड़ेन नाशयिष्यामि ।

ततः परम् अशूरीयो राजा लाखीश्वरगराद् प्रस्थितवान् इति वाच्चां ८
निशम्य रब्शाकिः परावृत्य किंवनानगरम् अवरुच्यता तेन राज्ञा साँझे
मिलितवान् । तदानीं कृश्चेश्वरीयो राजा तिर्ह्यकस्यया सह संग्रामयि- ९
तुम् आगच्छति वाच्चामेतां स श्रुतवान्, ततः स पुन र्हिक्षियस्य समीपं
द्रूतान् प्रहित्य कथितवान्, यूयं यिह्वदीयं हिक्षियं वृपं वदत, यिरूपा- १०
लमम् अशूरीयराजस्य करे न समर्पयिष्यत इति वाचा तव विश्वासभूमि-
रीश्वरस्वां न वच्छयतु । पश्य सर्वदेशानां विनाशयाशूरीयराजै र्यच्चद् ११
अकारि तत् त्वं श्रुतवान् अतस्वं कथम् उद्धरिष्यसे? मम पूर्वपुरुषै विना- १२
शितानां गोषणहारणेत्पदेशीयानां तिलसरनिवासिनाम् एदन-
वंशीयानां देवाः किं तान् उदधरन्? हमातस्य राजा कुच? अर्पदस्य १३
राजा च कुच? सिपर्व्ययिमनगरस्य हेनाया अव्याच्च राजानो वा क?

ततो हिक्षियो द्रूतानां हस्तात् तत् पञ्चं नीत्वा पपाठ; पस्तात् परमे- १४
श्वरस्य मन्दिरं गत्वा परमेश्वरस्य सम्मुखे तद् विस्तारयामास । तदा १५
हिक्षियः परमेश्वराय प्रार्थनामेतां न्यवेदयत्, हे किरूपयो र्मध्यवासिन् ।
इस्तायेष ईश्वर यिहेवाः केवलस्त्वमेव एथिवाः सर्वराज्यानामीश्वरः,
खर्गः एथिवी च त्वया सहजाते । हे परमेश्वर कर्णो निधाय पृष्ठण्, हे १६
परमेश्वर स्वचक्षुषी उन्मील्यावलोकय । अमरेश्वरस्य निन्दार्थं सन्हेशी-
वेन या याः कथाः प्रहितात्माः पृष्ठण् । हे परमेश्वर, सत्यम् अशूरीया १७
राजानः सर्वजातीयान् तेषां देशांश्च यनाशयन् तेषां देवांस्चामौ न्यक्षि- १८
पन् यतस्ते नेश्वराः किन्तु मानुषाणां हस्तकृतानि काष्ठमयानि प्रस्तरम-
याणि च वस्तुनि, तस्मात् ते तान् नाशितवन्तः । हे अस्माकं प्रभो परमे- १९
श्वर साम्रातं त्वं तस्य हस्ताद् अस्मान् उद्धर, तेन हे यिहेवास्त्वमेवेश्वरो-
इस्तीति एथिवाः सर्वराष्ट्रीया जना ज्ञासन्ति ।

ततः परम् आमिषस्य पुच्चो यिशायियो हिक्षियं प्रति कथामेतां २०

१६ अध्याधः ।

राजावल्याः द्वितीयं पुस्तकं ।

२८७

प्रेषयामास; इस्तायेतः प्रभुः परमेश्वर इमां कथां कथयति, तम् अशू-
११ रीयं सन्देशीवं वृपतिमधि मह्यं यन् च्यवेदयस्तन्मयाश्रावि । तदधि
परमेश्वरः कथामेतां कथयति ।

सियोनाख्या तु कन्या त्वां संविहस्यावमन्यते ।

तव पञ्चादृ यिरुग्राजमदुच्छिता लाडधेत् शिरः ।

त्वं कस्य निन्दनं कस्य वापमानं विधत्तवान् ।

उच्चशब्दोर्छद्यो चाकरोः कस्य विरुद्धतः ।

इस्तायेत् धर्मरूपो यः किं तदीयविरुद्धतः ।

निजै दूतैः परेषां त्वं निन्दित्वेति वचो ऽवदः ।

शिलोच्चयस्य पृज्ञाणि प्रभूतस्यन्दनैरहं ।

अर्थात् पार्श्वे लिवानोनः समुपारुष्टवानहम् ।

तदीयानेऽसान् वृक्षान् उग्रतांच्छिव्रवानहं ।

अच्छिद्यन्तोन्तमास्तस्य देवदारुद्रुमा मया ।

तदीयोच्चतमं स्थानं चोक्तमं काननं गतं ।

अहं निखन्य दुष्प्रायं कीलालं परिपीतवान् ।

प्राचोरवेष्टितानाच्च नगराणां जलाशयान् ।

सर्वान् पादतलैः स्त्रीयैः संशुष्कीकृतवानपि ।

अपरं किं त्वया नैव प्रसमाकर्णितं लिदं ।

जीर्णराशीकरिष्यन्ते दृष्ट्यूर्ध्वया किल ।

मया पुरा यदेतद्दि समकारि निरूपयां ।

निच्छितच्च मया यत् प्राक् तत् सिद्धिमधुना गतं ।

अतस्तेषां प्रजा भीतिं दौर्बल्यच्च त्रपां गताः ।

क्षेत्रशस्य लग्नं नव्यं गृहोपस्ति लग्नं यथा ।

अपक्षुषुक्षशस्यं वा प्राभवन् हि तथैव ते ।

किन्तूपवेष्टनं यत् ते वह्विर्गमनमेव च ।

अभन्तराथागमनं मद्विरुद्धश्च कोपनं ।

एतानि सर्वकर्माणि संपरिज्ञातवानहं ।

मद्विरुद्धं तदीयौ यौ क्रोधदर्पैः प्रकाशितौ ।

एतावप्युपतस्याते मदीयं कर्णकाटदं ।

अतएव प्रदास्यामि नासायां वडिशं तव ।

खलीनं संप्रदास्यामि तदीयवदने निजं ।

त्वां परावर्त्तयिष्यामि त्वदागमनवर्त्मना ।
हे हिष्किय त्वदीयार्थं चिङ्गमेतद् भविष्यति । १५
एतस्मिन् वत्सरे यतु शस्यमुत्पद्यते खयं ।
द्वितीयवत्सरे तस्माद् यद् भविष्यति शस्यकं ।
तच्च वर्षद्वयं यावद् युद्धाभिः परिभेद्यते ।
त्रितीये वत्सरे शस्यम् उपर्युक्तिः पुनः ।
आक्रान्तेनस्य द्वात्वा तत्कालं भक्षिष्यते पुनः ।
रक्षिता अवशिष्यात्मा यिह्वदावश्मानवाः । १०
तत्स्वरूपस्य यन्मूलं तदधो दृढिमेयति ।
उपरिष्ठात् तदीयानि फलिष्यन्ति फलानि च ।
यद् विरूपालमात् शेषाः सियोनाख्यशिलोचयात् । ११
रक्षिता मानवा ये ते भविष्यन्ति वह्विर्गताः ।
सैन्याधक्षपरेशस्य सूक्ष्मोगात् तच्च सेत्यति ।
अतेऽप्यूरुषीयराजाय परेशः कथयेदिति । १२
स एतस्मिन् पुरे नैव करिष्यति प्रवेशनं ।
नाच्च क्षेप्यति वाणं नो फलकं दर्शयिष्यति ।
तथा विरुद्धमेतस्य सूपं न योजयिष्यति ।
परेशः कथयेद् येन पथा स समुपागतः । १३
तेनैव च परावत्य पुनः परिगमिष्यति ।
एतस्मिन् नगरे तेन प्रवेशो न करिष्यते ।
खक्षतेऽहं स्वदासस्य दायूदोऽपि छाते तथा । १४
वेष्टनं नगरस्यास्य करिष्यामि च रक्षणं ॥

तस्यां रात्रौ परमेश्वरस्य दूतोऽशूसीयाणां शिविरं गत्वा तेषां पञ्चा- १५
श्रीतिसहस्राधिकलक्ष्मं लोकान् अनाशयत्; ततोऽवशिष्ठा लोकाः प्रत्यूष
उत्थाय तान् सकलान् मृतानपश्यन्। अतएवाशूसीयो राजा सन्त्व- १६
श्रीवः प्रस्थाय निनिवीनगरं प्रत्यागत्य न्यवसत्। पञ्चात् स निव्रोक्तनाम् १०
इष्टदेवस्य मन्दिरे पूजयति तदानीम् अद्वम्भेलकण्ठेरेत्सरनामकौ तदीय-
पुत्रौ खड्डाभ्यां तं नाशयित्वाराटदेशं प्रति पलायेतां; तत एव ह-
दाननामा तस्यान्यः पुत्रस्तस्य पदे राजा बभूव ।

20

२० विंशतिमोऽध्यायः ।

- १ द्विष्णवस्य मरणवाचाकथनं प्रार्थनया रक्षणं द रक्षायाखिङ् १२ द्विष्णवस्य समीपे दूतानाम् उपस्थितिः सकलैश्वर्यदर्शनं १४ तदधि यिशायियस्य भविष्यदाक्यं २० द्विष्णवस्य निधनं ।
- १ तदानों द्विष्णवस्य मासके थाधौ जात आमोघस्य पुस्त्रो यिशायियो भविष्यदक्षा तमुपागत्य कथयामास, परमेश्वरः कथयति, त्वं खप-१ रिवारायादेष्टं विधत्व, यतस्त्वं मरिष्यसि न जीविष्यसि । ततो २ द्विष्णवो भित्तेः समुखीभूय परमेश्वरं प्रति संप्रार्थ्य कथयामास, द्वे ३ परमेश्वर, विनयेऽहं सत्यतया सरज्जान्तःकरणोत च तत्त्वमत्त्वं यादृश-महमाचरं, तब दृष्टौ यादृशं सल्लभाकरवं, तत् सर, ततो द्विष्णवो ४ उत्तीव क्रन्दितुमारेभे । तदा यिशायियस्य भथप्राङ्गण उपस्थितेः प्राक् ५ परमेश्वरस्य वाक्यमिदं तमुपतस्थौ, त्वं परावृत्य गत्वा द्विष्णियं वद, तब ६ पूर्वपुरुषस्य दायूदः प्रभुः परमेश्वर इति कथयति, मया तब प्रार्थनम् अश्रावि तब नेचान्तु चादर्शि पश्याहं त्वां निरामयं करिष्यामि लतीये ७ दिवसे त्वं परमेश्वरस्य मन्दिरं ब्रजिष्यसि । अहं तवायुः पञ्चदश वत्स-रान् वर्जयिष्यामि किञ्चाशूरीयराजस्य हस्तात् त्वाम् एतन्नगरस्त्व रक्षि-ष्यामि मत्कृते निजदासस्य दायूदः क्षते चाहं नगरस्यैतस्य फलकस्तरूपो ८ भविष्यामि । अनन्तरं यिशायियो जगाद् यूयम् उडुम्बरफलानां पूप-मेकमानयत ततो लोकैरानीय विस्फोटकोपरि तस्मिन् निहिते स खस्त्रो ९ बभूव ।
- = तस्मिन् काले द्विष्णवो यिशायियम् चाचषु परमेश्वरेण स्वस्त्रोक्ततोऽहं १० लतीये दिवसे परमेश्वरस्य मन्दिरं यास्याम्येतस्य किं चिङ्गं? ततो यिशा-यियेन भाषितं, परमेश्वरेण स्वोक्तं वचनं सपलं कारिष्यते तस्येदं चिङ्गं ११ परमेश्वरात् त्वं प्राप्यसि, कालबोधकयन्ते क्वाया दशांशान् यावद् अग्र-१२ गामिनी वा दशांशान् यावत् पञ्चाद्वामिनी भविष्यति । द्विष्णवो-नोदितं क्वाया यद् दशांशान् यावद् अग्रगामिनी भवतीति क्वां त्वां १३ किन्तु क्वाया दशांशान् यावत् परावर्त्ततां । अनन्तरं भविष्यदादिना यिशायियेन परमेश्वरमुद्दिश्य प्रार्थनायां कृतायाम् चाहसस्य कालबोध-कयन्ते क्वाया यावत्तोशान् अगच्छत् स तेषां दशांशान् यावत् तां १४ परावर्त्तयामास ।
- १५ तस्मिन् काले वलदनस्य पुस्त्रो मिरोदकवलदननामा बाबिलीयो

राजा हिष्मियस्य पीडाया वार्तीं श्रुत्वा दृतैक्तस्य समीपं पत्राण्युपायनस्त्र
प्रेषयामास । ततो हिष्मियस्तान् साक्षात्काव्यं निजभाण्डागाराणि रज- १४
तसुवर्णानि सुगन्धिद्रव्याणि बज्जमूल्यतैषानि निजाख्लागाराणि स्वकोषेषु
स्थितानि सकलबस्तूनि च दर्शयामास । हिष्मियेन तान् न दर्शितं यत्
तादृशं किमपि वस्तु तस्य निवेशने क्वत्खे राष्ट्रे च नासीत् ।

अनन्तरं भविष्यदादी यिष्मायियो नरपतिं हिष्मियम् उपागत्य १५
प्रपञ्चं ते मनुजाः किमगदन्? ते च कस्मात् स्थानात् तव समीपम् आ-
मच्छन्? ततो हिष्मियो गदितवान् एते दूरदेशाद् बाबिलाद् आग-
च्छन् । स प्रपञ्चं एते तव निवेशने किं किम् अपश्यन्? हिष्मियो जगाद् १५
मम निवेशने यद्यद् आस्ते तत् सर्वं ते दृष्टवन्तः । अहं तान् यद्य दर्शित-
वान् तादृशं किमपि इवं भम कोषमध्ये न विद्यते । अनन्तरं यिष्मायियो १६
हिष्मियम् अब्रवीत्, परमेश्वरस्य वचो निष्ठामय । पश्य तव पूर्वपुरुषा- १७
दिभिरत्य यावत् सच्चितं यद्यत् तव निवेशने विद्यते तत् सर्वं यस्मिन् काले
बाबिलनगरं नेष्यते तादृशः समय उपस्थास्यति तस्य किञ्चिदप्यवशिष्टं
न स्थास्यति परमेश्वर इति वचनं ब्रवीति । अपरं तवौरससन्तानानां १८
मथात् कतिपया नीता बाबिलीयराजस्य निवेशने क्षिप्रपुस्त्वाः सन्तः
स्थास्यन्ति । ततो हिष्मियो यिष्मायियं जगाद् त्वं परमेश्वरस्य यद् वचो १९
भाषितवान् तद् उत्तमं । अपरं गदितवान् मम राजत्वसमये मङ्गलं
स्थिता च भविष्यति ।

एतस्य हिष्मियस्यावशिष्टं चरित्रं विक्रमस्त्र तेन पुष्करिणीं प्रणा- २०
लीच्छ छत्रा नगराय तोयानयनस्त्रैतानि सर्वाणि यिष्मियदेशीयभूपतीनां
पुरावच्चपुस्तकै़ लिखितानि किं न विद्यन्ते? अनन्तरं हिष्मिये निजपिट- २१
लोकवत् महानिद्रां गते तस्य सुतो मिनशिस्तस्य पदे राजा बभूव ।

२१ एकविंशोऽध्यायः ।

21

१ मिनशे: कुराजलं देवार्चनस्त्र १० तस्य विरहं परमेश्वरस्य दण्डाज्ञापनं १७ तस्य
निधनं १८ आमोनस्य कुराजलं १९ तस्य निधनस्त्र ।

मिनशि द्वादृशवत्सरवयस्कः सन् राजत्वं कर्तुम् आरभ्य पञ्चपञ्चा- १
श्च वत्सरान् यिष्मायेलवंशानां समुखाद् यान् भिन्नजातीयान् २
दवयास्त्रकार तेषां दृष्टार्हाचारसमं कुत्सिताचारं स परमेश्वरस्य सा-

६ च्छात् चक्रवान् । तस्य जनको हिंस्कियो यानि भगुस्यानानि विनाशितवान् स तानि पुनर्बाहू निर्मापयाच्चकार, अपरम् इखायेलीय आहावो नरपतिरिव वालः कृते वेदीचैत्यश्चक्ष्य स्यापयामास, आकाशीयनक्षत्रगणं गणनाम सिषेवे च । अपरं मथा यिरुशालमे निजनाम स्यापयिष्यत इति वाक्यं परमेश्वरो यन्मन्दिरमधि कथयामास तस्मिन् ५ परमेश्वरीयमन्दिरे देववेदी निर्मापयाच्चकार च । अपरं परमेश्वरीयभवनस्य देवोः प्राङ्गणयोः स आकाशीयतारकाणां कृते वेदी निर्मापय वाच्चकार । स निजपुत्रं वक्त्रं प्रवेश्याच्चकार गणकत्वं मोहनक्षाच्चचार भूतविदां गुणिनाच्च कर्म चक्रवान् इत्यं स परमेश्वरं कोपयितुं तस्य ० साक्षाद् बद्धनि कुत्सितकर्माणि चक्रवान् । अपरं स खनिर्मितां चैत्यप्रतिमां मन्दिरे स्यापयामास, किन्तु तन्मन्दिरम् अधिपरमेश्वरो दायुदेतदीयसुताय सुलेमने च वच इदं कथितवान्, एतस्मिन् मन्दिरे सर्वेषाम् इखायेलीयवंशानां मथात् मयाभिरुचिते यिरुशालमे निजं नाम ३ निवं मथा स्यापयिष्यते । किञ्च मथा ते यद्यद् आज्ञापिता मम दासेन मूससा च ते यत् शास्त्रम् आदिष्टालदनुसारेणैव कर्मकरणाय यदियतन्ते तर्हि यो जनपदस्तेषां पूर्वपुरुषेभ्यो मथा यतारि तस्य जनपदस्य ८ मथाद् इखायेलीयवंशं पदमेकमपि नापसारयिष्यामीति । किन्तु ते तद्वाक्यं न जगड्डरपरं परमेश्वर इखायेलवंशस्य समुखाद् या था जातीर्यनाशयत् ताभ्योप्यधिककुकर्मकरणाय मिनशिर्लान् प्रवर्त्तयामास । १० अनन्तरं परमेश्वरः खीयदासानां भविष्यदादिनां वदनै वाचमिमां ११ जगाद् यिद्धदाया राजा मिनशिरेतानि घण्टाहकर्माणि कृतवान् तस्मात् पूर्वं य इमोर्दीयलोका आसन् तेभ्योप्यधिकदुष्टाचारी जाती १२ निजप्रतिमाभिर्यिद्धदावंशमपि पापं कारितवांचेति हेतोरिखायेलीयप्रभुः परमेश्वर इमां वाचम् आचष्टे पश्याहू यिरुशालमं यिद्धदाच्च प्रतिवादशीर्दुर्गतिम् आनेष्यामि यस्याः अवणात् सकललोकानां कर्णदयं १३ सशब्दं भविष्यति । अहं यिरुशालमस्योपरि शेषमिरोणस्य सूत्रम् आहावीयवंशस्य सूत्रलम्बनच्च विस्तारयिष्यामि, यादृक् कस्त्रिमानवो भोजनपात्रं प्रस्तज्य न्युज्जीकरोति तादृक् मया यिरुशालमं परिमाच्यते । १४ मया निजाधिकारस्यावशिष्टा लोकाख्यस्यन्ते रिपुहस्ते समर्पिष्यन्ते च १५ ते निजसकलरिपुभि ग्रस्या लोक्याच्च भविष्यन्ति । यतो मिसरदेशात् तेषां पितॄलोकानां विहिरागमनदिगमारभ्याद्य यावत् ते मम साक्षात्

कुत्सिताचारं कुर्वन्ते मां कोपयन्ति । मिनशि वैह्नां निर्देषाणां १५
रुधिरं पातयित्वा यिरुशालम् एकमात् सीमोऽन्यसीमानं यावद्
रुधिरेण पूरथामास तदन्यत् परमेश्वरस्य साक्षात् कुत्सिताचारकरणाथ
स यिह्नदाविंश्टमपि पापं कारयित्वा पातकी जातः ।

एतस्य मिनशेषवशिष्टं चरित्रं तस्य सर्वक्रिया पापाचरणाद्वैतानि १७
सर्वाणि यिह्नदादेशीयभूपतीनां पुरावृत्तपुस्तके लिखितानि किं न
विद्यन्ते ? अनन्तरं मिनशि र्निजपिठ्लोकवत् महानिदां गत्वा निज- १८
निवेशनस्योदानेऽर्थत उषस्योदाने प्रमशानं लभ्वान् ततस्तस्य सुत आ-
मोनस्तस्य पदे राजा बभूव ।

आमोनो द्वाविंश्टतिवत्सरवयस्कः सन् राजत्वं कर्तुम् आरभ्य यिरु- १९
शालमे हौ वत्सरै राजत्वं चक्रवान् यट्वानिवासिनो हारूषस्य दुहिता
मिशुल्लेषता तस्य प्रसूरासीत् । तस्य जनको मिनशि र्याट्क् चक्रवान् २०
सोऽपि ताट्क् परमेश्वरस्य साक्षात् कुत्सिताचारं चकार । तस्य तातो २१
यस्मिन् वर्त्मनि चरितवान् सोऽपि तस्मिन्नेव चचार । तस्य तातो यान्
विग्रहान् पूजितवान् सोऽपि तानेव पूजयामास प्रणाम च । स नि- २२
जपिठ्लोकानां प्रभुं परमेश्वरं तत्वाज परमेश्वरस्य वर्त्मनि न चचार ।

अनन्तरम् आमोनस्य भव्यास्तं प्रति ज्ञाहं विधाय तस्य गृहे राजानं २३
जग्नुः । ततो देशीयलोका राज्ञ आमोनस्य ज्ञाहकान् सर्वान् हृत्वा तस्य २४
तनयं योशियं तस्य पदे राजलेऽभिविष्यिचिरे । एतस्यामोनस्यावशिष्टं २५
चरित्रं यिह्नदादेशीयभूपतीनां पुरावृत्तपुस्तके किं लिखितं न विद्यते ?
चपरं स उषस्योदानस्थिते निजप्रमशाने निहितस्तत्स्तस्य तनयो यो- २६
शियस्तस्य पदे राजा बभूव ।

२२ द्वाविंश्टोऽध्यायः ।

22

१ योशियस्य सुराजत्वं इ मन्दिररथं जीर्णोद्धारणं द ईश्वरीयवत्स्यापुस्तकस्य प्राप्तिः
१५ भविष्यद्वादिन्या उल्लङ्घायाः सविधं दूतानां प्रेषणं तस्या भविष्यद्वाक्यम् ।

योशियोऽयुषवत्सरवयस्कः सन् राजत्वं कर्तुम् आरभ्यैकत्रिंश्टद्वत्सरान् १
यिरुशालमे राजत्वं चकार वस्तातीयस्यादायाहस्य दुहिता यिदीदा
तस्य प्रसूरासीत् । स परमेश्वरस्य साक्षात् सत्त्वर्माणि चकार निज- २
यर्वपुरुषस्य दायूरो वर्त्मनि चचार तस्य दक्षिणं वामं वा प्रति न
परावर्तते ।

- १ योशियस्याश्रादशे राजत्ववत्सरे मिशुल्लमस्य पौचेऽत्पलियस्य पुत्रः
शाफनो लेखको राजा परमेश्वरस्य मन्दिरं प्रहितो वच इदम् उक्ताच ।
- २ त्वं प्रधानयाजकस्य हिल्कियस्य समीपं ब्रजित्वा परमेश्वरस्य भवनम्
आनीतान्यर्थतो लोकानां करेभ्यो द्वारपालैः संगृहीतानि सर्वाणि
- ३ रजतानि गणय । अपरं ये परमेश्वरीयभवनाधक्षाः कार्यं साधयन्ति
तेषां करेषु तानि समर्पयन्तां, अपरं ते मन्दिरस्य जीर्णोद्धारकरणार्थं
- ४ परमेश्वरीयमन्दिरस्य कर्मकारिणां करेषु तानि समर्पयन्तु । अर्थतः
सूत्रधारनिचायकस्थपतीनां वेतनार्थं गृहस्य जीर्णोद्धाराय काषानां
- ५ खनितपाषाणानाच्च क्रयार्थच्च तानि समर्पयन्तु । किन्तु तेषां करेषु
या मूढाः समर्पयन्ते ता अधित तैः समं गणना न भविष्यति यतस्ते
विश्वास्यत्वेन कर्म कुर्वन्ति ।
- ६ अनन्तरं प्रधानयाजको हिल्कियः शाफनं लेखकं जगाद् मया परमे-
श्वरस्य मन्दिरे अवस्थापुस्तकमिदं प्राप्ति । अनन्तरं हिल्कियेन शाफ-
नाय तत्पुस्तके दत्ते स तत् पपाठ । अपरं शाफनो लेखको राज्ञः
समीपं समीय तं वार्तामिमां बभाषे, मन्दिरे यावद्यो मुद्रा आसन्
ताः सर्वास्तव दासैः संगृहीताः परमेश्वरीयमन्दिरे नियुक्तानां कार्या-
- ७ धन्ताणां हक्षेषु समर्पयाच्चकिरे । अनन्तरं लेखकः शाफनो राजानं वच
इदं ज्ञापयामास, याजको हिल्कियो मह्यं पुस्तकमिदं ददिवान्,
- ८ अनन्तरं शाफनो राज्ञः साक्षात् तत् पपाठ । तदानों राजा तस्य अव-
९ स्यापुस्तकस्य वचांसि निश्चय निजवसनं चिच्छेद । अपरं राजा याजकं
- हिल्कियं शाफनस्य तनयम् अहोकामं मीखायस्य तनयम् अक्बोरं
- १० लेखकं शाफनम् असायनामानं वृपते दीसमेकच्चेवादिदेश, यूथं गत्वा
मम ज्ञते लोकानाच्च छात्स्यस्य यिङ्गदावंशस्य च निमित्तं तस्य लब्धस्य
- पुस्तकस्य बाचेऽधिपरमेश्वरं एच्छत् यत यतस्मिन् पुस्तके यद्यक्षि-
खितम् अस्ते तदाचरणायामासाकं पूर्वपुरुषैरेतस्य पुस्तकस्य वाक्यानि
- न गृहीतान्येतत्कारणाद् अस्ताकं विरुद्धं परमेश्वरस्य महाक्रोधः प्र-
- १२ ज्वलितः । अतो याजको हिल्कियोऽहीकामोऽक्बोरः शाफनोऽसा-
यस्य वस्त्रागारस्याधिपते हृष्टसपौत्रस्य तिक्ष्णाहतनयस्य शस्त्रमस्य भार्यां
जल्दां भविष्यद्वादिनीम् उपाजग्मुः सा यिरुशालमस्यपाठशालायाम्
अवसन् । अनन्तरं तां समभाषन्त ।
- १३ सा तु तान् आचचक्षे, इस्यायेषः प्रभुः परमेश्वर इति वाचं ब्रवोति

यो मानुषो युग्मान् मम समीपं प्रैघयत् तं ब्रूत्, परमेश्वर इति वाचं १९
निगदति पश्याह्म् एतत् स्थानं तन्निवासिनस्व प्रत्यमङ्गलम् अर्थते
यिह्वदाया राजा यत् पुस्तकम् अपाठि तत्र लिखितं सकलम् अमङ्गलं
घटविष्यामि । यतस्ते निजनिजहस्तानां क्रियाभिर्भां कोपयितुं मां वि- २०
हायेतरदेवान् उद्दिश्य धूपान् अज्ञालयन् एतलारणाद् एतस्य स्थानस्य
विरुद्धं मम क्रोधाभिः प्रज्वलितवान् स न निर्वास्यते । परमेश्वरं प्रस्तु २१
युग्मान् प्रेषितवान् यो यिह्वदाया राजा तम् इदं वचो ब्रूत त्वं यानि
वचनान्याकर्णयस्तान्यधीस्वायेतः प्रभुः परमेश्वर इति वाचं वदति,
स्थानम् एतत् तन्निवासिनस्व चमलारणापास्यदानि भविष्यन्तीति तेषां २२
विरुद्धं मया यद् उक्तं तस्मिन् त्वया अते त्वदीयान्तःकरणं कोमलम्
अभवत् तच्च परमेश्वरस्य साक्षात् नमोऽभवो निजवसनं क्रित्वा मम
समुखे उक्तं चैतत्वारणात् परमेश्वरः कथयति मयापि त्वदीयं वच
च्छाकर्णितं । अहं तव पिण्डोकैः समं त्वां संग्रहिष्यामि त्वं शान्त्या २३
निजप्रश्नाने शृण्यसे किञ्चाह्म् एतत् स्थानं यान्यमङ्गलान्यानेष्यामि
तानि तव चाक्षुषाणि न भविष्यन्ति । अनन्तरं ते राजानं तां वाचां
जगदुः ।

23

२३ चयोविंशोऽध्यायः ।

१ सभायां पुस्तकस्य पठनं इ सोकैः समं नियमस्य स्थिरीकरणं देवपुजायासदीय-
द्रवस्थानानां नाशनं १५ वैथेलस्य वेदा अशुचिकरणं १६ निस्तारपर्वपालनं १७
दुष्टसोकानां दूरीकरणं १८ यिह्वदाया लोकान् प्रतीच्छरस्य ग्राघः १९ समरे
योग्यस्य निधनं २० तदीयतनयस्य यिह्वोयाहस्य बन्धनं २१ यिह्वोयाकीमस्य
कुराजलबृ ।

अनन्तरं राजा प्रहिता दूता यिह्वदादेशस्य यिरुणालमस्य च १
सर्वान् प्राचीनलोकान् तस्य समीपं समानिन्दुः । अनन्तरं नरपतिः २
परमेश्वरस्य मन्दिरं जगाम यिह्वदादेशीया यिरुणालमनिवासिनस्व सर्वे
सोका याजका भविष्यद्वादिनः कुद्रा भवान्तस्य सर्वे मनुजास्तेन समं
जग्मुः । अनन्तरं राजा परमेश्वरीयमन्दिरे लब्धस्य नियमपुस्तकस्य
सकलवचांसि तेषां कर्णगोचरे पाठ्यामास ।

अपरं नरपतिः लभस्यैकस्य समीपे तिष्ठन् परमेश्वरस्य साक्षात् ३
नियमम् इमं चकार, वयं परमेश्वरम् अनुगमिष्यामः सकलमनोभिः

१ प्राणैश्च समं तस्याज्ञाः साच्यवचनानि विधींचाचरिष्यामोऽस्मिन् पुस्तके
 लिखितानि सर्वाणि नियमवाक्यानि पालयिष्यामस्तेति, ततः सब्दे लोका
 ४ अपि तं नियमम् अङ्गीकृतवन्तः । अपरं वालश्चैव वृक्षस्य गगनस्य-
 नक्षत्राणां च निर्मितानि यावन्ति पाचाणि तानि परमेश्व-
 रस्य मन्दिराद् वहिष्कुरुतेवाज्ञां राजा प्रधानयाजकं हित्क्लियं द्विती-
 यपर्यायस्य याजकान् द्वारपालांच्च समादिष्टत् । अनन्तरं स यिरु-
 शालमस्य वह्निः किंद्रोणस्य प्रान्तरे तानि दाहयित्वा तदीयभस्तानि
 ५ वै देशं निनाथ । अपरं यिह्वदादेशीयभूपतिभि नियुक्ता ये देवार्चका
 याजका यिह्वदादेशीयनगराणां निकटे यिरुशालमस्य चतुर्दिक्कु चोच-
 खानेषु धूपान् अज्ज्वालयन् ये च वासे सूर्योदय चन्द्राय ग्रहेभ्य आका-
 ६ शीयज्योतिर्गणाय च धूपम् अज्ज्वालयन् तान् पदचुतान् चकार । अपरं
 परमेश्वरीयमन्दिरस्य मध्यात् चैत्रप्रतिमां वहिष्कुल्य यिरुशालमस्य
 वह्निः किंद्रोणस्तेतः समीपम् आनीय किंद्रोणस्तेतसि तां दाहया-
 मास पेषणेन धूलीवत् चूर्णयित्वा सामान्यस्तेकानां इमशानेषु तां धूलीं
 ७ विचकार च । अपरं यत्र नार्यस्तेवमूर्त्तेः क्वते दूष्यवस्त्राणि निर्मितव-
 यस्तत्र परमेश्वरीयमन्दिरस्य समोपे स्थितान् पुण्ड्रकारकारिणां गृहान्
 ८ बभञ्ज । अपरं स सकलान् याजकान् यिह्वदानगरेभ्यः समानिनाथ
 किञ्च गेवाम् आरभ्य वेशेवां यावद् यत्र याजका धूपान् अज्ज्वालयन्
 तान्युच्चस्यानानि सर्वाण्यशुचीनि चकार किञ्च गोपुराणां निकटे
 ९ स्थितानि भगुस्यानानि विशेषतो नगरप्रवेशिनां वामपार्श्वे स्थितं नगरा-
 धक्षस्य यिह्वेशूर्यस्य गोपुरस्यां भगुस्यानं बभञ्ज । किन्तु भगुस्यानीय-
 याजका यिरुशालमे स्थितायाः परमेश्वरीययज्ञवेदाः समीपं नाग-
 च्छन् ते केवलं खेघां भातृणां मध्ये तिष्ठन्तः किंएवशून्यान् पूपान् अभु-
 १० ञ्जत । कविद् यत् भोलकम् उद्दिश्य निजतनयं तनयां वा वक्ति न
 प्रवेशेयेत् तदर्थं स हिन्द्रोमवंशस्य निष्ठभूमौ स्थितं तोकताख्यं स्थानम्
 ११ अमेधं चकार । अपरं यिह्वदादेशीये राजभिर्ये वाजिनः सूर्योदय
 दत्तात्रान् परमेश्वरीयमन्दिरस्य मध्याद् अर्थत उपनगरनिवासिनो
 निधनमेलकनामः दृतनपुंसकस्य वासातो दवयाच्चकार वक्तिना सूर्य-
 १२ रथं दाहयामास च । अपरं वृपतिराहसस्य प्रासादोपरिस्थिकोषस्य
 एष्टे यिह्वदादेशीयराजे निर्मिता वेदोः परमेश्वरीयमन्दिरस्य प्राण-
 गणेश्च मिनशिना निर्मिता वेदो भेंका स्थानान्तरीक्षाय च तासां धूलीं

किद्रोणसोतसि निचिक्षेप । अपरम् इखायेल्वंशस्य राजा सुलेमान् ११
यिरूशालमस्य समुखे विनाशकशिलोचयस्य दक्षिणे सीदोनीयानाम्
अस्तारोतनाम्बो द्वग्नाहृदेवस्य निमित्तं मोयावीयानां किमोशाख्यस्य
द्वग्नाहृदेवस्य निमित्तम् अमोनवंशस्य मिल्कमाख्यस्य द्वग्नाहृदेवस्य
निमित्तच्च यानि भगुस्थानानि निर्मितवान् तानि वृपतिरशुचीनि च-
कार । अपरं ताः सकलाः प्रतिमा बभञ्ज चैत्यवृक्षांश्च चिक्षेद तेषां १४
स्थानानि मनुष्याणां कीकसैः पूरथामास च ।

अनन्तरं निवाटस्य सुतो यो यात्वियाम इखायेल्वंशं पापं कारि- १५
तवान् तेन निर्मिता या यज्ञवेदी यच्च भगुस्थानं वैथेलेऽतिष्ठत् सा
यज्ञवेदी तच्च भगुस्थानमपि योशियेन बभञ्जे । स भगुस्थानस्य प्रतिमा
वक्षिना दाहयित्वा धूलीवत् चूर्णयामास चैत्यमूर्तिं दाहयामास च ।
अपरं योशियेन मुखं परावर्त्य तत्र पर्वते झमशानेषु दृथेषु पुरा येनेभ्य- १९
सीयलोकेन तानि कर्माणि निर्दिष्टानि तेन विषितानां परमेश्वरीय-
वाक्यानाम् अनुसारेणैव राज्ञा दूतान् प्रहित्वा तेभ्यः झमशानेभ्यः कीक-
सानि समानीय वेद्या उपरि दाहयित्वा वैदिरशुचिरकारि । अनन्तरं २०
स पप्रच्छ मया योऽसौ स्तम्भो दृश्यते स किम्भूतः ? ततो नगरीयसो-
कालं प्रतिजगदुः पुरा य ईश्वरीयलोको यिह्वदात आगत्य वैथेलस्थाया
यज्ञवेद्या विशद्धं त्वया क्रियमाणानाम् एतेषां कर्मणां कथां घोषित-
वान् इदं तस्य झमशानं । ततो राजा जगाद् एनं विजहीत क्रिच्छिद् २१
एतस्य कीकसानि न स्थानान्तरीकुर्यात् । अतः श्रोमिरोणाद् आगतस्य
भविष्यद्वादिनः कीकसैः समं तस्य कीकसानि लोकै विंजहिरे । अपरं २२
श्रोमिरोणदेशस्य सकलेषु नगरेषु यानि क्रोधजनकानि भगुस्थानीय-
मन्दिराणीच्छायेलीयराजै निर्मितानि तानि सर्वाण्यपि योशिय उचि-
क्षेद वैथेले स यद्यत् द्वृतवान् तत्तदेव तान्यपि प्रति चकार । तत्रत्वान् २०
भगुस्थानीययाजकान् सर्वांश्च वेदीनाम् उपरि जघान तदुपरि मनु-
ष्याणां कीकसानि दाहयामास च । ततः परं स यिरूशालमं परावत्य
जग्मिवान् ।

अनन्तरं राजा सकललोकान् इत्याज्ञापयामास यूयम् एतस्य निय- २१
मपुल्कस्य लेखनानुसारात् खेषां प्रभुं परमेश्वरम् उद्दिश्य निष्ठारो-
त्सवं कुरुत्वं । इखायेलीयवंशस्य शासकानां विचारयितृणां समयमा- २२
रभीस्यायेलीयनरपतीनां यिह्वदादेशीयनरपतीनां राजत्वसमये तत्स-

१४ द्विषो निस्तारोत्सवो नाकारि । योशियस्याछादप्ते राजत्वत्सर्वे यिरु-
शालमे परमेश्वरोद्देशकः स निस्तारोत्सवोऽकारि ।

१५ परमेश्वरस्य मन्दिरे याजकेन हिल्कियेन लभ्ये पुस्तके यानि व्यवस्था-
वचांसि लिखितान्यासन् तानि सर्वाणि स्थिरीकर्त्तुम् इच्छन् योशिये
यिह्वदादेशे यिरुशालमे च विद्यमानान् भूतज्ञान् गुणिनो विग्रहान्

१५ प्रतिमा ईर्ष्यवल्लूनि च सर्वाण्युच्चिच्छेद । सर्वान्तःकरणेन सर्वप्राणैः
सर्वशक्त्या च मूससे निखिलव्यवस्थानुसारात् परमेश्वरं प्रति मनः-
परिवर्त्तने तस्य तुल्यः कोऽपि नरपतिस्तमात् पूर्वं नोदभवत् तस्मात्
परमपि कोऽपि तस्य तुल्यो नाभवत् ।

१६ तथापि मिनश्च यैः क्रोधजनकैः कर्मभिः परमेश्वरं क्रोधयामास
तल्लारणाद् यिह्वदावंशस्य प्रतिकूलं परमेश्वरस्य यो महाकोपोऽभ्यजा-
२० यत्, तस्मात् परमेश्वरो न परावर्तते । अपरं परमेश्वर आचचक्षे मया
याद्वग् इस्तायेल्वंशो निजट्टितो दवितस्ताद्वग् यिह्वदावंशो दवयि-
ष्यते यच्च नगरं मयाभिरुचितं तन्नगरं किञ्च मम नामधेयम् एतस्मिन्
स्थाने स्यास्यतीति वचो यन्मन्दिरमधि मया कथितं तदपि मया परि-
२८ व्यक्षते । एतस्य योशियस्यावशिष्टं चरित्रं यच्च तेन क्षतं तत् सर्वं यिह्व-
दादेशीयव्यपतीनां पुराणत्पुस्तके लिखितं किं न विद्यते?

१८ तस्य समये मिस्त्रीयो नरपतिः फिरौन् निखुरश्वरीयव्यपते विरुद्धं
फरातसरितः सविधं जगाम ततो योशियेन राज्ञा तस्य विरुद्धं युद्ध-
१९ याचायां क्वायां स तं साक्षात् प्राप्य मगिदौ जघान । अपरं तस्य दासा-
स्तस्य कुण्ठं रथ आरोप्य मगिदुतो यिरुशालमं नीत्वा तं तस्य निज-
श्वराने निदधिरे । अनन्तरं देशीयलोका योशियस्य तनयं यिहोवाहसं
नीत्वाभिषिच्य तस्य पदे राजानं चक्रः ।

११ यिहोयाह्वस्त्वयोविंशतिवत्सरवयस्कः सन् राजत्वं कर्त्तुम् आरभ्य
यिरुशालमे चीन् मासान् राजत्वं चकार लिव्नानिवासिनो यिसि-
१२ मियस्य दुहिता हमटल् तस्य प्रसूरासीत् । स निजपिट्टलोकानां
१३ कर्मानुसारतः परमेश्वरस्य साक्षात् कुत्सिताचारं चकार । किन्तु स
यद् यिरुशालमे राजत्वं न कुर्यात् तदर्थं फिरौन् निखुर्हमातदेश-
स्यरिद्वायां तं बबन्ध देशे च शतकिकारपरिमितं रजतम् एककिकर-
१४ परिमितं सर्वां दण्डं निरूपयामास । अनन्तरं फिरौन् निखुर्दी-
शियस्य पुत्रम् इलियाकीमं तस्य जनकस्य योशियस्य पदे राजानं

वृत्त्वा स्थ नाम यिहोयाकीम इति चकार यिहोयाहसञ्च निनाय १
ततः स मिसरदेशं गत्वा तत्र स्थाने ममार । अनन्तरं यिहोयाकीमः १५
फिरौखे तानि हृवर्णानि सुवर्णानि च ददौ किन्तु फिरौण आक्षानुसा-
रात् तेषां रजतादीनां परिप्रीधार्थं जनपदे करं निरूपयामास, स
फिरौणे निखवे दानार्थम् एकैकलोकस्य सम्पदनुसाराद् देशीयप्रजाभ्यो
रजतं सुवर्णच्छाददे ।

यिहोयाकीमः पञ्चविंशतिवत्सरवयखः सन् राजत्वं कर्तुम् आरभ्य १६
यिरूपशालम् एकादशवत्सरान् राजत्वं चकार रूमानिवासिनः पिदा-
यस्य दुहिता सिवुदा तस्य प्रस्तुरासीत् । स निजपिठ्लोकानां कर्मानु- १७
सारात् परमेश्वरस्य साक्षात् कुत्प्रिताचारं चकार ।

24

२४ चतुर्विंश्टीध्यायः ।

१ यिहोयाकीमस्य बाबिलीयवृपतेरधीनलाखीकरणं ५ तस्य चत्युः द तत्सुतस्य यिचो-
याखीनस्य कुराजलं १० तस्य तदीयवड्लोकानाच्च वन्दीभवनं १३ सिद्धिक्यस्य
कुराजलं बाबिलीयभूपतेरधीनलाखीकरणच्च ।

यिहोयाकीमस्य राजत्वसमये बाबिलीयो महीपति निर्बूखलितसर १
आजगाम, यतः स चीन् वत्सरान् यावत् तस्याधीनतायां स्थित्वा तस्या-
धीनत्वं पुनरन्जीव्यतावान् । अपरं परमेश्वरेण तस्य विरुद्धं कस्दीयानाम् २
च्छरामीयाणां भोयावीयानाम् अमोनवंशीयानाच्च दस्युनिवद्वाः प्रेरया-
च्छक्रिरे; परमेश्वरः स्त्रीयदासानां भविष्यदादिनां वदनैर्यद् वच उक्ता-
वान् तदनुसारेण स यिह्वदादेशं विनाशयितुं तस्य विरुद्धं तान् प्रेषया-
मास । तत् सर्वम् अमङ्गलं परमेश्वरस्यैवाच्चया यिह्वदावंशम् आच- ४
क्राम, यतो मिनशिना यानि सर्वाणि पापानि चक्रिरे तत्कारणात् स तं
वंशं स्वसम्मुखाद् दवयितुं निरूपयामास । मिनशि निर्देषाणां रुधिरं ५
पातयन् तेन निर्देषाणां रुधिरेण यिरूपशालम् परिपूरयामास ततः
परमेश्वरः क्षमितुं मतिं न चकार ।

एतस्य यिहोयाकीमस्यावशिष्टं चरित्रं सर्वकर्मं च यिह्वदादेशीय- ५
भूपतीनां पुरावत्तपुस्तके लिखितानि किं न विद्यन्ते? अनन्तरं यिहोया- ६
कीमे निजपिठ्लगणवत् महानिद्रां गते तस्य सुतो यिहोयाखीनस्तस्य पदे
राजा बभूव । अनन्तरं मिसर्टो महीपतिः स्त्रीयदेशात् पुन नाजग्मि- ०

- वान् यतो मिसरः सरितमारभ्य फरातनदं यावत् मिखीयनरपते
र्घद्यद् चासीत् तत् सर्वं बाबिलीयो नरपति र्जितवान् ।
- ८ यहोयाखीनोऽष्टादशवत्सरवयस्कः सन् राजत्वं कर्त्तुमारभ्य यिरु-
शालमे चीन् मासान् राजत्वं चक्रवान् । यिरुशालमनिवासिन इल्ना-
९ थनस्य दुहिता निज्जष्टा तस्य प्रसूरासीत् । स निजपितुः कर्मवत् पर-
मेश्वरस्य साक्षात् कुत्सिताचारं चकार ।
- १० तस्मिन् समये बाबिलीयनरपते र्जिवुखलित्सरस्य दासेया यिरु-
११ शालमं समीय नगरम् अरुन्धन् । अपरं तस्य भट्ट्यै नैगरे रुध्य-
माने बाबिलीयराजो निवुखलित्सरः खद्यं नगरस्य प्रतिकूलम् चाज-
१२ गाम । ततो यिह्वदावंशीयो यिहोयाखीनो महीपतिस्तस्य माता भत्या
मुख्या राजगृहस्थाथकाञ्च बाबिलीयमहीपते राजत्वस्थायुमवत्सरे तेन
१३ द्विरे । अनन्तरं परमेश्वरेण यथोक्तं तदत् स तस्मात् स्थानात् पर-
मेश्वरीयमन्दिरे स्थितं सकलं खापतेयं राजनिवेशने स्थितं निखिलं खा-
पतेयस्त्रं निनायेद्यायेतः सुलेमना नरपतिना निर्मितानि यावन्ति हिम-
१४ भाजनानि परमेश्वरीयभवन चासन् तान्यपि कृत्वा जग्याह । अपरं
स यिरुशालमस्थितान् सकलमनुजान् अखिलान् अधिपतीन् निखि-
लान् बलिनो भटांच प्रवासयामास, दशसहस्राणि लोका निखिलशि-
ल्पिनः कर्मकारिणाञ्च तेन प्रवासयाच्चक्रिरे ततो जनपदे दुर्गतमनुजे-
१५ औउपरः कोपि नावगिर्द्यत । अपरच्च स यिहोयाखीनं दृपतिमणि बा-
बिलि प्रवासयामास । राजा राजो माता महिष्यो राजपुर्या अथक्ता
१६ जनपदस्य मुख्यमनुजाञ्च तेन यिरुशालमाद् बाबिलं चिन्त्यिरे । इत्यं
सर्वे बलिनो लोका अर्थतः समसहस्राणि मानवा बलिनो युद्धयोग्याच्च
सहस्रं शिल्पकाराः कर्मकाराच्च मनुजा बाबिलि प्रवासार्थं बाबिलीय-
राजेन स्थानान्तरीक्षताः ।
- १७ अनन्तरं बाबिलीयो राजा यिहोयाखीनस्य मातुलं मन्त्रनियं तस्य
पदे राजत्वे नियोजयामास तदीयं नामधेयं वर्णान्तरीक्षत्वं सिदिकिय
१८ इति चकार च । स सिदिकिय एकविंशतिवत्सरवयस्कः सन् राजत्वं
कर्त्तुं प्रारभ्यैकादशवत्सरान् यावद् यिरुशालमे राजत्वं चकार । लिव-
१९ नानिवासिनो यिरिमियस्य दुहिता हमूटल् तस्य प्रसूरासीर् । स
यिहोयाकोमस्य निखिलकर्मानुसारात् परमेश्वरस्य साक्षात् कुत्सिता-
२० चारं चकार । अपरं यिरुशालमनगरं यिह्वदावंशस्त्रं प्रति परमेश्वरस्य

क्रोधात् तौ यत् तस्य समुखाद् दूरोभवेताम् एतदर्थम् एतादृशी
दशा जघटे । अपरं सिद्धिक्रियो बाबिलीयराजस्याधीनत्वम् चन्द्रो-
द्वत्वान् ।

25

२५ पञ्चविंशोऽध्यायः ।

१ यिरुशालमस्यावरोधनं ४ सिद्धिक्रियस्य धृतलं लोकानाम् वन्दिलाय नथनं १३
मन्दिरस्य वस्तुनां लोकनं १४ प्रधानलोकानां वधः २२ गिर्दलियस्य प्रासनपदे नियु-
क्तं २७ बाबिलीयनरपते राजसभायां यिर्दायाखोनस्य समुद्भवितः ।

अनन्तरं तस्य राजत्वस्य नवमवत्सरे दण्डमासस्य दशमे दिने १
बाबिलीयमहीपति निंवूखलित्सरस्तस्य निखिलसैन्यानि च यिरुशा-
लमस्य विरुद्धं समेव शिविरं स्थापयाच्चक्रिये तस्य चतुर्दिँच्चु दुर्गाणि नि-
र्ममिरे च । सिद्धिक्रियस्यैकादशं राजत्ववत्सरं यावत् नगरं रथमानं २
तस्यौ । ततचतुर्थमासस्य नवमे दिने नगरे महादुर्भिर्द्वं बभूव जनप-
दस्य मनुजानां निमित्तं भक्ष्यं किमपि नासीत् । ३

अनन्तरं नगरे भग्नत्वं गते सर्वे योद्धारो निशायां राजोदानस्य ४
सभीपस्थयो हयो र्भिर्यो हीरस्य मार्गेण प्रखायनं विद्याय प्रान्तरगा-
मिनं पश्यानं जंगुः किन्तु कस्दीयाच्चतुर्दिँच्चु नगरम् अवेष्टन् । अन-
न्तरं कस्दीयानां एतना नरपतेः पञ्चाद् धावित्वा यिरीहेः प्रान्तरे
तं प्रापुस्तत्स्तस्य निखिलसैन्यानि तस्य सविधाद् अकीर्यन्त । अतस्ते नैर-
पतिं छत्वा रिहायां बाबिलीयभूपतेः सविधम् आनीय तं प्रति दण्ड
आदेशि । ततः सिद्धिक्रियस्य समक्षं तस्य तनया जघ्निरे सिद्धिक्रियस्य ६
लोचने उत्पाठयाच्चक्राते स च पित्तलीयनिगडै वैद्वतो बाबिलं निव्ये । ७

अपरच्च पञ्चममासस्य सप्तमे दिने बाबिलीयमहीपते निंवूखलित्स-
रस्यैनविंशे राजत्ववत्सरे रक्षकसेनानाम् अथक्षो निवूष्यरदननामा
बाबिलीयभूपस्य भूत्यो यिरुशालमम् आगत्य परमेश्वरस्य मन्दिरं राज-
सदनं यिरुशालमस्य निखिलगृहान् विशेषतो वृहदद्वालिकाः सर्वा
वक्षिना दाहयामास । अपरं रक्षकसेनापतेरनुगामिन्यः कस्दीयाः १०
सेना यिरुशालमस्य चतुर्दिँच्चु प्राचीरम् अभञ्जन् । ततः परं नगरेऽव-
शिष्या मनुजा बाबिलीयनरपतेः पञ्चं गताः प्रखातका अन्येऽवशिष्टा लो-
काच्च रक्षकसेनापतिना निवूष्यरदनेन प्रवासयाच्चक्रिये । केवलं द्राक्षा- ११

● क्षेत्रसेवनाय भूमिकर्षणाय च कतिपया दूर्गतलोका रक्षकसेनापतिना
शेषयाच्छक्रिरे ।

१६ अपरं कस्दीयैः परमेश्वरीयमन्दिरे स्थितौ पित्तलमयौ स्तम्भौ पीठानि
परमेश्वरीयमन्दिरे स्थितं पित्तलमयं सागरपात्रच्च खण्डं खण्डं विधाय

१८ तेषां पित्तलं बाबिलं निन्ये । अपरम् ऋजीषाणि दर्यः कुण्डानि स्वेदन्य-
चेत्यादीनि यावन्ति सेवार्थकानि भाजनान्यासन् तानि सर्वाणि तैरप-

१५ हृतानि । स्वर्णमयानां वङ्गिपात्रकटाहादीनां सुवर्णाणि रूप्यमयपात्राणां
१६ रूप्याणि च रक्षकसेनापतिना हृतानि । सुलेमान् परमेश्वरीयमन्दिरस्य

क्षते यत् स्तम्भद्वयं सागरपात्रमेकं यानि च पीठानि निर्मितवान् तेषां
१७ निखिलपात्राणां पित्तलानां परिमाणम् असंख्यमासीत् । यतस्योदे-

कस्य स्तम्भस्तोत्रत्वम् अष्टादशहस्रपरिमितं तदुपरि च यः पित्तलमयो
मूर्ढासीत् तस्य मूर्धे उच्चत्वं हस्तत्रयपरिमितं किञ्च स मूर्ढा येन जाला-
क्षतिशिल्पकर्मणा दाढिम्बस्तजा चावेष्यत तत् सर्वमपि पित्तलमयम्
आसीत् अपरं जालकर्मं विना द्वितीयस्तम्भः प्रथमस्य समान आसीत् ।

१८ अनन्तरं रक्षकसेनापतिः प्रधानयाजकं सिरायं द्वितीयं याजकं सिफा-

१९ नियं त्रीन् द्वारपात्रांच्च दधार । अपरं नगरस्य योद्भूत्याम् अध्यक्षमेकं
नगरे लब्धान् पञ्चजनान् राजसभासदो जनपदीयसेनानाम् अध्यक्षं

सेनागणयितारं लेखकमेकं नगरे लब्धान् जनपदीयघटिजनांच्च दधार ।
२० रक्षकसेनापति निवूष्यरदनक्षान् धृत्वा रिहायां बाबिलोयनरूपतेः स-

२१ ग्रिधिं निनाय । अनन्तरं बाबिलीयो नरेश्वरो हमातदेशस्थायां रि-
हायां तान् ताडयित्वा मारयामास । इत्यं यिह्वदावंशीयलोका निजदे-

शाद् दूरे प्रवासयाच्छक्रिरे ।

२२ बाबिलीयमहीपतिना निवूखलित्सरेणावशेषिता ये लोका यिह्वदा-
जनपदे उतिष्ठन् तेषां शासकपदे शाफनस्य पौत्रो इहीकामस्य पुत्रो

२३ गिदलियस्तेन नियुयुजे । अनन्तरं बाबिलीयनरूपतिना गिदलियः शा-

सकपदे न्युञ्जतेति वार्तायां सेनापतिभिस्तेषां लोकैच्च श्रुतायां निध-

नियस्य पुत्र इस्मायेतः कारेहस्य पुत्रो योहाननो निटोफातीयस्य
तन्हमनस्य पुत्रः सिरायो माखातीयस्य पुत्रो यासनियस्तेषां लोकाच्च

२४ मिस्यायां गिदलियस्य समीपम् आजग्मुः । अनन्तरं गिदलियस्तेषां

समीपे तेषां लोकानाच्च समीपे शपथं कृत्वा जगाद् यूयं कस्दीयानां

दासेभ्यो मा भीत्वा जनपदे वसत बाबिलीयनरूपति सेवध्यच्च तेन युधाकं

क्षेमं भविष्यति । किन्तु सप्तमे मासि राजवंशजात इलीशामस्य पौत्रो १४
निधनियस्य पुत्रं इस्मायेलस्तेन सहापरे दशजनास्वागत्य गिदलिर्थं
मिस्यायां तस्य सन्निधौ वर्तमानान् यिह्वदीयान् कस्दीयोच्च ताडथित्वा
जप्तुः । अनन्तरं क्षुद्रा महान्तस्य निखिलमनुजाः सेनापतयस्व समुत्थाय १६
मिसरदेशं जग्मु र्घतस्ते कस्दीयेभ्यो विभयाच्चक्षुः ।

अपरं यिह्वदावंशीयन्पत्त्वा यिह्वायाखीनस्य प्रवासस्य सप्तचिंश्व- १०
त्सरस्य द्वादशमासस्य सप्तविंशे दिवसेऽर्थते बाबिलीयन्प इविलमि-
दोदको यस्मिन् वक्ष्यते राजत्वं कर्त्तुम् आरेभे तस्मिन् समये स यिह्वा-
याखीनं राजानं कारातो मोचयामास । अपरं तं प्रति प्रीत्यालापं १८
चकार यावन्तो भूपतयस्व तेन समं बाबिल्यासन् तेषां सर्वेषाम् आस-
नेभस्तस्मै श्रेष्ठम् आसनं ददौ तदीयानि कारावसनानि परिवर्तया- १९
मास च । ततः स यावज्जीवनं तेन समं भोजनपाने अकरोत् । अपरं २०
तस्य क्षते निवृत्तौ राज्ञा निरूपितायां तस्य यावज्जीवनं प्रतिदिनं
निवृजीवनोपायस्तस्मै अशाश्वत ।